9-7-2010

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Duurzame Energieproductie Exloërmond
[redacted]

Raedthuys Windenergie B.V.
[redacted]

Directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Markten
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]

Aanleverpunt
A/621

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

minute

Datum 1 juli 2010

Betreft verzoek om toepassing RCR op windproject Veenkoloniën

Ons kenmerk
ETM/ED / 10101803

Uw kenmerk

Informatiekopie aan
ED - [redacted]

Bijlage(n)

Paraaf	Paraaf	Paraaf
[redacted] plv. DG ETM		
Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf

Verzendwijze: Per post

Brieftekst op de volgende pagina

Ontvangen BBR	Ontvangen Postkamer	Datum verzending	Paraaf Postkamer
7/7		08 JUL 2010	

9-7-2010

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Raedthuys Windenergie B.V.
[redacted]

Directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Markten
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
ETM/ED / 10101803

Datum 08 JUL 2010

Betreft Verzoek om toepassing RCR op windproject Veenkoloniën

Geachte [redacted]

Hierbij reageer ik op uw brief van 19 mei jl., waarin u mij verzocht een rijksinpassingsplan op te stellen ten behoeve van uw initiatief om in de gemeente Borger-Odoorn een grootschalig windpark te realiseren en de rijkscoördinatieregeling op dit initiatief toe te passen.

In de eerste plaats stel ik uw initiatief zeer op prijs. Zonder dergelijke initiatieven zouden de ambities ten aanzien van windenergie niet realiseerbaar zijn.

Bij deze spreek ik mijn bereidheid uit om in overleg met u en andere betrokkenen de rijkscoördinatieregeling (RCR) in te zetten voor de realisatie van dit project. Ik teken daar het volgende bij aan:

1. De rol en inzet van het Ministerie van Economische Zaken (EZ) in kader van de RCR richt zich, samen met minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, op de ruimtelijke inpassing en coördinatie van vergunningen.
2. U als initiatiefnemer bent en blijft verantwoordelijk voor het realiseren van een gezonde businesscase en het voldoen aan alle geldende wettelijke eisen.
3. Tevens bent u in eerste instantie verantwoordelijk voor het verkrijgen van draagvlak voor het project in de regio.
4. U heeft aangegeven dat het project realiseerbaar is binnen het bestaande stimuleringskader. Ik teken daar bij aan dat aanvullende stimuleringsmiddelen in principe niet beschikbaar gesteld worden.
5. Indien u gedurende het RCR-traject niet aannemelijk kan (blijven) maken dat het project haalbaar is binnen genoemd kader, zullen de werkzaamheden van EZ in het kader van RCR worden beëindigd.

Binnenkort zal er vanuit mijn ministerie het initiatief worden genomen voor een bestuurlijk overleg met provincie Drenthe en gemeente Borger-Odoorn om hen te informeren over de start van het RCR-traject en afspraken te maken over rol en betrokkenheid van deze overheden.

SCAN01/0000648045

9-7-2010

Directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Markten
Directie Energie en Duurzaamheid

Ons kenmerk
ETM/ED / 10101803

Ik hoop op een goede vruchtbare samenwerking ten aanzien van uw initiatief en ga er vanuit dat dit uiteindelijk leidt tot de realisatie van het door u beoogde windpark.

Hoogachtend,

[redacted]

Maria J.A. van der Hoeven
Minister van Economisch Zaken

9-7-2010

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Duurzame Energieproductie Exloërmond
[redacted]

Directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Markten
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]
T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
ETM/ED / 10101803

Datum 08 JUL 2010

Betreft Verzoek om toepassing RCR op windproject Veenkoloniën

Geachte [redacted]

Hierbij reageer ik op uw brief van 19 mei jl., waarin u mij verzocht een rijksinpassingsplan op te stellen ten behoeve van uw initiatief om in de gemeente Borger-Odoorn een grootschalig windpark te realiseren en de rijkscoördinatieregeling op dit initiatief toe te passen.

In de eerste plaats stel ik uw initiatief zeer op prijs. Zonder dergelijke initiatieven zouden de ambities ten aanzien van windenergie niet realiseerbaar zijn.

Bij deze spreek ik mijn bereidheid uit om in overleg met u en andere betrokkenen de rijkscoördinatieregeling (RCR) in te zetten voor de realisatie van dit project. Ik teken daar het volgende bij aan:

1. De rol en inzet van het Ministerie van Economische Zaken (EZ) in kader van de RCR richt zich, samen met minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, op de ruimtelijke inpassing en coördinatie van vergunningen.
2. U als initiatiefnemer bent en blijft verantwoordelijk voor het realiseren van een gezonde businesscase en het voldoen aan alle geldende wettelijke eisen.
3. Tevens bent u in eerste instantie verantwoordelijk voor het verkrijgen van draagvlak voor het project in de regio.
4. U heeft aangegeven dat het project realiseerbaar is binnen het bestaande stimuleringskader. Ik teken daar bij aan dat aanvullende stimuleringsmiddelen in principe niet beschikbaar gesteld worden.
5. Indien u gedurende het RCR-traject niet aannemelijk kan (blijven) maken dat het project haalbaar is binnen genoemd kader, zullen de werkzaamheden van EZ in het kader van RCR worden beëindigd.

Binnenkort zal er vanuit mijn ministerie het initiatief worden genomen voor een bestuurlijk overleg met provincie Drenthe en gemeente Borger-Odoorn om hen te informeren over de start van het RCR-traject en afspraken te maken over rol en betrokkenheid van deze overheden.

9-7-2010

Directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Markten
Directie Energie en Duurzaamheid

Ons kenmerk
ETM/ED / 10101803

Ik hoop op een goede vruchtbare samenwerking ten aanzien van uw initiatief en ga er vanuit dat dit uiteindelijk leidt tot de realisatie van het door u beoogde windpark.

Hoogachtend,

[redacted]

Maria J.A. van der Hoeven
Minister van Economisch Zaken

AGENDA

Bestuurlijk overleg windenergie Drenthe

datum: donderdag 12 mei 2011
tijdstip: 10.30 uur - 11.30 uur
plaats: provinciehuis Drenthe, Westerbrink 1 te ASSEN

deelnemers: gedeputeerde T. Klip (provincie Drenthe), gedeputeerde R. Munniksma (provincie Drenthe), wethouder J. Wiersum (gemeente Aa en Hunze), wethouder J.J. Bruintjes (gemeente Borger-Odoorn), plv. directeur [redacted] (ministerie I&M), plv. directeur-generaal [redacted] (ministerie EL&I) en [redacted] (Riek Bakker Advies).

(ambtelijke) ondersteuning: [redacted] (provincie Drenthe), [redacted] (gemeente Aa en Hunze), [redacted] (gemeente Borger-Odoorn), [redacted] (ministerie I&M), [redacted] (ministerie EL&I) en [redacted] (Van Douwen Advies).

---

1. Opening, mededeling en vaststellen van de agenda

2. Rapportage bemiddeling windenergie Zuidoost Drenthe

   [redacted] zal haar rapportage + de bestuurlijke vragen toelichten.

   - Aan de deelnemers wordt gevraagd van gedachten te wisselen en te besluiten over de bestuurlijke vragen die in de presentatie zijn opgenomen:
     - Prioriteit voor Noord. Zuid nog extra slag nodig;
     - Stuurgroep Noord en Stuurgroep Zuid;
     - Gezamenlijke werkorganisatie met onafhankelijke projectdirecteur;
     - Uitgangspunten (wind, draagvlak, participatie, ruimtelijke afweging);
     - Terughoudendheid inzet eigen bevoegdheden.

3. Vervolgstappen en communicatie

4. Rondvraag en sluiting

AGENDA

Bestuurlijk overleg windenergie Drenthe

datum: vrijdag 17 juni 2011
tijdstip: 10.15 uur - 11.30 uur
plaats: provinciehuis Drenthe, Westerbrink 1 te ASSEN

deelnemers: gedeputeerde T. Klip (provincie Drenthe), gedeputeerde R. Munniksma (provincie Drenthe), wethouder B. Wassink (gemeente Aa en Hunze), wethouder J.J. Bruintjes (gemeente Borger-Odoorn), plv. directeur [redacted] (ministerie I&M), plv. directeur [redacted] (ministerie EL&I) en [redacted] (Riek Bakker Advies).

(ambtelijke) ondersteuning: [redacted] (provincie Drenthe), [redacted] (gemeente Aa en Hunze), [redacted] (gemeente Borger-Odoorn), [redacted] (ministerie I&M), [redacted] (ministerie EL&I) en [redacted] (Van Douwen Advies).

---

1. **Opening, mededeling en vaststellen van de agenda**

2. **Besluitenlijst van 12 mei 2011** **bijlage 1**
   - Vaststellen besluitenlijst
   - De actiepunten worden doorgenomen

3. **Concept plan van aanpak Windenergie Veenkoloniën** **bijlage 2**
   Uitgangspunt in het plan van aanpak is de start van twee parallelle processen: RCR en de gebiedsvisie, waarbij de RCR leidend is.
   Binnen dit kader wordt aan de stuurgroep gevraagd *in te stemmen* met:
   - De wijze waarop invulling is gegeven aan de twee parallelle processen.
     tevens dient de stuurgroep aan te geven of en zo ja hoe de Veenkoloniën Zuid in het plan van aanpak op te nemen.

   Aan de stuurgroep wordt gevraagd om een *besluit te nemen* over:
   - De noodzaak van een projectdirecteur en projectorganisatie ter ondersteuning van de stuurgroep
     Zo ja, dan wordt de stuurgroep gevraagd een *besluit te nemen* over:
   - De opdracht, taken en competenties van de projectdirecteur **bijlage 3**
     tevens wordt de stuurgroep gevraagd aan te geven hoe de selectieprocedure en benoeming dient plaats te vinden.

4. **Communicatie**
   - Concept kernboodschap **bijlage 4**
   De stuurgroep wordt gevraagd om *te reageren* op de kernboodschap
   Na afloop van het overleg kan de kernboodschap ambtelijk worden uitgewerkt
   - Stand van zaken RCR/ kennisgeving/ opzet informatieavond **bijlagen 5 en 6**
   Toelichting door EL&I
   - Stand van zaken Gebiedsvisie / plan van aanpak communicatieplan **nazending**
   Toelichting door de provincie Drenthe

5. **Praktische zaken**
   - Vaststellen frequentie en vergaderdata stuurgroep
   - Uitnodigen initiatiefnemers (voor deelname in de stuurgroep)

6. **Rondvraag en sluiting**

7-11-2011

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Windunie Development B.V.
[redacted]

Directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Behandeld door
[redacted]

Aanleverpunt
A/621

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

minute

Datum 26 oktober 2011
Betreft van toepassing verklaren Rijkscoördinatieregeling op windpark Oostermoer

Ons kenmerk
ETM/ED / 11155707

Uw kenmerk
-

Informatiekopie aan
[redacted]

Bijlage(n)

Paraaf	Paraaf	Paraaf
[redacted] plaatsvervangend directeur-generaal DGETM	[redacted]	
Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf
[redacted]		

Verzendwijze: Per post

Brieftekst op de volgende pagina

Ontvangen BBR	Ontvangen Postkamer	Datum verzending	Paraaf Postkamer
2/11 - 07/11		07 NOV 2011	

7-11-2011

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Windunie Development B.V.
[redacted]

Directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
ETM/ED / 11155707

Datum 07 NOV 2011

Betreft Van toepassing verklaren Rijkscoördinatieregeling op windpark Oostermoer

Geachte [redacted]

Hierbij reageer ik op uw brief van 11 oktober 2010, waarin u mij verzoekt een Rijksinpassingsplan op te stellen ten behoeve van uw initiatief windpark "Oostermoer", en de Rijkscoördinatieregeling op dit initiatief toe te passen.

Gelet op de in uw brief genoemde beoogde omvang van het project van circa 120 - 150 MW bevestig ik u bij deze dat, op grond van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998, geldt dat over een dergelijk project wordt besloten met toepassing van de Rijkscoördinatieregeling (artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet ruimtelijke ordening). Dat betekent dat, anders dan gebruikelijk, de planologische verankering van het project niet plaatsvindt in een bestemmingsplan, maar in een (Rijks)inpassingsplan.

Dit inpassingsplan wordt vastgesteld door de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de minister van Infrastructuur en Milieu. De Rijkscoördinatieregeling (RCR) behelst daarnaast ook dat de procedures voor een groot aantal overige voor realisatie van het project benodigde besluiten (vergunningen e.d.) worden gecoördineerd door de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Dit houdt kort gezegd in dat alle besluiten inhoudelijk worden voorbereid en vastgesteld door het orgaan dat daartoe normaal gesproken bevoegd is (zoals het college van burgemeester en wethouders). Echter, anders dan gebruikelijk, doorlopen alle besluiten tegelijkertijd de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, waarbij de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie de procedure coördineert en onder meer de beslistermijnen bepaalt.

Ik teken bij het bovenstaande het volgende aan:

1. De rol en inzet van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in kader van de RCR richt zich, samen met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, op de ruimtelijke inpassing en coördinatie van vergunningen.
2. U als initiatiefnemer bent en blijft verantwoordelijk voor het realiseren van een gezonde businesscase en het voldoen aan alle geldende wettelijke eisen.

SCAN01/0001160111

Directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Ons kenmerk
ETM/ED / 11155707

3. Tevens bent u in eerste instantie verantwoordelijk voor het verkrijgen van draagvlak voor het project in de regio.

Ik hoop op een goede vruchtbare samenwerking ten aanzien van uw initiatief en ga er vanuit dat dit uiteindelijk leidt tot de realisatie van het door u beoogde windpark.

Hoogachtend,

[redacted]

drs. M.J.M. Verhagen
Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Agenda voor het overleg van het Bestuurlijk platform
Rijkscoördinatieregeling (RCR) Windparken
De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: woensdag 28 november 2012
Tijdstip: 11.00 uur - 13.00 uur (inclusief lunch)
Locatie: De Bonte Wever - Stadsbroek 17 - 9405 BK - ASSEN (tegenover het provinciehuis)

Deelnemers:

Rein Munniksma	Gedeputeerde, voorzitter
Tanja Klip-Martin	Gedeputeerde
Bert Wassink	Wethouder Aa en Hunze
Jacob Bruintjes	Wethouder Borger-Odoorn
[redacted]	Plv. directeur-generaal ministerie EZ
	Wnd. directeur-generaal ministerie IenM
	Initiatiefnemer Duurzame Energieproductie Exloërmond BV
	Initiatiefnemer Raedthuys Windenergie BV
	Initiatiefnemer Oostermoer
	Pondera / MER schrijver

Ambtelijk:

[redacted]	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Gemeente Aa en Hunze
	Gemeente Borger-Odoorn
	Ministerie IenM
	Ministerie EZ

1. **Opening en mededelingen** **bijlagen 1, 1A, 1B**
   Ter bespreking: aanleiding en opzet bestuurlijk platform

2. **RCR De Drentse Monden en Oostermoer/plan MER** **bijlage 2**
   Presentatie door Pondera: De stand van zaken en planning plan-MER met de verschillende alternatieven (initiatiefnemers en provincie/gemeenten).
   Ter afstemming: Is in het plan van aanpak plan-MER het alternatief van de provincie en gemeenten op juiste wijze overgenomen?

3. **Gebiedsvisie provincie Drenthe en gemeenten** **bijlage 3**
   Ter toelichting door de provincie: De stand van zaken en de planning van de Gebiedsvisie.

4. **Communicatie**
   Ter afstemming: de communicatiemomenten.
   - Gebiedsvisie
   Persconferentie 19/12/12 en informatieavonden 15/01/13 en 17/01/13
   - RCR Windparken De Drentse Monden en Oostermoer
   Vaststelling notitie reikwijdte en detail RCR door ministers EZ en IenM (eind december 2012) en brief van de ministeries aan alle insprekers (medio januari 2013)
   - Periodieke berichtgeving initiatiefnemers
   Afstemming geldt voor alle partijen met als doel wederzijdse afgestemde communicatie binnen het platform.
   Ter bespreking: Afspraken maken over de voorlichting naar pers, bewoners en informatieavonden.

5. **Rondvraag en sluiting**

Verslag van het overleg van het Bestuurlijk platform Rijkscoördinatieregeling (RCR) Windparken De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: woensdag 28 november 2012
Tijdstip: 14.30 uur – 15.50
Locatie: De Bonte Wever - Stadsbroek 17 - 9405 BK - ASSEN (tegenover het provinciehuis)

Deelnemers:

Rein Munniksma	Gedeputeerde, voorzitter
Bert Wassink	Wethouder Aa en Hunze
Jacob Bruintjes	Wethouder Borger-Odoorn
[redacted]	Vervangt [redacted] Plv. directeur-generaal ministerie EZ
	Vervengt [redacted], Wnd. directeur-generaal ministerie IenM
	Initiatiefnemer Duurzame Energieproductie Exloërmond BV
	Initiatiefnemer Raedthuys Windenergie BV
	Initiatiefnemer Oostermoer
	Pondera / MER schrijver

Ambtelijk:

[redacted]	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Gemeente Aa en Hunze
	Gemeente Borger-Odoorn
	Ministerie IenM
	Ministerie EZ

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Munniksma, verwelkomt iedereen, is dankbaar voor de bereidheid het overleg te verplaatsen naar half drie 's middags, noemt de afwezigheid van de heren [redacted] en [redacted] vervangen door respectievelijk de heren [redacted] en [redacted] Hij vermeldt dat gedeputeerde Klip-Martin agendalid is voor dit overleg en vandaag niet aanwezig.

2. Aanleiding en opzet bestuurlijk platform

Gesproken wordt over de opzet van het bestuurlijk platform, aan de hand van de meegestuurde stukken. De aanwezigen stemmen in met de beschreven formele opzet. [redacted] spreekt zijn blijdschap uit over het feit dat we nu in dit platform bij elkaar zijn om samen verstandige besluiten te nemen. Dat is voor het eerst sinds 2009.

3. RCR De Drentse Monden en Oostermoer/plan MER

[redacted] Pondera, geeft een presentatie: De stand van zaken en planning plan-MER met de verschillende alternatieven (initiatiefnemers en provincie/gemeenten).

In de bespreking gaat het om de vraag: Is in het plan van aanpak plan-MER het alternatief van de provincie en gemeenten op juiste wijze overgenomen? De vergadering antwoord bevestigend. Het Rijk stelt de plan-MER op en onderzoekt alternatieven zonder bij voorbaat te weten wat eruit komt.

Een aantal punten komt aan de orde:

- De notitie reikwijdte en detailniveau is na de ronde zienswijzen in concept klaar, het wachten is op de publicatie ervan. De plan-MER wordt gepubliceerd aan het einde van de rit.
- Het alternatief van de gebiedsvisie is acceptabel voor het Rijk: het is groter dan 100 MW. Wel geeft het volgens [redacted] zorgen, terwijl het alternatief van de initiatiefnemers volgens hem perspectief geeft.
- [redacted] het lastige is dat het alternatief van de gebiedsvisie wel meegenomen wordt terwijl het na de terinzagelegging en de inspraak nog kan wijzigen. De heer Munniksma wijst erop dat de gebiedsvisie formeel pas 19 december naar buiten gebracht wordt. Van de kant van provincie en gemeenten is er geen bezwaar dat het nog formeel niet vastgelegde alternatief meegewogen wordt. Dat in verband met de snelheid. [redacted] ziet het spanningsveld wel, kan ook wel verder met de geboden visie, wijst erop dat er verschillende soorten onderzoek aan de orde zijn in de m.e.r. en in de gebiedsvisie. Te zijner tijd is te bezien of aanpassing nog mogelijk is.
- De heer Wassink spreekt uit dat het voorkeursalternatief van de initiatiefnemers niet dat van zijn gemeente is. De heer Bruintjes zegt dat, als er dan toch windmolens moeten komen, het alternatief van de gebiedsvisie het beste is. Misschien blijkt geen van de alternatieven wel haalbaar.

4. Gebiedsvisie provincie Drenthe en gemeenten **bijlage 3**

[redacted] geeft de stand van zaken rond de gebiedsvisie weer en geeft toelichting op de gekozen locaties. Hij wijst op het belang van mogelijkheden voor participatie voor de bewoners en van gebiedsontwikkeling.
[redacted] wijst op het belang van zorgvuldige informatie. De heer Munniksma sluit daar bij aan. Hij wijst op de drie lijnen in het proces: de structuurvisie Wind op land, de RCR en het proces van de gebiedsvisie. De samenhang hiertussen moet duidelijk worden. Hij sluit aan bij een opmerking van [redacted] dat het belangrijk is om goede kaders te schetsen. Gun elkaar de momenten waarop je in elkaars verlengde zit en geef de verschillen netjes weer.

5. Communicatie

De volgende communicatiemomenten worden kort genoemd:
<u>- Gebiedsvisie</u>
Persconferentie 19/12/12[1] en informatieavonden 15/01/13 en 17/01/13 voor het noordelijk gedeelte van het zoekgbied
<u>- RCR Windparken De Drentse Monden en Oostermoer</u>
Vaststelling notitie reikwijdte en detail RCR door ministers EZ en IenM (eind december 2012) en brief van de ministeries aan alle insprekers (medio januari 2013)
<u>- Periodieke berichtgeving initiatiefnemers</u>
Afstemming geldt voor alle partijen met als doel wederzijdse afgestemde communicatie binnen het platform.

6. Rondvraag en sluiting

De rondvraag levert geen bijzonderheden op. De voorzitter sluit de vergadering met de opmerking dat het goed is dat dit bestuurlijk platform er nu gekomen is.

---

[1] Het moment van de persconferentie is later vervroegd naar 18 december 2012.

Agenda
voor het overleg van het Bestuurlijk platform Rijkscoördinatieregeling (RCR) Windparken De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: dinsdag 2 april 2013
Tijdstip: 10.30 uur - 12.30 uur
Locatie: provinciehuis Drenthe te Assen (kamer A0.04)

Deelnemers:

Rein Munniksma	Gedeputeerde, voorzitter
Bert Wassink	Wethouder Aa en Hunze
Jacob Bruintjes	Wethouder Borger-Odoorn
[redacted]	Plv. directeur-generaal ministerie EZ
	Initiatiefnemer Duurzame Energieproductie Exloërmond BV
	Initiatiefnemer Raedthuys Windenergie BV
	Initiatiefnemer Oostermoer
	Pondera / MER schrijver

Ambtelijk:

[redacted]	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Gemeente Aa en Hunze
	Gemeente Borger-Odoorn
	Ministerie IenM
	Ministerie EZ

1. **Opening en mededelingen**

2. **Verslag van de vergadering van 28 november 2012** **bijlage 1**
   → Vaststellen: (Allen)

3. **Akkoord Rijk - IPO Windenergie op land/ gevolgen voor RCR** **bijlage 2a/b/c**
   → Bestuurlijk toelichten: (door R. Munniksma en [redacted]
   → Informeren: [redacted] stand van zaken ontwerp-Structuurvisie Windenergie op land.

4. **Plan-MER RCR De Drentse Monden en Oostermoer** **bijlage 3**
   → Informeren en toelichten: (door [redacted] stand van zaken plan-MER-proces.
   → Plannen: Ambtelijke voorbereiding (via regio overleg) voor volgend Bestuurlijk Platform waarin de uitkomsten plan-MER proces en vervolgproces worden geagendeerd.

5. **Gebiedsvisie provincie Drenthe en gemeenten**
   → Informeren: (door [redacted] of [redacted] stand van zaken Gebiedsvisie.

6. **Communicatie** (allen)
   → Informeren: (Allen) Elkaar informeren over toekomstige communicatiemomenten/ onderwerpen en eventueel afspraken maken over de boodschap.
   (Structuurvisie Windenergie op land (IenM + EZ), Notitie Reikwijdte en Detail (EZ + IenM), Gebiedsvisie (provincie + gemeenten), Informatiepagina's (initiatiefnemers).

7. **Rondvraag en sluiting**

Verslag
van het overleg van het Bestuurlijk platform Rijkscoördinatieregeling (RCR) Windparken De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: dinsdag 2 april 2013
Tijdstip: 10.30 uur - 12.30 uur
Locatie: provinciehuis Drenthe te Assen (kamer A0.04)

Deelnemers:

Rein Munniksma	Gedeputeerde, voorzitter
Bert Wassink	Wethouder Aa en Hunze
Jacob Bruintjes	Wethouder Borger-Odoorn
[redacted]	Plv. directeur-generaal ministerie EZ
	Initiatiefnemer Duurzame Energieproductie Exloërmond BV
	Initiatiefnemer Raedthuys Windenergie BV
	Initiatiefnemer Oostermoer
	Pondera / MER schrijver

Ambtelijk:

[redacted]	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Gemeente Aa en Hunze
	Gemeente Borger-Odoorn
	Ministerie IenM
	Ministerie EZ

1. **Opening en mededelingen**
De voorzitter, de heer Munniksma, opent de vergadering en heet iedereen welkom. Hij wijst op voorafgaand overleg van hem met [redacted], plaatsvervangend directeur-generaal van het ministerie van Economische zaken. De bedoeling van dit overleg is om duidelijkheid te geven over de consequenties van het akkoord Rijk-IPO wind op land voor het lopende RCR proces in Drenthe en te proberen het traject van de RCR Drentse Monden – Oostermoer en dat van de gebiedsvisie windenergie Drenthe op elkaar af te stemmen.

2. **Verslag van de vergadering van 28 november 2012**
Het verslag van het bestuurlijk platform d.d. 28 november 2012 wordt vastgesteld. Onder punt 3 wordt een bevestigend antwoord gegeven op de vraag: is in het plan van aanpak voor de plan-MER het alternatief van de provincie en gemeenten juist overgenomen. De heer Munniksma merkt hierbij op dat de gebiedsvisie alleen sterren aanwijst, terwijl het plan MER opstellingen vermeldt. [redacted] van Pondera geeft aan dat ter beoordeling in het plan-MER de invulling van de stergebieden in concrete turbineopstellingen heeft plaatsgevonden na ambtelijk overleg met de provincie. In het het bestuurlijke platform van 28 november 2012 is die invulling door de gedeputeerde van de provincie en de wethouders van de gemeenten geaccordeerd.

3. **Akkoord Rijk - IPO Windenergie op land/ gevolgen voor RCR.**
De heer Munniksma licht het akkoord Rijk-IPO toe in zijn betekenis voor Drenthe. Hij wijst erop dat het Rijk toeziet op de afspraken: per 1 juli 2014 moet duidelijk zijn dat de provincies hun toezeggingen van 5715 MW nakomen. Het daarmee aan de doelstelling van 6000 MW ontbrekende gedeelte wordt in eerste instantie in andere provincies dan Drenthe ingevuld. Als die 6000 MW reëel blijken, komt het Rijk zijn toezegging na om de RCR in goed overleg met de provincies toe te passen. Rijk en provincies gaan ook aan het werk om

de verhoogde taakstelling (van 14 naar 16% duurzame energie) in te vullen. In Drenthe is de situatie bijzonder omdat er al een RCR liep vóór de afspraken met het IPO. Hij wijst ook op de ontwerp-structuurvisie wind op land. Een aantal principes die daarin genoemd worden, hanteert Drenthe ook.
[redacted] informeert over het proces van deze structuurvisie. Die gaat nu naar de Tweede kamer, komt op 19 april 2013 in de inspraak en wordt naar verwachting in het najaar van 2013 definitief. De visie wijst gebieden aan voor grootschalige toepassing van windenergie.
[redacted] vraagt naar de sturingsprincipes naar aanleiding van het verschil grootschalig-kleinschalig. [redacted] antwoordt dat toepassing van de RCR niet betekent dat het Rijk automatisch de wensen van de initiatiefnemers volgt.
Er moet worden gekeken naar een goede ruimtelijke inpassing. Een MER ligt daaraan ten grondslag om inzicht te krijgen in wat er mogelijk is. Hij geeft daarbij aan dat het voor de RCR Drentse Monden en Oostermoer nu zaak is om gezamelijk een (MER) proces in te gaan, waarbij gekeken wordt naar de mogelijkheden van windenergie in dit gebied. Dit proces is verwoord in de briefwisseling tussen de ministers en IPO naar aanleiding van de afspraken Rijk-IPO wind energie op land en is tevens het kader. Dat kader geeft ruimte om als Rijk, provincie, gemeenten en initiatiefnemers de komende tijd te kijken naar een goede invulling. Sturingsprincipe is dan ook dat de RCR van toepassing is en dat uitgangspunt is dat Rijk en provincie een proces ingaan. Conform de toezegging van de vorige minister wordt één van de varianten van de gebiedsvisie meegenomen in de plan-MER. Discussie gaat over de vraag wat aanvaardbaar is. Ook wordt er gesproken over participatie, lusten en lasten van windmolens en er wordt gewezen op hoe een en ander is verlopen bij windpark Noordoostpolder waarbij ook de gemeente Urk als tegenstander van het windpark in het proces is betrokken.
De heer Bruintjes: vergeet voor ons gebied de gemeente Stadskanaal niet.
[redacted]
De heer Munniksma: je kunt denken aan de gelegenheid voor financiële participatie, maar ook aan de mogelijkheid om bij zo'n grote ruimtelijke ingreep als de realisering van een windmolenpark in bredere zin iets te doen voor het gebied.

4. Plan-MER RCR De Drentse Monden en Oostermoer

[redacted] informeert aan de hand van een korte notitie over de voortgang in het plan-MER-onderzoek. Hij bespreekt de verschillende varianten die zijn ingebracht door initiatiefnemers (3) en provincie en gemeenten (1). Uitgangspunt is dat het bewuste gebied zich leent voor grootschalige windenergie, zoals al te vinden is in de structuurvisie infrastructuur en ruimte. De vier varianten worden met elkaar vergeleken op het punt van hinder, ecologie, landschap en energieopbrengst. Een mogelijke opstelling n.a.v. de gebiedsvisie is meegenomen als vierde variant. De plan-MER wordt niet apart publiek gemaakt, maar wordt samen met het project-MER, de ontwerp-vergunningen en het ontwerp-inpassingsplan ter inzage gelegd.
Hij wijst erop dat de opzet van de volgende stap, de project-m.e.r een goed overleg vraagt over opstellingsvarianten en de keuze voor turbines. Het heeft de voorkeur om in het hele gebied dezelfde opstellingsprincipes te hanteren, waarbij nu de voorkeur lijkt uit te gaan naar lijnen, maar clusters niet onmogelijk zijn.
De heer Bruintjes wijst erop dat in de gepresenteerde kaartjes de LOFAR-cirkel niet ontzien wordt. [redacted] er wordt nog onderzoek gedaan naar de vraag of windmolens een belemmering vormen voor LOFAR. Dit wordt meegenomen in de project-m.e.r. De studie houdt serieus rekening met de mogelijkheid dat het gebied niet volgebouwd kan worden. [redacted] in het volgend bestuurlijk platform kan een discussie gevoerd worden over de resultaten van het plan MER en over de vervolgstappen in het project MER.

De heer Munniksma zegt dat er daarom nodig is om in de komende weken gezamenlijk een verdiepingsslag te maken: van plan-MER naar opstellingen ten behoeve van het project-MER. Rijk, provincie, gemeenten en initiatiefnemers moeten hiermee aan de slag. In de week van 13- 17 mei 2013 moet er dan een nieuw bestuurlijk platform komen. De heer Wassink geeft als zijn opvatting dat hij geen behoefte heeft aan meer windmolens in zijn gemeente dan in de gebiedsvisie.
[redacted] vraagt naar de nog niet vastgestelde notitie reikwijdte en detailniveau voor de m.e.r. Wanneer kan die vastgesteld worden? [redacted] vraagt om te bekijken op welk moment vaststelling zou kunnen, na overleg met de provincie.

5. Gebiedsvisie provincie Drenthe en gemeenten

[redacted] informeert over de stand van zaken rond de gebiedsvisie. Die heeft van 19 december 2012 tot 12 februari 2013 ter inzage gelegen. In alle gemeenten zijn informatieavonden belegd. Vooral in het noordelijk deel kwamen daarbij veel emoties naar voren. Er zijn ongeveer 240 unieke zienswijzen ingediend. De zienswijze van Platform Storm en Windnee is ondertekend door 1052 mensen. Nu wordt gewerkt aan de reactienota en aan eventuele aanpassingen van de gebiedsvisie. Naar verwachting kan de visie voor de zomer door de colleges worden vastgesteld. De heer Bruintjes: wij willen voor de zomer een uitspraak van de gemeenteraad over de gebiedsvisie. [redacted] haakt daarop in: met het oog op de helderheid ziet hij liever één proces binnen het gebied dan twee.

6. Communicatie

De heer Munniksma wijst op de communicatiemomenten die er geweest zijn rond de gebiedsvisie en dringt erop aan een volgende stap in de communicatie niet te nemen voor het volgend bestuurlijk platform. Kies daarvoor het juiste moment en informeer elkaar op tijd. Wees voorzichtig met het vellen van waardeoordelen. De heer de Vries spreekt de wens uit dat er in de volgende fase sprake zal zijn van eenduidige communicatie.

7. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen speciale punten voor de rondvraag. Een volgend overleg in de week van 13-17 mei 2013 wordt zo spoedig mogelijk gepland. Op de vraag van [redacted] over de voorbereiding wordt aangegeven dat het bestuurlijk platform via het ambtelijke (regio) overleg zal worden voorbereid.

Agenda
voor het overleg van het Bestuurlijk platform Rijkscoördinatieregeling (RCR) Windparken De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: donderdag 16 mei 2013
Tijdstip: 12.00 uur - 14.00 uur (inclusief lunch)
Locatie: Restaurant-Zalen De Hertenkamp, Hertenkamp 10 te Assen.

Deelnemers:

Rein Munniksma	Gedeputeerde, voorzitter
Bert Wassink	Wethouder Aa en Hunze
Jacob Bruintjes	Wethouder Borger-Odoorn
[redacted]	Plv. directeur-generaal Ministerie EZ
	Afdelingshoofd Projecten Ministerie IenM
	Initiatiefnemer Duurzame Energieproductie Exloërmond BV
	Initiatiefnemer Raedthuys Windenergie BV
	Initiatiefnemer Oostermoer
	Pondera / MER schrijver

Ambtelijk:

[redacted]	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Provincie Drenthe
	Gemeente Aa en Hunze
	Gemeente Borger-Odoorn
	Ministerie IenM
	Ministerie EZ

1. **Opening en mededelingen**

2. **Verslag van de vergadering van 2 april 2013** **bijlage 1**
   → Vaststellen: (Allen)

3. **MER RCR De Drentse Monden en Oostermoer**
   a. **Plan-MER** **bijlage 2**
   → Informeren: Plan-MER: Stand van zaken [redacted]
   b. **Project-MER**
   → Informeren: Project-MER: Toelichten uit te voeren werkzaamheden alsmede planning [redacted]

   → Ter uitvoering van de vorige platformvergadering hebben er verschillende gesprekken plaatsgevonden om na te gaan of het mogelijk is in het project-MER een breder gedragen variant verder te onderzoeken. Een dergelijke variant is (nog) niet gevonden.

   Voorstel:
   Inventarisatie standpunten ten behoeve van het maken van een keuze van de te onderzoeken variant in het project-MER en afspraken maken over het vervolgproces.

4. **Vaststelling notitie reikwijdte en detail RCR De Drentse Monden en Oostermoer**
   → Informeren: Toelichting op stand van zaken en planning.

5. **Gebiedsvisie provincie Drenthe en gemeenten**
   → Informeren: Toelichting op stand van zaken Gebiedsvisie.

6. **Communicatie** (allen)
   → Informeren: (Allen) Elkaar informeren over toekomstige communicatiemomenten/ onderwerpen en eventueel afspraken maken over de boodschap.

7. **Rondvraag en sluiting**

Bm: 13120212

Ministerie van Economische Zaken

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid
Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

nota

Antwoorden op vragen van het Kamerlid Van Tongeren (GroenLinks)/ Informatie over het gesprek RCR-windpark "De Drentse Monden en Oostermoer"

Datum
3 juli 2013

Kenmerk
DGETM-ED / 13118585

Kopie aan
MT ED, [redacted]
Brouwer, [redacted] (EM)
[redacted] (DC)
[redacted] (BBR)
[redacted] (PA)

Bijlage(n)
1

Parafenroute

Paraaf [redacted]	Paraaf [redacted]	Paraaf [redacted]
plv. directeur ED [redacted]	plv. directeur-generaal ETM [redacted]	
Medeparaaf [redacted]	Medeparaaf	Medeparaaf
BBR-paraaf [redacted]		

Aanleiding

Het Kamerlid Van Tongeren (GroenLinks) heeft op 28 juni 2013 Kamervragen gesteld aan u en de Minister van Infrastructuur en Milieu over de rol van de Rijksoverheid bij het inpassen van windparken in de provincie Drenthe in het kader van de rijkscoördinatieregeling (RCR).
In verband daarmee wordt u geïnformeerd over de gevoeligheid van het dossier RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer.

Verzoek

Indien u akkoord bent met de bijgevoegde concept antwoorden, verzoek ik u deze te ondertekenen.

Kernpunten

In de antwoorden op de Kamervragen wordt het volgende aangegeven:

- U geeft aan dat u de regie heeft, want u bent coördinerend Minister voor de uitvoering van de RCR en u bent samen met de Minister van Infrastructuur en Milieu bevoegd gezag voor het inpassingsplan.
- In het project-MER worden opstellingsvarianten van windmolens tot in detail onderzocht. Uitgangspunt daarbij is een variant van maximaal 255 MW die het beste scoorde in het plan-MER. Daarbinnen krijgt de variant uit de provinciale gebiedsvisie aandacht.

Toelichting

Initiatief RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer

- Dit in 2010 gemelde initiatief valt van rechtswege onder de rijkscoördinatie-regeling (RCR). Met de kennisgeving van dit voornemen is de RCR-procedure van dit windpark formeel in juni 2011 gestart.
- In de ontwerp-Structuurvisie Windenergie op land is het gehele plangebied aangewezen als geschikt voor grootschalige windenergie (circa 300 MW).

Ontvangen BBR
20/8

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 13118585

- Parallel aan de formele RCR-procedure heeft de provincie Drenthe een gebiedsvisie ontwikkeld.
- Overeenkomstig de toezegging van uw ambtsvoorganger aan de Tweede Kamer, is in het plan-MER de variant uit de provinciale gebiedsvisie meegenomen. Deze variant is beperkter (maximaal 120 MW) en past volledig binnen die variant die wordt onderzocht in het project-MER.
- Gedeputeerde R. Munniksma (PvdA) wil dat het Rijk, vooruitlopend op de uitkomst van het project-MER, zich vastlegt op de variant uit de gebiedsvisie.
- De initiatiefnemers van het windpark "De Drentse Monden en Oostermoer" streven naar het onderzoeken van een park van maximaal 255 MW en zien een omvang van zo'n 185 MW als ondergrens voor het windpark.
- De relaties onderling zijn hierdoor gespannen.
- De vertegenwoordigers van de Ministeries van EZ en IenM hebben aangegeven dat zorgvuldigheid voorop staat in de RCR-procedure.
- Nu vooruitlopen op de uitkomst van het project-MER is niet conform de procedure en is niet zorgvuldig. Dit brengt met zich mee dat bij een eventuele beroepsprocedure een hoog risico bestaat dat de Raad van State het inpassingsplan zal vernietigen.
- Na de uitkomsten van het project-MER kan pas een keuze worden gemaakt over de exacte locaties van de windmolens en omvang van het windpark, op basis waarvan u samen met de Minister van IenM een ontwerp-inpassingsplan vaststelt.

<u>Relatie RCR-procedure en afspraken Rijk - IPO windenergie op land van januari jl.</u>

- In de afspraken Rijk - IPO hebben de provincies in IPO-kader ruimte gekregen voor de ruimtelijke reservering van windenergie op land. De provincie Drenthe heeft zich in IPO kader geconformeerd aan 285,5 MW.
- Ruim voor deze afspraken is het initiatief van dit RCR-windpark gemeld bij het Ministerie van EZ (2010) en de wettelijke RCR-procedure is formeel gestart in juni 2011. De Ministers van EZ en IenM zijn derhalve bevoegd gezag en hebben de regie voor de ruimtelijke inpassing.
- De gedeputeerde verzet zich vanaf het begin van dit initiatief (2010) tegen (de omvang van) dit windpark en wil zelf de regie.
- Hierdoor is er een spanningsveld tussen enerzijds een reeds lopende wettelijke RCR-procedure en anderzijds de bestuurlijke afspraken Rijk-IPO.
- Mogelijk zal de Commissaris van de Koning, J. Tichelaar (PvdA), contact met u zoeken over dit dossier.
- Ambtelijk EZ is de afgelopen periode aan het verkennen om in deze RCR-procedure te komen tot een oplossing. Hiertoe zijn diverse gesprekken gevoerd.
- In de eerste helft van september 2013 worden de partijen door EZ wederom uitgenodigd voor een gesprek. Dan zal duidelijk worden of er overeenstemming kan worden bereikt. U zult hierover worden geïnformeerd.

[redacted] 16 augustus 2013.

Directie Energie en Duurzaamheid

Agenda

Bestuurlijk platform RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: woensdag 29 januari 2014
Tijdstip: 11.30 uur - 13.00 uur (inclusief lunch)
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted] (voorzitter)	Plaatsvervangend directeur-generaal Ministerie EZ
[redacted]	Directeur Ministerie IenM
	Vertegenwoordiger namens de initiatiefnemers
R.W. Munniksma	Gedeputeerde Provincie Drenthe
H. van de Boer	Gedeputeerde Provincie Drenthe
J. Bruintjes	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
B. Wassink	Wethouder gemeente Aa en Hunze
[redacted]	Projectleider Ministerie EZ

1. **Opening, mededelingen en vaststellen agenda**

2. **Mondelinge toelichting op de brieven van de Minister van EZ aan de Tweede Kamer en aan de Commissaris van de Koning van de provincie Drenthe inzake RCR windpark De Drentse Monden en Oostermoer** **bijlage 1**
   [redacted] zal de brief toelichten, waarbij ondermeer zal worden ingegaan op het vervolgproces en de verkenning waarbij als eerste stap zal worden gekeken naar de gebieden uit de gebiedsvisie.
   → Partijen kunnen reageren/vragen stellen.

3. **Opzet Bestuurlijk Platform** **bijlage 2**
   Een opzet met aanleiding, doel en samenstelling is bijgevoegd.
   → Aan partijen wordt gevraagd om aan te geven welke positie en rol zij in het Bestuurlijk Platform voor zichzelf zien in het RCR-proces om te komen tot ruimtelijke inpassing en vergunningverlening voor het windpark.

4. **Communicatie en informatievoorziening**
   Informatievoorziening naar de bewoners in en rondom het plangebied is in de brief van de Minister van EZ opgenomen als aandachtspunt. Het is ook denkbaar om bijvoorbeeld de college(s) van burgemeester en wethouders, gedeputeerde staten alsmede de gemeenteraden en provinciale staten (afzonderlijk) te informeren.
   → Partijen wordt gevraagd om suggesties.

5. **Voortgang en Planning** **bijlage 3**
   Een overzicht met de stand van zaken alsmede een (concept) planning op hoofdlijnen is ter kennisname bijgevoegd.

6. **Participatie/ gebiedsontwikkeling**
   Participatie en gebiedsontwikkeling zijn in de brief van de Minister genoemd als aandachtspunten om verder uit te werken.
   → Voorgesteld wordt om de ambtelijke projectgroep te vragen om met voorstellen voor deze thema's te komen.

7. **Rondvraag en sluiting**

Verslag
Bestuurlijk Platform RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer
29 januari 2014

Deelnemers:

[redacted] (voorzitter)	Plaatsvervangend directeur-generaal Ministerie EZ
[redacted]	Directeur Ministerie IenM
	Vertegenwoordiger namens de initiatiefnemers
H. van de Boer	Gedeputeerde Provincie Drenthe
J. Bruintjes	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
B. Wassink	Wethouder gemeente Aa en Hunze
[redacted] (verslag)	Projectleider Ministerie EZ

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet een ieder welkom. Er is bericht van afwezigheid ontvangen van R.W. Munniksma.
De voorzitter geeft aan dat de provincie is gevraagd het voorzitterschap op zich te nemen. H. van de Boer zegt dat de provincie vanwege de brief van de Minister van EZ aan de CdK van de provincie Drenthe het zuiver te vinden dat EZ het voorzitterschap op zich neemt.

In het Bestuurlijk Platform stemmen partijen processtappen met elkaar af, het rijk coördineert en neemt de uiteindelijke besluiten.

Ten aanzien van samenstelling van het Bestuurlijk Platform geeft de voorzitter aan dat met de drie initiatiefnemers een vooroverleg plaatsvindt en dat er in principe één initiatiefnemer zal deelnemen aan dit overleg. Als het gaat om parkinrichting kunnen de drie initiatiefnemers deelnemen.

De onderwerpen op de agenda van het Bestuurlijk Platform worden voorbereid door de projectgroep. In deze projectgroep zijn alle partijen vertegenwoordigd. De MER-schrijver is agendalid.

H. van de Boer meldt dat er vanmiddag een Statenvergadering plaatsvindt waar D'66 een motie zal indienen om het zoekgebied voor windenergie in de provincie Drenthe uit te breiden. Indien deze motie wordt ingediend zal het college van GS deze motie ontraden.

[redacted] geeft aan dat bij zijn directie deskundigheid, kennis en ervaring aanwezig is over het maken van inpassingsplannen voor infrastructurele projecten, waaronder windparken.
Hij wijst op de mogelijkheid om het centrum voor publieksparticipatie te betrekken bij dit windpark.

2. Mondelinge toelichting op de brieven van de Minister van EZ aan de Tweede Kamer en aan de Commissaris van de Koning van de provincie Drenthe inzake RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Partijen reageren als volgt op de brief van de Minister van EZ:
B. Wassink is teleurgesteld over de geschetste lijn in de brief van de Minister van EZ. De gemeente wilde aanvankelijk meewerken aan een windpark zoals in de provinciale gebiedsvisie (maximaal 120 MW onder provinciale regie). Nu in de brief van de Minister van EZ is gekozen voor rijksregie en een windpark met een omvang van 150 MW-185,5 MW is de houding gewijzigd in "tegen". Voorts maakt hij zich zorgen over de grimmigheid in het gebied. B. Wassink schuift wel aan in het bestuurlijk overleg vanwege zijn verantwoordelijkheid als bestuurder en omdat de raad dat heeft gevraagd.

J. Bruintjes geeft aan dat het college heeft meegewerkt aan de gebiedsvisie. De gemeenteraad heeft de provinciale gebiedsvisie afgewezen. Hij maakt zich zorgen over de sfeer en verharding in het gebied en roept het rijk op hier aandacht voor te hebben. Hij begrijpt de emoties en hij begrijpt de initiatiefnemers. J. Bruintjes geeft aan wel deel te nemen aan het bestuurlijk overleg vanwege zijn verantwoordelijkheid als bestuurder.

H. van de Boer deelt mee dat de brief van de Minister van EZ helderheid geeft. Het is nu het moment om het traject zo zuiver mogelijk voort te zetten. Hij begrijpt de emoties. Mede daarom zal door de provincie contact worden gezocht met de vier betrokken gemeenten in het zoekgebied met de vragen hoe de gemeenten erin zitten en wat er zou moeten gebeuren met het oog op een heldere communicatie.

[redacted] is content met de duidelijkheid in de brief van de Minister van EZ. Hij pleit voor een gezamenlijk vervolgtraject en een ordentelijk besluitvormingsproces om te komen tot realisatie van het windpark. Hij geeft aan de emoties te begrijpen.

De voorzitter schetst het proces van het afgelopen half jaar. Het was en is de bedoeling om duidelijkheid naar ondermeer de bewoners te scheppen in het gebied. Er is daarbij getracht om binnen de kaders van de Wro, in het bijzonder de rcr, de Wm, de afspraken Rijk-IPO (maximaal 285,5 MW in de provincie Drenthe) over windenergie op land en de doelstelling van 14% windenergie in 2020 (6000 MW) te komen tot een gezamenlijke intentie over de omvang van het windpark. Iedere partij had en heeft daarbij z'n eigen belang. Hij geeft voorts aan dat de RCR-melding voor dit windpark al is gedaan in 2010 en dat dit gebied in 2013 in de (ontwerp) Structuurvisie Windenergie op land is aangewezen als geschikt voor grootschalige windenergie.

In de brief van de Minister van EZ is zoveel als mogelijk de inbreng van de partijen meegenomen, namelijk rekening houden met de taakstelling van de provincie Drenthe (285,5 MW in het huidige zoekgebied) en de projectopzet van de initiatiefnemers. De doelstelling van 6000 MW (en het aandeel wind op land van de 14% in 2020 is 2,6%) is voor het rijk een belangrijk punt. Dit heeft geleid tot de bandbreedte (150 MW-185 MW) en de daarbij behorende voorwaarden.
Hij meldt verder dat de brief van de Minister van EZ door de vaste Kamercommissie EZ van de TK is geagendeerd voor een algemeen overleg Energie op 18 februari 2014.

B. Wassink geeft aan de verdeling "Noord"/ "Zuid " in de brief van de Minister van EZ, gelet op het landschappelijke karakter van het gebied in Aa en Hunze, niet een redelijke verdeling te vinden. Hoewel B. Wassink en J. Bruintjes de brief van de Minister van EZ respecteren, geven zij aan met de inhoud ervan niet akkoord te kunnen gaan.

Beide wethouders melden dat er vanuit de twee gemeenten een gezamenlijke brief wordt gestuurd aan de Minister van EZ. In deze brief zal onder andere worden aangegeven dat ze het niet eens zijn met de uitgezette lijn, waarbij onder andere het aspect draagvlak aan de orde zal worden gesteld. Naar de mening van beide wethouders is daarvan geen sprake.

Voorst melden beide wethouders aan dat vanuit de twee gemeenten een gezamenlijke brief wordt gestuurd aan Provinciale Staten van Drenthe. In deze brief zal onder andere opheldering worden gevraagd op welke wijze het "Noordelijk" zoekgebied voor windenergie in de Omgevingsvisie 2010 terecht is gekomen. Naar de mening van beide wethouders zijn de gemeenten daar niet bij betrokken.

[redacted]

De voorzitter begrijpt de reacties van de gemeenten. Hij wil het proces zorgvuldig blijven doorlopen, met inachtneming van hetgeen in de brief van de Minister van EZ is verwoord.

3. Communicatie en informatievoorziening

De voorzitter geeft aan dat er meer (dan alleen op de formele momenten) met de bewoners in het plangebied dient te worden gecommuniceerd en vraagt aan partijen hoe zij hierover denken en met suggesties te komen. Hij geeft daarnaast aan in principe een voorstander te zijn van een klankbordgroep mits deze (een brede) en evenwichtige samenstelling heeft. Het doel, de opdracht en de status van de klankbordgroep moet daarbij wel duidelijk zijn. Aandachtspunt hierbij is dat de juiste verwachtingen worden gewekt.

In het kader van de communicatie in de vorm van informatiebijeenkomsten heeft hij alvast een aantal dagen (10, 12 en 13 februari 2014) in z'n agenda gereserveerd.

H. van de Boer geeft aan dat voor wat betreft de communicatie naar de bewoners de Minister van EZ de *lead* zal moeten nemen. Hij is bereid mee te denken en met suggesties te komen. Hij geeft tevens mee dat bij de informatievoorziening aan bewoners vooraf duidelijk moet zijn wat de bewoners er van kunnen verwachten.

B. Wassink en J. Bruintjes geven aan mee te willen denken over vorm, inhoud van en lokaties voor informatiebijeenkomsten. Zij geven daarbij aan niet verantwoordelijk te kunnen worden gesteld voor de communicatie, omdat zij niet in de positie zijn om te besluiten.

J. Bruintjes geeft bij het instellen van een klankbordgroep de suggestie mee om naast vertegenwoordigers van NGO's ook een vertegenwoordiging namens bewoners uit te nodigen.

[redacted] vraagt bij het instellen van een klankbordgroep aandacht voor een evenwichtige afspiegeling van belangen en inwoners.

De voorzitter geeft aan dat de aspecten communicatie/klankbordgroep en participatie/ gebiedsontwikkeling moeten worden opgepakt en uitgewerkt door de projectgroep.

Afgesproken wordt dat voor de communicatie in de vorm van informatievoorziening naar de bewoners de gemeenten/provincie alsmede de initiatiefnemers met suggesties komen. Mede op basis hiervan zal het rijk uiteindelijk een afweging maken.

De voorzitter geeft ten aanzien van participatie en gebiedsontwikkeling aan dat er per windpark sprake is van maatwerk passend bij de businesscase. Hij geeft aan dat de Minister van mening is dat er door initiatiefnemers mogelijkheden voor financiële participatie of andere vormen van voordelen voor het gebied en/of de bewoners moeten worden geboden.

4. Voortgang en Planning

De voorzitter geeft aan dat een planning op hoofdlijnen is bijgevoegd, zodat iedereen inzicht heeft in het tijdpad. Afgesproken wordt om de komende periode op basis van de planning alvast data voor het bestuurlijk platform in te plannen.

5. Rondvraag en Sluiting

J. Bruintjes vraagt aandacht voor de vergunning voor de windmeetmast. Deze vergunningverlening wil hij koppelen aan het traject van het inpassingsplan (begin april 2014).

De voorzitter wijst op de briefwisseling hierover tussen rijk en gemeente in november/ december 2012. Hij is in de veronderstelling dat de vergunning reeds is verleend omdat de gemeente hem destijds expliciet heeft aangegeven medewerking te zullen verlenen aan de vergunningaanvraag voor de windmeetmast.
[redacted] spreekt zijn zorgen uit over de voortgang van de vergunningverlening.

Afgesproken wordt dat J. Bruintjes en [redacted] in gesprek gaan over de vergunningverlening voor de windmeetmast.

De voorzitter dankt de deelnemers voor de open en constructieve houding en sluit de vergadering.

140638u8

22/4 14.30
24/4 10.00

Ministerie van Economische Zaken

TER INFORMATIE

Aan de Minister

aanw.n

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid
Auteur [redacted]
T 070 [redacted]@minez.nl

nota

Oplegnota AO Windenergiegebieden van 24 april 2014

Datum
16 april 2014

Kenmerk
DGETM-ED / 14061681

Behandelmap
14061681

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute [redacted]

Paraaf [redacted]	Paraaf	Paraaf
Plv. DG ETM		
Medeparaaf	Medeparaaf [redacted]	Medeparaaf
	per dir. EM	
BBR-paraaf [redacted]		

Aanleiding

Op 24 april 2014 staat het AO Windenergiegebieden geagendeerd van 10.00 tot 14.00 uur. Hierbij treft u het dossier aan. Deze nota geeft kort de verwachte onderwerpen en aandachtspunten weer.

Kernpunten

- De ministers van EZ en I&M zijn beiden uitgenodigd voor het AO.
- Belangrijkste onderwerpen zijn de Rijksstructuurvisie Wind op Zee, de Rijksstructuurvisie Wind op Land en de haalbaarheidsstudie naar wind op zee binnen de 12-mijl. Hiervoor is de Minister van I&M primair verantwoordelijk.
- Belangrijkste EZ onderwerpen die aan de orde komen zijn de realisatie van de doelstellingen voor windenergie in het Energieakkoord en de afspraken met het IPO over wind op land.

[redacted]

Toelichting

[redacted]

Ontvangen BBR
17/4 - 25/4

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14061681

[redacted]

Rijksstructuurvisie Wind op Land (SvWOL)

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14061681

Op 28 maart 2014 heeft het kabinet de Rijksstructuurvisie vastgesteld. Hiermee is een belangrijke mijlpaal bereikt richting het realiseren van 6000 MW. De inzet is:

- Vasthouden aan de afspraken met de provincies. Dat betekent op dit moment geen nieuwe gebieden toevoegen aan de SvWOL. Dat doet namelijk af aan het broze draagvlak voor windenergie in de provincies.
- Een zorgvuldige uitvoering van de RCR-projecten binnen SvWOL gebieden gericht op draagvlak en participatie van omwonenden.

[redacted]

Afspraken met IPO

Eind juni 2014 is een belangrijk ijkmoment ten aanzien van de voortgang. Op basis van gezamenlijke monitoring (Rijk, Provincies, windsector) wordt gekeken of de gezamenlijke provincies in door hen vastgestelde ruimtelijke plannen voldoende ruimte hebben gereserveerd om in totaal 6000 MW in heel Nederland mogelijk te maken. Er zullen naar verwachting veel voorbeelden worden ingebracht waar uit blijkt dat de provincies niet op koers liggen.
De inzet is:

- Vasthouden aan de afspraken met de provincies. In juni is het moment om vast te stellen of de provincies al dan niet op koers liggen. Dan kan evt. de Rijkscoördinatieregeling worden ingezet.

[redacted]

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14061681

DOSSIER AO WINDENERGIEGEBIEDEN – vaste Kamercommissie I&M

DONDERDAG 24 APRIL 10.00 – 14.00 uur
locatie: Suze Groenewegzaal

Inhoudsopgave

1. Verantwoordelijkheidsverdeling per agendapunt
2. Redeneerlijn
3. Wind op zee
   a. [redacted]
   b.
   c.
   d.
   e.
   f.
4. Wind op land
   a. factsheet Rijksstructuurvisie Wind op Land
   b. factsheet nut en noodzaak windenergie
   c. factsheet afspraken IPO
   d. tijdspad realisatie wind op land
   e. [redacted]
   f. factsheet RCR
   g. factsheet participatie in windmolens
   h. [redacted]
   i.
   j.
   k.
   l. factsheet lopende RCR-projecten
   m. [redacted]
5. Redeneerlijn Minister I&M

Verantwoordelijkheidsverdeling per agendapunt

1. Ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee	Minister I&M
2. [redacted]	Minister I&M
3. Rijksstructuurvisie windenergie op land	Minister I&M
4. Afspraken over wind op land met IPO	Minister EZ
5. [redacted]	Minister I&M
[redacted]	Minister EZ
[redacted]	Minister I&M

Redeneerlijn

[redacted]

Wind op land (afspraken met de provincies)

- Met de realisatie van wind op land zijn we goed op weg. Naast de vastgestelde structuurvisie windenergie op land hebben het Rijk en de Provincies in 2013 afspraken gemaakt over de realisatie van wind op land. De provincies garanderen dat uiterlijk 30 juni 2014 voldoende locaties ruimtelijk zijn vastgelegd (in structuurvisies, provinciale omgevingsplannen en ruimtelijke verordeningen) om tenminste 6.000 megawatt windenergie op land in 2020 te kunnen realiseren.
- In januari 2014 heb ik in een bestuurlijk overleg tussen Rijk en Provincies geconstateerd dat de ruimtelijke borging op schema ligt. Op dit moment hebben de provincies in hun ruimtelijke plannen 5451 MW aan ruimte gereserveerd.
- Eind juni 2014 is weer een belangrijk ijkmoment. Op basis van gezamenlijke monitoring (van Rijk, Provincies en Windsector) zal worden gekeken of de provincies nog steeds op koers liggen. De Kamer zal eveneens op basis van deze monitor in juli worden geïnformeerd over de stand van zaken.
- In provincies die niet op koers zitten kan het Rijk in het uiterste geval de rijkscoördinatieregeling ook van toepassing verklaren op projecten kleiner dan 100 MW.
- En na juni gaan we verder. We hebben afgesproken dat we in de monitor op projectniveau volgen of alle stappen die nodig zijn om de projecten in 2020 te realiseren, op tijd worden doorlopen. Belangrijk is dat:
    - uiterlijk in 2015 gestart is met procedures voor bestemmingsplannen en vergunningen,
    - in 2017 SDE+ subsidie is aangevraagd,
    - zodat uiterlijk in 2018 gestart kan worden met de bouw.
- Zo zullen we met wind op land een belangrijk aandeel in de doelstelling kunnen realiseren.
- Tevens zullen gedurende de rit de knelpunten in een gezamenlijk kernteam (bestaande uit Rijk, IPO, de sector (NWEA), Natuur en milieuorganisaties, Netbeheerders) aangepakt worden.
- Dit betreft bijvoorbeeld problemen met radar, netinpassing, etc..

Maatschappelijk draagvlak en financiële participatie

- Ik realiseer mij net als mijn collega van I&M dat mensen weerstand kunnen hebben tegen de bouw van windmolens in hun leefomgeving. Daarom eis ik dat projectontwikkelaars initiatieven nemen om de plaatselijke gemeenschap te betrekken en mee te laten profiteren.
- Het Rijk vindt het van belang dat burgers kunnen participeren. Daarbij worden twee typen participatie onderscheiden: planparticipatie en financiële participatie. Planparticipatie is het betrekken van burgers en bedrijven bij de planvorming en besluiten. Bijvoorbeeld door informatiebijeenkomsten te organiseren of door gelegenheid te geven voor het indienen van mondelinge en schriftelijke zienswijzen. Planparticipatie is onderdeel van de RCR. We vragen ook andere overheden planparticipatie te organiseren.

- Burgers financieel laten participeren is een zaak van de initiatiefnemers. We kunnen en willen dit niet opleggen, maar stimuleren initiatiefnemers wel om dit te doen. Door financiële participatie kan de acceptatie voor windenergie worden vergroot.
- We zien ook dat in steeds meer projecten initiatiefnemers de mogelijkheid bieden aan anderen om mee te praten over de planvorming en financieel te participeren. Voorbeelden hiervan zijn de projecten in de Wieringermeer, Goeree-Overflakkee en Flevoland. Gezien de diversiteit van de projecten en het maatwerk dat in samenwerking met publieke en private partijen nodig is, heeft het kabinet er niet voor gekozen om deze financiële participatie in een wet vast te leggen.
- De branche-organisatie NWEA ontwikkelt een gedragscode participatie. Enkele voorbeelden van financiële participatie zijn verkoop van obligaties, het lidmaatschap van een coöperatieve vereniging, een korting op de energierekening of een bijdrage aan collectieve voorzieningen.

Factsheet Structuurvisie Windenergie op Land

- Op 28 maart 2014 heeft het kabinet de Structuurvisie windenergie op land vastgesteld en aan beide Kamers aangeboden.
- In de structuurvisie zijn 11 gebieden aangewezen waar het kabinet ruimte wil bieden voor initiatieven voor grootschalige windenergie (groter dan 100 MW), waarvoor de rijkscoördinatieregeling (RCR) van toepassing is. Per gebied zijn inrichtingsprincipes en aandachtspunten opgenomen.
- Naast het aanwijzen van gebieden voor grote projecten zijn in de structuurvisie de prestatieafspraken tussen Rijk en IPO opgenomen over het realiseren van 6000 MW.
- De structuurvisie moet het ruimtelijk mogelijk maken dat in 2020 minstens 6000 MW aan windenergie op land is gerealiseerd. Deze 6000 MW levert een bijdrage van 2,6% aan de doelstelling duurzame energie van 14% in 2020 en van 16% in 2023.

Noodzaak structuurvisie

- De bijdrage van windenergie op land aan de 14% duurzame energie in 2020 betreft de productie van ongeveer éénvijfde (2,6%) van de 14%. Dit betekent dat er tenminste voor 6000 MW aan reële ruimte voor windenergie op land beschikbaar moet zijn.
- Om het potentieel van wind op land optimaal te benutten is dit kabinet van mening dat het nodig is om vroegtijdig ruimtelijke keuzes te maken om voldoende ruimte te hebben voor energieproductie en om de beschikbare ruimte snel en efficiënt te kunnen benutten als de markt daarom vraagt. Deze ruimtelijke keuzes zijn in de structuurvisie vastgelegd.

Standpunt Kamerfracties

- Er is politiek breed draagvlak voor de structuurvisie.
- CDA, D66, CU en GL willen dat er meer gebieden worden aangewezen. Zij vrezen dat de bestuurlijke afspraken met provincies onvoldoende garantie bieden voor de realisatie van de doelstelling.
- VVD is kritisch, met name op de kosten.
- PvdA, GL en SP willen extra aandacht voor participatie en draagvlak van onderop.
- PVV is kritisch over nut en noodzaak van windenergie en vindt de structuurvisie overbodig.

Toelichting

- In de structuurvisie presenteert het kabinet een ruimtelijk plan voor de doorgroei van windenergie op land (6000 MW in 2020). Op 28 maart 2013 is de ontwerp-SvWOL vastgesteld in de Ministerraad en aan de Tweede Kamer aangeboden. Sindsdien is de SvWOL geactualiseerd op basis van de zienswijzenprocedure, de behandeling in de Tweede Kamer, het advies van de Commissie voor de m.e.r., de KBA van het CPB, de bestuurlijke afspraken met provincies (o.a. over Afsluitdijk) en het Energieakkoord
- De commissie m.e.r. heeft in het toetsingsadvies over het plan-MER aangegeven dat deze voldoende milieuinformatie bevat, voornamelijk voor het vastleggen van generieke inrichtingsprincipes en aandachtspunten voor de ontwikkeling van grootschalige windenergie in de specifieke gebieden. Ze stelt vast dat het plan-MER beperkt heeft bijgedragen aan de aanwijzing in de structuurvisie van de gebieden die geschikt zijn voor grootschalige windenergie. De commissie is en blijft daarmee kritisch en ze vindt het een gemiste kans dat alleen de gebieden in het plan-MER zijn onderzocht die door de provincies zijn aangewezen in plaats van alle gebieden uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Het kabinet heeft ervoor gekozen om de gebieden van de provincies als uitgangspunt voor de structuurvisie te nemen.
- Het CPB heeft een Kosten-batenanalyse gemaakt, waaruit blijkt dat kosten en baten ongeveer met elkaar in evenwicht zijn. Het CPB adviseert uitstel van de uitvoering van de 6000 MW met 5 jaar. Het CPB gaat voorbij aan de benodigde voorbereidingstijd van windparken (5-7 jaar). Om in 2020 minstens 6000 MW te realiseren vindt het kabinet dat nu voortvarend moet worden gestart met de ruimtelijke reserveringen voor en voorbereiding van de bouw.
- De RCR is van rechtswege van toepassing op grote windenergieprojecten. Die toepassing is niet afhankelijk van een structuurvisie. De structuurvisie bevat beleid waarvan kan worden afgeweken mits goed onderbouwd. Het zou kunnen zijn dat initiatiefnemers, die een windpark buiten de gebieden van de structuurvisie willen ontwikkelen, naar de rechter stappen. De kans hierop wordt niet groot geacht, maar mocht zich dit toch voordoen, dan zullen EZ en IenM een nadere afweging moeten maken.

Factsheet nut en noodzaak windenergie

- Met het oog op het klimaat en de afnemende beschikbaarheid van fossiele brandstoffen is een overgang naar een duurzame energiehuishouding nodig. Benutting van hernieuwbare energiebronnen is hiervoor onmisbaar.

- In Europees verband heeft Nederland afgesproken dat in 2020 14% van de energieconsumptie uit duurzame, dat wil zeggen hernieuwbare, bronnen komt. In het Energieakkoord voor duurzame groei (september 2013) is afgesproken dat Nederland streeft naar 16% duurzame energie in 2023.

- Om dit duurzame energiedoel te bereiken, zijn forse beleidsinspanningen en investeringen nodig op alle vormen van duurzame energie. Het kabinet kiest voor de meest kosteneffectieve invulling van de doelstellingen. Windenergie op land is een van de meest kosteneffectieve opties.

- Daarnaast zet het kabinet in op het grootste maatschappelijke rendement. Samen met het bedrijfsleven en kennisinstellingen wordt ingezet op innovatie en het versterken van de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven. Rond wind op zee heeft het Nederlandse bedrijfsleven een goede uitgangspositie op een wereldwijde groeimarkt.

- Ook het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) geeft in een recente Policy brief Windenergie (april 2014) aan dat windenergie een belangrijk onderdeel zal van een duurzame energiehuishouding:
    - In Nederland zijn de windcondities relatief gunstig, zodat Nederland juist met deze technologie een belangrijke bijdrage kan leveren;
    - Wind op land blijft de komende jaren één van de goedkoopste manieren om hernieuwbare energie te produceren. Daarmee is wind op land nodig om de energievoorziening betaalbaar te houden;
    - De doelstellingen uit het Energieakkoord zijn niet realiseerbaar zonder windenergie. Alternatieven zijn op deze termijn in Nederland onvoldoende beschikbaar.
    - Kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven zitten in de windindustrie in brede zin (offshore bedrijven etc.) De patentpositie van Nederlandse windindustrie versterkt zich, wat een indicatie is voor goede innovatie kansen

[redacted]

Factsheet Afspraken IPO

- Tussen het Rijk en IPO zijn 4 prestatieafspraken gemaakt, die zijn vastgelegd in de Rijksstructuurvisie Wind op Land
- Het betreft:
  - Iedere provincie legt voor 30 juni 2014 de ruimte voor zijn deel van de 6000 MW vast in een provinciale structuurvisie;
  - Provincies en Rijk spannen zich actief in om de initiatieven voor windenergie die bijdragen aan de provinciale taakstelling te ontwikkelen door op tijd te starten met de benodigde procedures voor milieueffectrapportages en vergunningen;
  - Rijk en provincies regelen de noodzakelijke voorwaarden voor de ontwikkeling van windparken in de door de provincie aangewezen gebieden. Hiertoe is een kernteam geformeerd dat zich richt op de voortgang van prestatieafspraken en het oplossen van knelpunten;
  - Als de provincies niet regelen wat is afgesproken wordt de Rijkscoördinatieregeling ingezet.

- In januari 2014 is er in het bestuurlijk overleg tussen Rijk en Provincies geconstateerd dat de provincies goed op weg zijn, de ruimtelijke borging ligt op schema. Op dit moment is het opgestelde windenergievermogen in Nederland 2465 MW en hebben de provincies in hun ruimtelijke plannen 5451 MW aan ruimte gereserveerd.

- Eind juni 2014 is weer een belangrijk ijkmoment. Op basis van gezamenlijke monitoring (Rijk, Provincies, windsector) wordt gekeken of de gezamenlijke provincies in door hen vastgestelde ruimtelijke plannen voldoende ruimte hebben gereserveerd om in totaal 6000 MW in heel Nederland mogelijk te maken. Daarbij is de met het IPO afgesproken verdeling van de MW's over de verschillende provincies de leidraad.

Voortgang volgens provincies januari 2014

Provincie	Afspraak IPO-Rijk	Opgesteld vermogen dec 2013	vergund/ realisatie	In ontwikkeling/ onderzoek (min)	In ontwikkeling/ onderzoek (max)	Ruimte gereserveerd per 31/12/13	Ruimte gereserveerd per 01/07/14	mogelijk in 2020 (min) [6]	mogelijk in 2020 (max) [6]
Fryslân	530,5	160,0	18,0	250,0	400,0	178,0[1]	578,0	428	578
Groningen	855,5	380,0	66,0	430,0		750,0[2]	866,0	866	866
Drenthe	285,5	11,0	8,0	150,0		285,5	285,5	150	285,5
Overijssel	85,5	25,5		57,0	60,0	85,5	85,5	83,5	85,5
Gelderland	230,5	36,0	34,0	117,0		136,0[3]	136,0[3]	187	230,5
Flevoland	1.390,5	751,0	435,0	221,0	600,0	1390,5	1390,5	1.390,5	1.786
Noord Holland	685,5	343,0		455,5		685,5	685,5	685,5	685,5
Utrecht	65,5	15,0		54,0		43,0[4]	65,5	69	69
Zuid Holland	735,5	271,5		841,0	889,0	841,0	841,0	841	889
Zeeland	570,5	328,0		242,5		570,5	570,5	570,5	570,5
Noord-Brabant	470,5	117,5	92,5	248,0	275,0	470,5	470,5	458	485
Limburg	95,5	15,5		80,0		15,5[5]	15,5[5]	95,5	95,5
Totaal	**6.001**	**2.454**				**5.451**	**5.990**	**5.825**	**6.626**

Tijdspad

Realisatie 6.000 MW windenergie op land

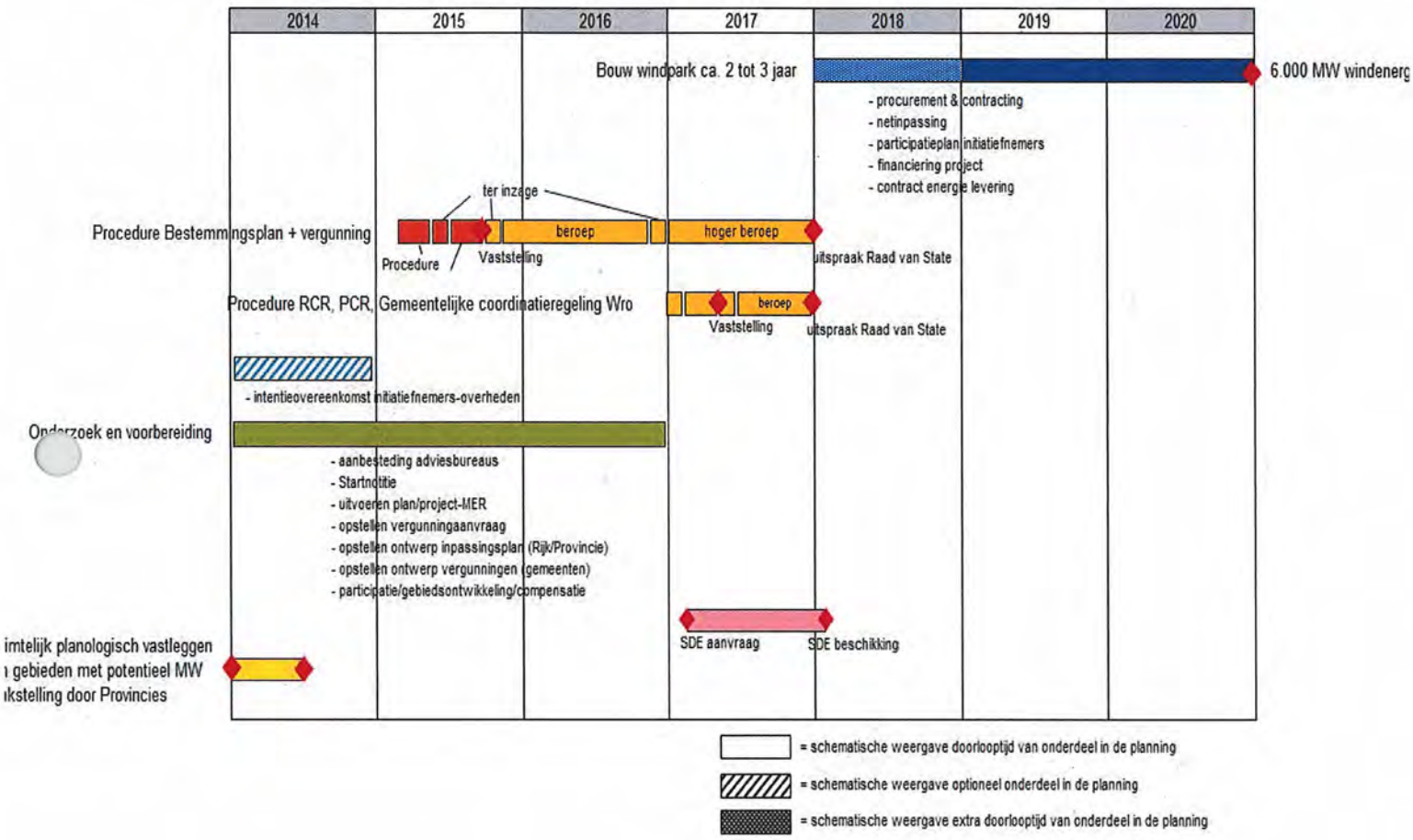

Factsheet Rijkscoördinatieregeling

- Sinds 1 maart 2009 is de RCR wettelijk van toepassing op de procedures voor grote energie-infrastructuurprojecten van nationaal belang.
- Windparken groter dan 100 megawatt vallen onder de RCR.
- Het doel van de rcr is de realisatie te vereenvoudigen en te versnellen.
- De RCR kent een projectmodule en een uitvoeringsmodule.
  1. Met de projectmodule wordt het project planologisch mogelijk gemaakt. Daartoe maakt het Rijk (EZ en I&M) een inpassingsplan. Dit Rijksinpassingsplan komt in plaats van het bestemmingsplan van de gemeente.
  2. Met de uitvoeringsmodule worden alle benodigde besluiten (vergunningen en ontheffingen) door de minister van EZ gecoördineerd. De gemeenten en provincies blijven derhalve in beginsel bevoegd voor deze besluiten, maar moeten zich houden aan de planning en afstemming die door EZ wordt opgelegd.
- Bij windparken van nationaal belang is vaak sprake van een grote impact op de omgeving. Bij de aanpak van de projecten wordt gestreefd naar evenwicht tussen snelheid en zorgvuldigheid.
- Door het toepassen van de RCR wordt integraal naar de besluitvorming gekeken en worden alle publieke belangen gewogen. De snelheid gaat overigens niet ten koste van de rechtszekerheid voor belanghebbenden. Belanghebbenden behouden de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen en beroep in te stellen.
- Inmiddels is de besluitvorming over een aantal projecten afgerond. Duidelijk is dat de duur van de besluitvorming aanzienlijk is teruggebracht (van tien tot vijftien jaar naar twee tot vier jaar (incl. beroep)) en dat de Raad van State ten aanzien van de besluiten waartegen beroep is ingesteld EZ in het gelijk heeft gesteld.
- Alle initiatieven uit de markt worden beoordeeld in het licht van de geldende wettelijke en beleidskaders en de effecten op de omgeving. Het Rijk maakt na afweging van alle publieke belangen een keuze voor de meest optimale optie. Deze uitkomst kan afwijken van het oorspronkelijke plan van de initiatiefnemer.
- Zorgvuldigheid betekent naast zorgvuldig onderzoek ook dat zo snel mogelijk in het proces de omgeving (o.a. gemeenten, omwonenden, provincie, NGO's) wordt betrokken bij de projecten. Dit gebeurt door middel van bestuurlijk overleg, overleg met de regio, ateliers met de omgeving, informatieavonden (formeel en informeel), keukentafelsessies, (interactieve) websites, folders etc..

Inzet RCR als provincies hun afspraken niet nakomen

- Met het IPO is afgesproken dat als de provincies hun afspraken niet realiseren, het Rijk de RCR inzet.
- Bij wet is bepaald dat de RCR van toepassing is op de aanleg van windmolenparken van meer dan 100 MW. U kunt besluiten de RCR breder toe te passen.
- De wet biedt de mogelijkheid dat u 'in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad' de RCR van toepassing verklaart op andere (categorieën van) projecten, indien 'de verwezenlijking van een onderdeel van het nationaal ruimtelijk beleid dat wenselijk maakt'.
- U bent vrij om dit alleen voor één bepaald project te doen, of alleen voor het grondgebied van één provincie.
- Indien u besluit de RCR in te zetten voor projecten kleiner dan 100 MW, bent u niet gebonden aan de Rijksstructuurvisie Wind op Land (SvWOL), omdat die alleen de gebieden aanwijst voor projecten groter dan 100 MW.
- Voor projecten groter dan 100 MW geeft de SvWOL het kader, ook indien de projecten dienen om het provinciale deel van de taakstelling te halen. U kunt hier -mits goed onderbouwd- van afwijken. Argument hiervoor zou kunnen zijn dat met het niet nakomen van de afspraken door de provincie een nieuwe situatie is ontstaan en dat daardoor de ruimte in de aangewezen gebieden niet meer volstaat.

Factsheet participatie in windmolens

Communicatie en planparticipatie

- Het Rijk hecht er aan dat er zorgvuldig over de nut en noodzaak van windenergie en alle aspecten die daarmee samenhangen, wordt gecommuniceerd. Er wordt doorlopend geïnvesteerd in het actueel en accuraat houden van de beleidscommunicatie over windenergie.

- Bij plannen en projecten voor grootschalige windenergie (meer dan 100MW) is de rijkscoördinatieregeling (RCR) van toepassing. Bij de voorbereiding en besluitvorming van deze plannen en projecten betrekt het Rijk belanghebbenden. Dit is de zogenaamde planparticipatie.

- De wet kent een aantal verplichte inspraakmomenten, zoals de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op een ontwerpbesluit als een ontwerp rijksinpassingsplan. Daarnaast informeren het Rijk en de lokale overheden belanghebbenden actief over het proces en de inspraakmogelijkheden. Er worden informatiebijeenkomsten georganiseerd, waarbij in principe alle betrokken partijen aanwezig om belangstellenden te informeren over het project.

- De communicatie bij de RCR is gestandaardiseerd. Op die manier wordt eenduidig en zorgvuldig gecommuniceerd over de procedure en nut en noodzaak van windenergie.

Financiële participatie

- In de Structuurvisie Windenergie op land is opgenomen dat het kabinet financiële participatie stimuleert. Door financiële participatie kan de acceptatie voor windenergie worden vergroot.
- Enkele voorbeelden van financiële participatie zijn verkoop van obligaties, het lidmaatschap van een coöperatieve vereniging, een korting op de energierekening of een bijdrage aan collectieve voorzieningen.
- Gezien de diversiteit van de projecten en het maatwerk dat in samenwerking met publieke en private partijen nodig is, heeft het kabinet er niet voor gekozen om deze financiële participatie in een wet vast te leggen.
- In steeds meer projecten bieden de initiatiefnemers de mogelijkheid aan anderen om mee te praten over de planvorming en financieel te participeren. Ook ontstaan steeds meer projecten vanuit de locale regio, waarbij deze twee aspecten een grote rol spelen. Voorbeelden hiervan zijn de projecten in de Wieringermeer, Goeree-Overflakkee en Flevoland.
- De branche-organisatie NWEA stelt binnenkort een gedragscode participatie vast.

Factsheet lopende RCR-procedures

RCR windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Binnen de afspraken Rijk-IPO heeft Drenthe zich geconformeerd aan het realiseren van 285,5 MW.

- Voor het plangebied van windpark De Drentse Monden en Oostermoer hebben partijen het oogmerk om een windpark te realiseren met een opgesteld vermogen van minimaal 150 MW en maximaal 185,5 MW.
- De planning voor realisatie van het windpark is:
    - Het MER wordt eind september 2014 opgeleverd.
    - Terinzagelegging van het MER, ontwerp-IP en ontwerp-vergunningen en gelegenheid voor het indienen van zienswijzen in nov/dec 2014.
    - De definitieve besluiten in september 2015.
    - Uitspraak Raad van State in april 2016.
    - Start bouw begin 2018.
- De procedure verloopt moeizaam, er is veel lokale tegenstand en de provincie hecht sterk aan de eigen gebiedsvisie, die zich slecht verhoudt met de wensen van de initiatiefnemers.
- Op 29 januari 2014 hebben de gemeenten Aa en Hunze en Borger-Odoorn een gezamenlijke brief aan de Minister van EZ gestuurd, waarin ze aangeven dat er geen draagvlak is voor het windpark. U heeft inmiddels op deze brief gereageerd, waarin u heeft aangegeven dat er breed maatschappelijk draagvlak is voor windenergie (energieakkoord) en dat u de RCR-procedure doorloopt met aandacht voor onder meer de informatievoorziening, gebiedsontwikkeling en participatie en de afronding van een zorgvuldige MER-studie.
- De gedeputeerde en de initiatiefnemers zijn content met de duidelijkheid van de brief en vinden dat het nu tijd is het vervolgtraject zuiver te doorlopen. De beide wethouders zijn het niet eens met de brief.
- In januari heeft het Rijk een bestuurlijk afstemmingsoverleg ingesteld (EZ, IenM, initiaitiefnemers, provincie Drenthe, de gemeenten Aa en Hunze en Borger - Odoorn) om de uitwerking verder ter hand te nemen.
- U heeft in februari een landschappelijke visie gevraagd aan de rijksadviseur voor het landschap [redacted] over de inpassing van de windmolens in het gebied.
- Het College van Rijksadviseurs heeft hierop aangegeven dat het gebied Drentse Monden bij uitstek geschikt is voor windturbines en het gebied Oostermoer minder
- Het advies is grotendeels in lijn met de lopende MER.
- Er is op 25 april 2014 een bestuurlijk platform gepland, waarin de communicatiestrategie, de opzet voor informatiebijeenkomsten en de landschappelijke visie van het College van Rijksadviseurs (en hoe EZ daarmee wil omgaan) zijn geagendeerd.

[redacted]

Ministerie van Economische Zaken

TER ADVISERING

Aan de Minister

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]@minez.nl

Datum
29 april 2014 2/5/2014

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

nota

Advisering moties VAO windenergie op land 24 april 2014 en ronde 2-vergunningen windenergie op zee

Kopie aan
MT-ED
[redacted]

Parafenroute

Paraaf [redacted] plv. directeur-generaal ETM [redacted]	Paraaf [redacted] 2/5	Paraaf
Medeparaaf WJZ [redacted]	Medeparaaf	Medeparaaf
BBR-paraaf [redacted] FK 2/5		

Bijlage(n)

Aanleiding

Op 24 april 2014 heeft u samen met de minister van Infrastructuur en Milieu een Algemeen Overleg (AO) windenergiegebieden gehad. Tijdens dit AO heeft u een aantal toezeggingen gedaan en uitspraken gedaan over de positie van bestaande vergunningen voor windenergie in zee die in 2009 geen subsidie hebben ontvangen (de zogenoemde ronde 2-vergunningen). In een aansluitend overleg (VAO) heeft de Tweede Kamer moties ingediend waarover dezelfde dag is gestemd. In deze nota ontvangt u een overzicht van de toezeggingen en de aangenomen moties over windenergie op land, wordt een beoordeling gegeven wat de moties betekenen en wordt u geadviseerd hoe hier mee om te gaan.

Kernpunten

[redacted]

Windenergie op land

- In totaal zijn 7 moties aangenomen. Van deze moties vragen 4 bijzondere aandacht. [redacted]

Ontvangen BBR
2/5 - 7/5

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

Hierdoor komt het behalen van de doelstelling 14% duurzame energie in 2020 in gevaar. [redacted]

- [redacted]
- U ontvangt per aangenomen motie een advies (zie toelichting punt 4).

[redacted]

2. Inzet Windenergie op land tijdens AO/VAO

U heeft in het debat helder een aantal criteria opgesomd waaraan moties moeten voldoen wilt u deze steunen. U heeft daarbij het volgende aangegeven.

- De transitie naar duurzame energie is één van de kernpunten uit het regeerakkoord.

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

- De doelstelling van 14% duurzame energie in 2020 staat niet ter discussie.
- De RCR is een belangrijk instrument om de doelstelling te realiseren. Zonder goed functionerende RCR wordt de doelstelling niet gehaald. Moties die afbreuk doen aan de doelstelling, de Structuurvisie Windenergie op land, de afspraken Rijk-IPO en/ of het instrument RCR heeft u stellig ontraden.
- In totaal zijn 7 moties die u heeft ontraden aangenomen, waarbij de volgende 4 moties bijzondere aandacht vragen:

  [redacted]

  - Motie 28: Gebiedsvisie Drenthe als uitgangspunt bij RCR De Drentse Monden/Oostermoer, mits provincie taakstelling voor 2020 realiseert (De Vries PvdA en Dik Faber CU): [redacted]

- Desondanks zijn de moties met brede steun door de Tweede Kamer aangenomen.

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

Motie De Vries PvdA en Dik-Faber CU (33612, nr. 28)
"verzoekt de regering, bij het windpark in de Drentse Veenkoloniën de gebiedsvisie van de provincie als uitgangspunt te nemen, mits de provincie garandeert dat de taakstelling voor 2020 gerealiseerd wordt."

Consequentie van de motie
U heeft de Tweede Kamer in januari 2014 geïnformeerd over hoe u wilt omgaan met het RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer. U heeft daarbij aangegeven dat de sinds 2011 formeel lopende RCR-procedure wordt voortgezet. Binnen de afspraken Rijk-IPO heeft de provincie Drenthe zich geconformeerd aan 285,5 MW windenergie op land. Met inachtneming van deze taakstelling heeft u aangegeven dat het RCR-windpark een omvang zal krijgen van minimaal 150 MW en maximaal 185,5 MW. Bij de afweging omtrent het Rijksinpassingsplan worden alle belangen meegewogen, die van goede ruimtelijke ordening, de gebiedsvisie van de provincie Drenthe en de business case van de initiatiefnemers.

Eén van de specifieke punten uit uw brief is dat in het kader van een zorgvuldige MER-procedure de drie gebieden uit de gebiedsvisie als eerste stap worden verkend. Hiertoe is door het ministerie van EZ opdracht gegeven aan de Rijksadviseur voor het landschap. Het voltallige College van Rijksadviseurs (CRa) heeft inmiddels haar landschappelijke visie gegeven. De landschappelijke visie is grotendeels in lijn met de lopende MER van de initiatiefnemers (in ieder geval het gebied De Drentse Monden). Het gebied Oostermoer wordt minder geschikt geacht en het meest Noordelijke gedeelte hiervan niet geschikt.
De visie sluit minder goed aan bij de gebiedsvisie van de provincie Drenthe waarin veel waarde wordt gehecht aan het open laten van ruimtes (kamers) tussen de lintbebouwing.
U bent akkoord gegaan om in de verdere RCR-procedure als uitgangspunt zoveel als mogelijk rekening te houden met de landschappelijke visie van het CRa binnen de wettelijke- en de MER kaders en de business case van de initiatiefnemers.

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

[redacted]

8-5-2014

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

[redacted]

[redacted]

2 mei 2014

Directie Energie en Duurzaamheid

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

Verslag Algemeen Overleg (AO) windenergiegebieden op 24 april 2014

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

Toezeggingen

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14076511

Moties (33612)

Nr.	Indiener(s)	Onderwerp	Inhoud	Reactie Minster	Stemming
27	De Vries (PvdA)	Windenergie op land	verzoekt, de regering, om de provincie Groningen, onder de voorwaarde dat deze haar taakstellling voor 2020 realiseert, de ruimte te bieden voor onderzoek naar en realisatie van een betere variant die meer draagvlak geniet en om de lopende RCR-procedure aan te houden totdat dit onderzoek is uitgevoerd.		**Aangenomen**
28	De Vries (PvdA) en Dik-Faber (CU)	Windenergie op land	verzoekt, de regering bij het windpark in de Drentse Veenkolonien de gebiedsvisie van de provincie als uitgangspunt te nemen mits de provincie garandeert dat de taakstelling voor 2020 wordt gerealiseerd.		**Aangenomen**
29	De Vries (PvdA)	Windenergie op land	verzoekt, de regering, onder de voorwaarde dat de provincie Fryslân garandeert dat de taakstelling voor 2020 wordt gehaald, ruimte te geven om op land het resterende deel van de Friese taakstelling te realiseren door middel van het initiatief van het comité Hou Friesland Mooi de Friese Milieufederatie en het platform Duurzaam Friesland.		**Aangenomen**
30	De Vries (PvdA) en Jansen (SP)	Windenergie op land	verzoekt, de regering om initiatiefnemers binnen de gebruikelijke procedures te verplichten bij windprojecten vooraf inschattingen te laten maken door erkende taxatiebureaus over mogelijke planschade.		**Aangenomen**
31	Mulder (CDA)	Windenergie op land	verzoekt de regering de regie te nemen in de totstandkoming van de gedragscode zoals neergelegd in het Energie-akkoord en daarbij zowel de windsector en milieu-groeperingen als omwonenden verenigd in de NLVOW		**Aangenomen**

			te betrekken, en als Rijk en Provincies deze code ook te ondertekenen.		
37	Litjens (VDD) en De Vries (CDA)	Windenergie op land	verzoekt de regering concrete alternatieven voor grote windmolenparken serieus een kans te geven, en de bevoegdheid voor de keuze van deze alternatieven bij de provincie te leggen.		**Aangenomen**
42	Verhoeven (D66) en Van Veldhoven (D66)	Windenergie op land	verzoekt de regering om bij de evaluatie van het Energieakkoord in 2016 ook de opgave van reservelocaties per provincie te betrekken.		**Aangenomen**

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Het college van Gedeputeerde Staten
van de provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-ED / 14081336

Bijlage(n)
1

Datum 20 mei 2014
Betreft Moties VAO windenergie van 24 april 2014

Geacht College,

Op 24 april 2014 heeft er een Algemeen Overleg over windenergie plaatsgevonden in de Tweede Kamer. Tijdens de voortzetting van dit Algemeen Overleg (VAO) is een aantal moties ingediend en aangenomen. Hieronder is ook een motie die specifiek betrekking heeft op een windpark in uw provincie. Graag informeer ik u hierbij op welke wijze ik gevolg geef aan deze motie en welke consequenties dat voor het windpark in uw provincie heeft.

Algemeen kader voor windenergie
Het beleid en instrumentarium voor windenergie is vastgelegd in een aantal (beleids)documenten, in wet- en regelgeving en in afspraken tussen het kabinet en de provincies. Ik acht mij gebonden aan deze zaken en hanteer op basis hiervan een aantal uitgangspunten bij de invulling van de door de Kamer aangenomen moties. Deze uitgangspunten komen overeen met hetgeen ik tijdens het VAO van 24 april 2014 naar voren heb gebracht:

1. Doelstelling 14% hernieuwbare energie in 2020 en 16% hernieuwbare energie in 2023: Deze doelstellingen zijn gebaseerd op de Europese richtlijn hernieuwbare energie (2009/28/EG) en vastgelegd in het Energieakkoord voor Duurzame Groei. In het Energieakkoord wordt ter invulling van de doelstelling van 14% uitgegaan van de realisatie van 6000 MW windenergie op land in 2020;
2. Rijkscoördinatieregeling: Conform de Elektriciteitswet 1998 is de rijkscoördinatieregeling (RCR) van toepassing op windparken van 100 MW en groter. De RCR zorgt voor een vereenvoudiging en versnelling van de vergunningprocedures en de ruimtelijke inpassing. De RCR is essentieel voor het tijdig realiseren van grootschalige windparken en daarmee het behalen van de doelstelling van 14% duurzame energie in 2020;
3. Structuurvisie Windenergie op land: Op 28 maart 2014 heeft het kabinet de Structuurvisie Windenergie op land vastgesteld. Dit is het beleidskader voor mijn inzet ten aanzien van windparken groter dan 100 MW die van rechtswege onder de rijkscoördinatieregeling vallen;
4. Afspraken met provincies: Op 31 januari 2013 heeft het kabinet afspraken gemaakt met de provincies over de realisatie van 6000 MW windenergie op land in 2020. Daarbij is per provincie een resultaatafspraak gemaakt over de minimale hoeveelheid te realiseren windenergie.

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Ons kenmerk
DGETM-ED / 14081336

Conform de afspraken moeten de provincies uiterlijk 30 juni 2014 voldoende ruimte voor de met hen afgesproken taakstellingen hebben vastgelegd in provinciale ruimtelijke visies. Deze deadline van 30 juni 2014 is vastgelegd rekening houdend met het feit dat de gemiddelde doorlooptijd van de besluitvorming over een windpark van start tot aan uiteindelijke plaatsing van de windmolens 5 tot 7 jaar bedraagt. Dat betekent dat het tijdpad vanaf 30 juni 2014 uiterst kritisch is. De provincies waren in diverse bestuurlijke overleggen van mening dat het naar achteren verplaatsen van de genoemde deadline van 30 juni 2014 niet aan de orde kan zijn, omdat het behalen van de doelstelling van 14% hernieuwbare energie in 2020 daarmee in gevaar komt.

De hiervoor genoemde vier uitgangspunten van mijn beleid zijn door de Tweede Kamer in meerdere debatten onderschreven en vormen voor mij het kader waarbinnen ik gevolg geef aan de door de Tweede Kamer aangenomen moties.

Voor uw provincie gaat het daarbij met name om de motie De Vries en Dik-Faber (33 612, nr. 28) over het windpark in de Drentse Veenkoloniën.
Met deze verzoekt de Kamer de regering om bij het windpark in de Drentse Veenkoloniën de gebiedsvisie van de provincie als uitgangspunt te nemen, mits de provincie garandeert dat de taakstelling voor 2020 wordt gerealiseerd.

Ik heb u per brief van 20 december 2013 geïnformeerd over de wijze waarop ik de besluitvormingsprocedure over het windpark De Drentse Monden en Oostermoer inricht. In deze brief heb ik aangegeven dat het Rijk zich inspant om de drie gebieden uit de gebiedsvisie van de provincie Drenthe als eerste stap te verkennen. Ik heb in dat kader de Rijksadviseur voor het landschap gevraagd om zijn landschappelijke visie te geven over de inpassing van windenergie in het plangebied van het windpark. De landschappelijke visie zal op korte termijn met betrokken partijen worden besproken in een bestuurlijk overleg.

Met de lijn zoals verwoord in mijn brief aan u van 20 december 2013, alsmede de landschappelijke visie van de Rijksadviseur voor het landschap, waarin de drie gebieden uit de gebiedvisie als eerste stap zijn verkend, geef ik invulling aan de genoemde motie.

Vervolg
Ik hecht groot belang aan de uitvoering van de afspraken uit het Energieakkoord en de afspraken tussen het Rijk en de provincies over windenergie op land. Ik kijk dan ook met belangstelling uit naar de provinciale ruimtelijke visies zoals die conform de afspraken uiterlijk 30 juni 2014 door u aan mij zullen worden aangeboden.

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Ons kenmerk
DGETM-ED / 14081336

Volledigheidshalve heb ik een afschrift van mijn brief aan de Tweede Kamer bijgevoegd, zodat u ook kennis kunt nemen van de wijze waarop ik aan andere moties rond windenergie gevolg geef. Ik hoop u voor nu voldoende te hebben geïnformeerd en wens u veel succes met het vaststellen van de ruimtelijke visie voor windenergie in uw provincie.

Hoogachtend

H.G. 't Kamp
Minister van Economische Zaken

Agenda

Bestuurlijk platform RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: maandag 26 mei 2014
Tijdstip: 11.00 uur - 12.30 uur
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted] (voorzitter)	Plaatsvervangend directeur-generaal Ministerie EZ
[redacted]	Directeur Ministerie IenM
	Vertegenwoordiger namens de initiatiefnemers
R.W. Munniksma	Gedeputeerde Provincie Drenthe
F. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
B. Wassink	Wethouder gemeente Aa en Hunze
[redacted]	Projectleider Ministerie EZ

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

2. Verslag Bestuurlijk Platform van 29 januari 2014 **bijlage 1**

→ U wordt gevraagd het verslag vast te stellen.

3. Communicatie **bijlagen 2,3,4**

In de projectgroep is besproken het communicatieplan op hoofdlijnen, zoals dat met de stukken is meegestuurd. De lijn zoals die in het communicatieplan is weergegeven wordt onderschreven door de projectgroep. Een belangrijk onderdeel van communicatieplan is het uitvoeren van de werkateliers met als doel oplossingsrichtingen te verkennen ten behoeve van de uiteindelijke voorkeursvariant van initiatiefnemers en rijk. De definitieve opzet zal zo spoedig mogelijk in de projectgroep worden uitgewerkt doch hierover dient voor 1 juni 2014 uitsluitsel te zijn.
De opdracht wordt uitgevoerd door het bureau Energy Fast Forward en gefinancierd door initiatiefnemers, rijk en provincie.

→ U wordt voorgesteld in te stemmen met:

- Het concept communicatieplan op hoofdlijnen, inclusief de tweetraps aanpak met zo snel mogelijke informatievoorziening vanuit het rijk.
- De opzet, kaders voor en deelname aan de werkateliers op basis van bijgevoegd concept document en dit nader uit te laten werken door de projectgroep.

4. Projectplan en planning.

In de projectgroep is besproken dat het noodzakelijk is om zaken voortvarend aan te pakken en dat het nodig is hiervoor zo spoedig mogelijk een projectplan op te stellen, inclusief planning en benodigde capaciteit voor sturing en uitvoering.

→ U wordt voorgesteld hiermee in te stemmen.

5. Rondvraag en sluiting

Ter kennisname

- Brief van 20 mei 2014 van de minister van EZ mede namens de minister van IenM aan de Tweede Kamer over moties VAO windenergie op land van 24 april 2014.
- Landschappelijke visie van het College van rijksadviseurs. U wordt verzocht om hiermee vertrouwelijk om te gaan. Het is een onderdeel van het MER en daarmee nog onder embargo. Plaatsvervangend directeur-generaal [redacted] zal tijdens het Bestuurlijk Platform een proces toelichting geven.

concept verslag
Bestuurlijk Platform RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer
26 mei 2014

Deelnemers:

[redacted] (voorzitter)	Plaatsvervangend directeur-generaal Ministerie EZ
[redacted]	Directeur Ministerie IenM
	Vertegenwoordiger namens de initiatiefnemers
H. van de Boer	Gedeputeerde Provincie Drenthe
R.W. Munniksma	Gedeputeerde Provincie Drenthe
F.A.J. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
B. Wassink	Wethouder gemeente Aa en Hunze
[redacted] (verslag)	Projectleider Ministerie EZ

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda
De voorzitter opent de vergadering en heet een ieder welkom en speciaal aan Freek Buijtelaar, de nieuwe wethouder van de gemeente Borger-Odoorn. In tegenstelling tot datgene wat op de agenda is aangegeven, is de heer Henk van de Boer aanwezig. [redacted] van bureau EnergyFFWD zal een toelichting geven bij agendapunt 3 over communicatie.

Brief Prodeon
De voorzitter geeft aan dat Prodeon een brief aan EZ zal sturen. Essentie van de brief is dat Prodeon de belangen van een enkele initiatiefnemer met grondposities behartigt in het gebied Oostermoer en dat ze willen meedoen met de initiatiefnemers van de lopende RCR-procedure. Prodeon is geen onderdeel van de initiatiefnemers van de lopende RCR-procedure.

R.W. Munniksma geeft aan dat hij vanwege planologische overwegingen en "eigendomsplanologie" in gesprek wil gaan met Prodeon en de initiatiefnemers van Oostermoer. Hij wil hier energie in steken. B. Wassink sluit zich hierbij aan en meldt voorts dat de grondposities van Prodeon zich bevinden in het gebied van de gebiedsvisie. Voorts meldt hij dat in de brief van minister Kamp is aangegeven dat de gebiedsvisie zal worden meegewogen.

[redacted] hecht eraan te melden dat de betreffende ondernemer aanvankelijk onderdeel was van Oostermoer, maar dat hij zich heeft teruggetrokken. Er zijn diverse gesprekken geweest maar zonder resultaat. Voorts geeft hij aan dat hij bereid is om een gesprek te organiseren met Prodeon en de Provincie Drenthe. Hij zal hiertoe het initiatief nemen.

De voorzitter geeft aan dat hij de uitkomst van het gesprek afwacht en meldt dat dit niet mag leiden tot vertraging van de lopende RCR-procedure.

Brief Stadskanaal
De voorzitter meldt dat de gemeente Stadskanaal vanwege de ligging van de gemeente ten opzichte van het windpark heeft aangegeven zitting te willen hebben in het Bestuurlijk Platform. Hij geeft daarbij aan dat de lijn bij de RCR-windparken is, dat alleen de gemeenten waarbinnen de grondeigenaren windmolens willen realiseren deelnemen aan het Bestuurlijk Platform. De voorzitter geeft aan dat ze wel op een of andere manier moeten worden betrokken in deze procedure.

De leden van het Bestuurlijk Platform begrijpen het verzoek van de gemeente Stadskanaal. Aangegeven wordt dat de gemeente wel dient te worden betrokken maar de vraag is hoe, in welk gremium en met welke rol? Wellicht biedt het communicatieplan (thematafels of een in te stellen omgevingsraad of een vergelijkbaar gremium) een opening.

R.W. Munniksma stelt voor dat hij met de gemeente Stadskanaal in gesprek gaat om te verkennen wat de gemeente precies wil en hij zal het resultaat terugkoppelen. De voorzitter is akkoord met dit voorstel.

De brief van 20 mei 2014 van de minister van EZ, mede namens de minister van IenM aan de Tweede Kamer over moties VAO windenergie op land van 24 april 2014 is aan de orde. De voorzitter licht de brief kort toe. De leden van het Bestuurlijk Platform hebben geen vragen naar aanleiding van deze brief.

De voorzitter geeft een korte toelichting op de landschappelijke visie van het College van Rijksadviseurs. Hij geeft daarbij aan dat het hier gaat om een actie uit de brief van 20 december 2013 van minister Kamp aan de Commissaris van de Koning van de provincie Drenthe. Het betreft de eerste stap om de gebieden uit de gebiedsvisie te verkennen. De Rijksadviseur voor het Landschap [redacted] is gevraagd deze verkenning te doen en het voltallige college van Rijksadviseurs is gekomen met de landschappelijke visie. [redacted] zal de landschappelijke visie toelichten in het Bestuurlijk Platform op 16 juni 2014. Aangezien deze visie onderdeel wordt van het MER en over het gehele plangebied van het windpark gaat, worden voor dit overleg de 3 initiatiefnemers en de MER-schrijver uitgenodigd.

Er wordt gevraagd naar de status van de landschappelijke visie. De voorzitter geeft aan dat het hier een landschappelijke visie betreft, die onderdeel wordt van het MER. Na de toelichting van [redacted] en de discussie in het Bestuurlijk Platform, zal de landschappelijke visie met een begeleidende brief aan de initiatiefnemers worden meegegeven in het kader van de verdere trechtering in het MER-proces (van de onderzoeksvariant van 255 MW naar 150 MW-185 MW).

R.W. Munniksma stelt een tweetal specifieke punten aan de orde, namelijk de laagvliegroute en de LOFAR. Hij vraagt aan EZ en IenM om gezamenlijk met het ministerie van Defensie de mogelijkheden te verkennen voor het verplaatsen van de laagvliegroute. Daarnaast vraagt hij of er inmiddels duidelijkheid is over de mogelijkheden in de LOFAR 2 zone.

F.A.J. Buijtelaar geeft aan dat indien de laagvliegroute wordt verplaatst het zoekgebied in gemeente Borger-Odoorn nog groter wordt. Hij geeft aan dat hij geen "3e gebied" voor windmolens wil in de gemeente Borger-Odoorn.

De voorzitter geeft aan dat EZ in gesprek zal gaan met het ministerie van Defensie over de laagvliegroute. Ten aanzien van LOFAR geeft hij aan dat hij de resultaten afwacht die het onderzoek van het bureau Pager Power zal opleveren.

Op de vraag wanneer de landschappelijke visie openbaar wordt is het antwoord dat deze visie onderdeel wordt van het MER en derhalve openbaar wordt gelijktijdig met het MER. Aan de leden wordt gevraagd om vertrouwelijk met de landschappelijke visie om te gaan.

De voorzitter rond dit onderwerp af en meldt dat [redacted] een landschappelijke visie heeft gemaakt, zonder daarbij rekening te houden met verschillende belangen in het gebied van initiatiefnemers, LOFAR, etc.. [redacted] zal zijn landschappelijke visie toelichten op 16 juni 2014.

2. Verslag Bestuurlijk Platform 29 januari 2014

Er zijn geen opmerkingen gemaakt over het verslag. Het verslag is daarmee vastgesteld.

3. Communicatie

[redacted] geeft een toelichting op het communicatieplan.
Ze geeft aan dat ze interviews heeft gehad met de betrokken partijen en dat mede op basis van de gesprekken het communicatieplan is gemaakt. In het plan is ondermeer een tweetraps aanpak voorgesteld, met als eerste stap dat het Rijk voor de zomer 2014 (o.a. de brief van minister Kamp) gaat communiceren. Er is sinds deze brief om moverende redenen niet gecommuniceerd. De bewoners zijn derhalve op de hoogte gesteld door andere partijen dan het Rijk zelf. De tweede stap volgt na zomervakantie van 2014; dan worden informatiebijeenkomsten georganiseerd en kunnen thematafels en/of een omgevingsraad van start gaan. Zij vraagt of kan worden ingestemd met dit communicatieplan op hoofdlijnen.
Daarnaast geeft ze aan dat een voorwaarde voor succesvolle gezamenlijke communicatie, maar ook een goede samenwerking, om een betere informatie-uitwisseling en begrip voor elkaars belangen tot stand te brengen.

In de projectgroep is onderschreven dat het wenselijk is om hierin een slag te maken. Daarom is voorgesteld om een drietal werkateliers te organiseren. Het doel van de werkateliers is: inzicht verkrijgen in de mogelijkheden verschillen te overbruggen zodat initiatiefnemers en het Rijk deze kunnen meewegen bij het vervaarduigen van het voorkeursalternatief.

De vraag bij de werkateliers is of de partijen die meedoen de kaders/rollen onderschrijven. Dit is een voorwaarde voor deelname. Voorafgaand zal er duidelijkheid moeten zijn over de gevolgen van de brief van Kamp over de moties en wat de landschappelijke visie voor consequenties heeft.

B. Wassink geeft aan dat informatievoorziening een goede zaak is en dat de kernboodschap helder is verwoord. Gelet op de geluiden vanuit de actiegroepen kan dit leiden tot een confrontatie tussen tegenstanders en het Rijk. F. Buijtelaar meldt dat ook hij vergelijkbare signalen ontvangt. Bij de werkateliers vraagt B. Wassink zich af welke invloed de gemeenten hebben. Beide heren vinden het meedoen aan de werkateliers binnen de kaders zoals deze zijn verwoord niet eenvoudig.

R.W. Munniksma kan zich in de basis vinden in het communicatieplan. Wel is hij van mening dat het voorliggende plan defensiever van toon is dan een eerdere versie. Hij vindt bijvoorbeeld dat kan worden uitgegaan van 150 MW, in het vertrouwen dat de provincie Drenthe de overige MW uit de taakstelling elders zal realiseren. Ook vindt hij de kaders nogal strak verwoord. Hij zou het goed vinden dat de rol van de gebiedsvisie in het communicatieplan word verwoord. Hij onderschrijft dat het belangrijk is dat er een zorgvuldig proces wordt gevolgd. Ook wil hij het communicatieplan aan Provinciale Staten aanbieden; wellicht kan hiertoe een samenvatting worden gemaakt. Voor het gebiedsproces zou er een onafhankelijk persoon moeten worden ingezet.

[redacted] geeft aan dat hij de lijn van het communicatieplan wil volgen en hij vindt het van belang om gezamenlijk op te trekken. Hij is dan ook een voorstander van de werkateliers.

De voorzitter geeft aan dat het nu zaak is om voortvarend aan de slag te gaan. Hij geeft aan dat Nederland een doelstelling heeft. De procedure om te komen tot een operationeel windpark duurt zo'n 5-7 jaar. Hij kan zich vinden in het communicatieplan op hoofdlijnen, inclusief de werkateliers en de kaders.

[redacted] geeft de gemeenten in overweging bij het meedoen aan de werkateliers twee zaken te scheiden. Partijen kunnen in de werkateliers meedenken binnen de gegeven kaders. Dat wil niet zeggen dat partijen het eens zijn met deze kaders.

R.W. Munniksma geeft aan dat het gaat om minimaal 150 MW. Binnen dat kader wil hij de gebiedsvisie terug zien.

F. Buijtelaar merkt op dat het bij de werkateliers niet alleen over de lasten maar ook de lusten zou moeten gaan. Hij vraagt of de initiatiefnemers de business case al gereed hebben. Het antwoord van [redacted] is dat deze nog niet gereed is.

De voorzitter constateert dat de initiatiefnemers, de provincie Drenthe en het Rijk het eens zijn over de werkateliers. Deelname ligt vanwege de kaders voor de gemeenten ingewikkelder. Aan de gemeenten wordt gevraagd of zij voor het volgende Bestuurlijk Platform hierover uitsluitsel willen geven. Als er aanpassingen in het communicatieplan zouden komen ten behoeve van Provinciale Staten, zou het plan moeten worden vastgesteld in het volgend Bestuurlijk Platform. [redacted] zal hierover overleggen met de provincie Drenthe.

4. Rondvraag en Sluiting

R.W. Munniksma merkt op dat hij het jammer vindt dat de landschappelijke visie pas onlangs is verspreid, terwijl deze al eerder beschikbaar was. De voorzitter geeft aan dat vanwege het Algemeen Overleg Windenergie op 24 april 2014 en in verband met een ordentelijk proces de visie recentelijk is verspreid. [redacted] steunt hierin de voorzitter.

De voorzitter sluit de vergadering.

Agenda

Bestuurlijk Platform RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: maandag 16 juni 2014
Tijdstip: 16.30 uur - 18.00 uur
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted] (voorzitter)	Plaatsvervangend directeur-generaal Ministerie EZ
[redacted]	Directeur Ministerie IenM
H. van de Boer	Gedeputeerde provincie Drenthe
R.W. Munniksma	Gedeputeerde Provincie Drenthe
[redacted]	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
F.A.J. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
B. Wassink	Wethouder gemeente Aa en Hunze
[redacted]	Rijksadviseur voor het Landschap
	Adviseur van de Rijksadviseur voor het Landschap
	Pondera (MER schrijver)
	Projectleider Ministerie EZ

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

2. Landschappelijke visie **bijlage 1**
De voorzitter zal een toelichting geven op het proces.
[redacted] zal een inhoudelijke toelichting geven op zijn landschappelijke visie.
→ Partijen kunnen vragen stellen/reageren.

3. Projectplan en planning.
In de projectgroep is besproken dat het nodig is om zaken voortvarend aan te pakken en dat het nodig is hiervoor zo spoedig mogelijk een projectplan op te stellen, inclusief planning en benodigde capaciteit voor sturing en uitvoering.
→ U wordt voorgesteld hiermee in te stemmen.

4. Verslag Bestuurlijk Platform van 26 mei 2014 **bijlage 2**
→ De actiepunten worden doorgenomen.
→ U wordt gevraagd het verslag vast te stellen.

5. Rondvraag en sluiting

concept verslag
Bestuurlijk Platform RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer
16 juni 2014

Deelnemers:

[redacted] (voorzitter)	Plaatsvervangend directeur-generaal Ministerie EZ
[redacted]	Vertegenwoordiger Ministerie IenM
[redacted]	Initiatiefnemer (E. Bots vervangt Hans Mentink)
[redacted]	Initiatiefnemer
[redacted]	Initiatiefnemer
H. van de Boer	Gedeputeerde Provincie Drenthe
R.W. Munniksma	Gedeputeerde Provincie Drenthe
F.A.J. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
B. Wassink	Wethouder gemeente Aa en Hunze
[redacted]	Pondera/ MER schrijver
[redacted]	Rijksadviseur voor Landschap en Water
[redacted]	Adviseur van de Rijksadviseur voor Landschap en Water
[redacted] (verslag)	Projectleider Ministerie EZ

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet een ieder welkom en speciaal aan de Rijkasadviseur voor Landschap en Water en zijn adviseur. Deze vergadering zal met name in het teken staan van de landschappelijke visie.

2. Landschappelijke visie

[redacted] schetst de achtergrond, de context en de positie van het College van Rijksadviseurs (Cra). Hij geeft aan dat de visie een gezamenlijke visie is van het voltallige Cra (Rijksadviseur voor Landschap en Water, Rijksadviseur Infrastructuur en Stad en de Rijksbouwmeester).

Hij geeft aan dat het Cra zich in deze visie een nuchtere, utilitaire, dienstbare optiek permitteert. In de ogen van het Cra zijn de Veenkoloniën een landschapstype dat zich bij uitstek leent voor de plaatsing van windturbines. Qua maatvoering en gebruiksstructuur leent het zuidelijke deel van het plangebied zich goed voor de plaatsing van windturbinelijnen op de gebruiksluwe kaveleinden. Voor de plaatsingslogica zijn er naar de mening van het Cra maximaal negen structuurlijnen (parallel aan de lintbebouwing) die in aanmerking komen als ruimtelijke dragers voor windturbines. De meest zuidelijke lijn ligt ten zuiden van Tweede Exloërmond en de meest noordelijke aan de noordzijde van het Gasselternijveense Bos. Ten noorden daarvan is naar de mening van het Cra geen goede landschappelijke aanleiding te vinden om de windturbines te ankeren. Dit gebied is kleinschaliger en het meest noordelijk deel van het plangebied is sprake van de status van Beschermd Stads en Dorpsgezicht. Een andere belangrijke overweging om af te zien van de plaatsing in het noordelijke deel volgens het Cra is de ruimtelijke interferentie in het landschapsbeeld met de beoogde windturbines langs de N33.
Er zijn in het zuidelijke deel twee aspecten die een beperkend effect kunnen hebben op een efficiënte benutting van het gebied voor windturbines, te weten: LOFAR en de militaire laagvliegroute. Het Cra is van mening dat visueel niet zichtbare contouren zoals de laagvliegroute en de LOFAR cirkel niet kunnen worden gebruikt als landschappelijke dragers. Dit is vanuit landschap niet te verdedigen. Het Cra is van mening dat de indien het gebied van de laagvliegroute en een (deel van) LOFAR niet kan worden gebruikt geen extra ruimte gezocht moet worden buiten de plaatsingslijnen. In de visie wordt ook ingegaan op flankerend beleid. Een flankerend programma met daarin gebiedsontwikkeling met perspectief voor de regio is in dit gebied op z'n plaats.

B. Wassink kan de lijn van [redacted] volgen, zeker daar waar het gaat om windmolens te plaatsen op de gebruiksluwe kaveleinden. Hij kan zich vinden in de invulling in het gebied in Aa en Hunze. kan hij F. Buijtelaar geeft aan hoe de gemeente Borger - Odoorn in dit dossier zit. Het plaatsen van een eventuele extra lijn (als dat al aan de orde zou zijn) kan niet rekenen op zijn instemming.

[redacted] geeft aan dat in het plan van de initiatiefnemers de één na onderste lijn scheef getrokken is (parallel aan de laagvliegroute) vanwege de leefomgeving (zo ver als mogelijk van de bebouwing af vanwege geluid). Hij vraagt of deze lijn kan worden rechtgetrokken en hoe dat zich verhoudt tot de landschappelijke visie.
[redacted] geeft aan dat als het topografisch te ankeren is en als er in het landschap een drager kan worden gevonden (zoals bijvoorbeeld een waterschapsloot) dan is dat vanuit landschap te verdedigen.

R.W. Munniksma vraagt om een verdiepingsslag en daarbij ook te kijken naar de mogelijkheden in de laagvliegroute en/ of de mogelijke belemmering van Lofar kan worden weggenomen. Voorts vraagt hij om de sociale aspecten mee te nemen. R.W. Munniksma vraagt om de visuele implicaties bijvoorbeeld met hulp van ROM 3D en om de impact op de leefomgeving in beeld te krijgen. Hij vraagt tevens aan [redacted] om een prioritering van de lijnen aan te geven uitgaande van de open kamers conform de gebiedsvisie.

De voorzitter geeft aan dat aan de Rijksadviseur is gevraagd om een landschappelijke visie en niet om een integrale visie. Desgevraagd geeft [redacted] hierbij aan dat hij geen prioritering aanbrengt in de lijnen.

[redacted] vraagt hoe hij precies de plaatsing van de lijnen moet zien, met andere woorden zijn deze lijnen topografisch exact? [redacted] geeft aan dat het om nauwkeurige ingetekende veldlijnen gaat. Voorts vraag [redacted] over welk gebied gesproken wordt als er wordt gesproken over "bij uitstek geschikt voor windenergie". Hij geeft daarbij aan dat het gebied OM kleinschaliger is maar volgens de landschapsadviseur van dit park ook gezien wordt als geschikt voor windenergie.
[redacted] antwoordt dat hij met "uitstek geschikt voor windenergie" het gebied DDM bedoelt. Het tussengebied (gebied ten Noorden van het bos van Kruit) geeft landschappelijk gezien aanleiding voor plaatsing van één lijn van windturbines. Hij geeft voorts aan dat gegeven de orthogonale structuur van het gebied hij met zijn collega's in het College van Rijksadviseurs gekomen is tot voorliggende visie.

[redacted] refereert aan de genoemde gefaseerde inpassing in de visie. Hij geeft aan dat zoiets in de praktijk lastig is in verband met de procedure omtrent het inpassingsplan en de gelijktijdige vergunningverlening, SDE aanvraag etc. [redacted] meldt dat hij dit aspect als notie heeft meegegeven gelet op de transformatie naar een duurzame energiehuishouding. Ten aanzien van de Lofar contour geeft hij aan dat vanuit landschap geredeneerd deze contour nooit richtinggevend mag zijn. Indien zou blijken dat deze contour tot een onoverkomelijke belemmering zou leiden dan kan hij zich vanuit landschap de "Mondenweg" als een landschappelijke grens voorstellen.

[redacted] meldt dat het de bedoeling is om naast de windmolens een forse economische impuls in het gebied te brengen. Hij vraag aan [redacted] wat hij bedoelt met een flankerend programma (gebiedsontwikkeling). [redacted] geef aan zich een Energieprogramma te kunnen voorstellen, waarbij sprake is van verschillende energieopwekkers, zoals windenergie, zonne-energie, biomassa vergisting en aardwarmte. Dan is windenergie daarvan onderdeel. Voorts geeft hij aan dat breder kan worden gekeken dan alleen het planologisch aspect. Dat er zaken worden gedaan op sociaal cultureel -, toeristisch -, of ecologisch vlak. Iedere partij kan zijn steentje daar aan bijdragen.

[redacted] geeft aan dat [redacted] een consistent betoog heeft gehouden vanuit de gedefinieerde vertrekpunten van landschapsstructuren. Hij meldt voorts dat in andere landschappelijke visies (o.a. [redacted]) juist visuele aspecten zwaar worden gewogen en dat dit vaak leidt tot pleidooien voor enkele lijnen vanwege visuele herkenbaarheid en openheid. Verder heeft de landschapsarchitect van dit project ([redacted] om die reden een lijn getrokken van Zuid naar Noord langs de Semslinie. Dit in tegenstelling tot deze landschappelijk visie. Hij geeft aan dat het windpark N33 als autonome ontwikkeling in deze visie wordt gezien maar dat nu nog niet duidelijk is op welke exacte locatie dat windpark wordt geprojecteerd.

[redacted] licht toe dat hij voorstander is van visualisaties maar niet vooraf of als uitkomst. Over het werk van [redacted] wordt aangegeven dat dat geen ontwerp was maar een choreografie met een hoog abstractieniveau. In deze visie is sprake van een concreter ontwerp op hoofdlijnen.

De voorzitter vraagt aan [redacted] of er gelet op de discussie redenen zijn om de visie aan te passen. [redacted] geeft aan dat er een consistente redenering voorligt en dat er geen aanleiding is om de visie aan te passen.

De voorzitter vervolgt dat met deze visie invulling is gegeven aan de brief van 20 december 2013 van de Minister aan de Commissaris van de Koning als het gaat om de eerste stap en het verkennen van de gebieden van de gebiedsvisie.

De voorzitter geeft aan dat deze landschappelijke visie voorzien van een brief van de Minister aan de initiatiefnemers wordt gestuurd in het kader van het vervolg MER-proces. De betrokken partijen in het bestuurlijk platform ontvangen een afschrift van deze brief.

R. W. Munniksma meldt dat de gebiedsvisie meer is dan een landschappelijke visie en zal elementen uit de gebiedsvisie blijven inbrengen in het proces. Hij geeft voorts een signaal over de openbaarmaking en dat hij al enige tijd in afwachting is van het communicatieplan en de communicatie richting de omgeving. Dit zal worden opgepakt.

[redacted] adviseert de voorzitter om voorliggend advies niet 'de landschappelijke visie' te noemen maar 'het advies van het College van Rijksadviseurs'.

Communicatie
De voorzitter vraag om na te denken over hoe om te gaan met de openbaarmaking van deze visie. Het is onderdeel van het MER en daarmee wordt het in principe openbaar gelijktijdig met de milieueffectrapportage. Indien de landschappelijke visie eerder openbaar zou worden gemaakt, dan zal dat moeten gebeuren met een duiding en context. Dit komt terug.

De voorzitter sluit de vergadering.

Agenda

Bestuurlijk platform RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: donderdag 21 augustus 2014
Tijdstip: 13.00 uur - 14.30 uur
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted] (voorzitter)	Plaatsvervangend directeur-generaal Ministerie EZ
[redacted]	Vertegenwoordiger Ministerie IenM
[redacted]	Vertegenwoordiger namens de initiatiefnemers
R.W. Munniksma	Gedeputeerde Provincie Drenthe
H. van de Boer	Gedeputeerd Procvincie Drenthe
F. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
B. Wassink	Wethouder gemeente Aa en Hunze
[redacted]	Projectleider Ministerie EZ

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

2. Verslag Bestuurlijk Platform van 16 juli 2014 **bijlage 1**

→ U wordt gevraagd het verslag vast te stellen.

3. Communicatie **bijlage 2**

Voor windpark De Drentse Monden en Oostermoer is door de communicatiewerkgroep een framework voor de in -en externe communicatiemomenten gemaakt en het is besproken in de projectgroep. In dit framework zijn het kader, de werkwijze, de inhoud en de diverse bijeenkomsten met bijbehorende data op rij gezet. In het Bestuurlijk Platform zal afstemming plaatsvinden over de (opzet, invulling en rol van de aanwezigen) tijdens de diverse bijeenkomsten.

→ Uw reactie wordt gevraagd ten aanzien van de volgende bijeenkomsten:

1. Informele persbriefing (2 september 2014)
2. Staten en Raden (2 september 2014)
   Variant 1: bijeenkomst toegankelijk maken voor achterbannen initiatiefnemers.
   Variant 2: korte bijeenkomst tussen persbriefing en bijeenkomst Staten en Raden.
3. Inwoners Aa en Hunze (11 september 2014)
4. Inwoners Borger - Odoorn (18 september 2014)
   Over de opzet en invulling van de informatiebijeenkomsten voor bewoners en het al dan niet maken van een filmpje wordt een viertal varianten ter bespreking voorgelegd.
5. Informeren /betrekken bestuurlijke omgeving
   Vraag: hoe de bestuurlijke omgeving eind augustus as. uitnodigen of anderszins betrekken/aanhaken?
6. Omgevingsraad (door de initiatiefnemers)
   Af te spreken: hoe de omgevingsraad in elkaar steekt en hoe de (beoogde) leden eind augustus as. een uitnodiging ontvangen.

5. Rondvraag en sluiting

Ter kennisname

- **Rapportage van de werkateliers.** **bijlage 3**

In deze rapportage zijn de resultaten van de werkateliers weergegeven. De initiatiefnemers kunnen deze resultaten benutten bij het ontwerpen van varianten van 150 MW en 185,5 MW als afronding van het project-MER.

Ministerie van Economische Zaken

TER INFORMATIE

Aan de Minister [redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Datum
14 oktober 2014

Kenmerk
DGETM-ED / 14168689

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

uw vragen over vertraging wind op land in Friesland, Drenthe en Groningen

Parafenroute [redacted]

Paraaf	Paraaf	Paraaf
Plv. DG ETM		
Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf

BBR-paraaf [redacted]

Aanleiding

In reactie op de nota DGETM-ED/14162386 over het vervolgproces besluitvorming rondom RCR windpark N33 heeft u gevraagd of er sprake is van vertraging in Friesland en Drenthe en wat het effect van de vertraging in Groningen is op het doel van 6000 MW wind op land in 2020.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Kernpunten

- [redacted]
- In provincie Drenthe voldoet men op dit moment aan de bestuurlijke afspraken. De planning laat weinig ruimte voor vertragingen, maar is vooralsnog niet in gevaar.
- [redacted]
- De politieke besluitvorming over de ruimtelijke inpassing zorgt voor grote spanningen in de Friese coalitie. De vertraging die hiervan het gevolg kan zijn brengt de planning, en daarmee de tijdige realisatie van de doelen, in gevaar.

[redacted]

Ontvangen BBR
16/10 - 20/10

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14168689

[redacted]

Situatie in Drenthe

De provincie Drenthe heeft in de Statenvergadering van eind september jl. het Regieplan voor Zuidoost Drenthe vastgesteld. Hierin is voor de gemeenten Emmen en Coevorden een opgave van 135,5 Mw vastgelegd. Indien deze twee gemeenten niet voor 1 december 2014 aangeven hoe ze deze opgave ruimtelijk inpassen, zal de provincie de provinciale coördinatieregeling van toepassing verklaren en de opgave zelf inpassen. Hiermee voldoet provincie Drenthe aan de afspraken Rijk-IPO om 285,5 Mw te leveren, aangezien in het noordelijk deel van het Drentse zoekgebied voor windenergie al 150 Mw is afgesproken. In dit gebied loopt het RCR-project windpark De Drentse Monden en Oostermoer. Binnenkort zal in 1 of 2 bestuurlijke sessies met gemeenten, initiatiefnemers, provincie en Rijk worden getracht definitief overeenstemming te bereiken over waar deze windmolens worden ingepast. Slagen we hierin niet, dan zal aan u en aan de Minister van IenM het voorkeursalternatief van de initiatiefnemers als basis voor het Rijksinpassingingsplan ter besluitvorming worden voorgelegd. De opgave voor wind op land in Drenthe wordt met de huidige planning krap gehaald. Er is weinig speling.

[redacted]

(plv. DG E+M)

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14168689

Agenda

Bestuurlijke sessie windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: vrijdag 14 november 2014
Tijdstip: 14.00 uur - 17.00 uur
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted]	Voorzitter
	Plaatsvervangend directeur-generaal ministerie EZ
	Vertegenwoordiger ministerie IenM (i.p.v. D. Slangen)
R.W. Munniksma	Gedeputeerde provincie Drenthe
H. van de Boer	Gedeputeerde provincie Drenthe
[redacted]	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
T. Souverein	Wethouder gemeente Borger-Odoorn (i.p.v. F. Buijtelaar)
B. Wassink	Wethouder gemeente Aa en Hunze
P. Gelling	Wethouder gemeente Stadskanaal
[redacted]	Projectleider ministerie EZ
	Pondera (MER schrijver)

1. **Introductie** [redacted]

2. **Presentatie** [redacted]
   - VKA initiatiefnemers, variant provincie en derde variant (geluid, slagschaduw, afstanden tot bebouwing, landschap, bevindingen en conclusies).
   - Visualisaties

3. **Rondje partijen**
   Standpunten en overwegingen per variant.

4. **Betekenis van de verschillende varianten voor de totstandkoming van het definitieve VKA**

5. **Afspraken (communicatie, vervolg)**

Agenda

Bestuurlijke sessie windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: woensdag 10 december 2014
Tijdstip: 17.30 uur - 19.00 uur (inclusief warme maaltijd)
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted]	Voorzitter
	Plaatsvervangend directeur-generaal ministerie EZ
	Vertegenwoordiger ministerie IenM (i.p.v. [redacted]
R.W. Munniksma	Gedeputeerde provincie Drenthe
H. van de Boer	Gedeputeerde provincie Drenthe
[redacted]	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
F. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
B. Wassink	Wethouder gemeente Aa en Hunze
P. Gelling	Wethouder gemeente Stadskanaal
[redacted]	Projectleider ministerie EZ

1. **Opening en mededelingen** [redacted]
   - Terugkoppeling gesprek Astron.
   - Draagvlakonderzoek.

2. **Varianten: concept VKA initiatiefnemers en variant 3** **bijgevoegd**
   - Twee varianten in beeld (concept vka initiatiefnemers en variant 3).
   - Partijen wordt gevraagd om een oordeel te geven over voorliggende varianten.
   - Initiatiefnemers geven desgewenst een toelichting op techniekkeuze.
   - Keuze voor een variant.

3. **Discussienotitie pakket aan maatregelen/voorzieningen** **bijgevoegd**
   - In de bijgevoegde discussienotitie zijn door partijen maatregelen/voorzieningen ingebracht om na het vast te stellen VKA nader uit te werken. Vraag is of partijen hiermee kunnen instemmen.

4. **Afspraken (communicatie en vervolg)**

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Initiatiefnemers van RCR-Windpark De Drentse Monden en Oostermoer
[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]
T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-ED / 15025966

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum
Betreft Start procedure inpassingsplan Windpark Drentse Monden en Oostermoer

Geachte [redacted]

Hartelijk dank voor uw brief van 13 februari jl. inzake het aangepast voorkeursalternatief Windpark Drentse Monden en Oostermoer. Op basis van deze brief en het daarbij gevoegde aangepaste voorkeursalternatief ga ik samen met de minister van Infrastructuur en Milieu de procedure van het Rijksinpassingsplan van het Windpark Drentse Monden Oostermoer starten.

Bij de besluitvorming over het inpassingsplan zullen alle relevante aspecten worden meegewogen. Het betreft hier ondermeer de Structuurvisie Windenergie op land, de inzichten uit het milieueffectenonderzoek, de business-case van de initiatiefnemers, het uitgevoerde draagvlakonderzoek en de gebiedsvisie van de provincie Drenthe. Daarbij zal ik ook de voor u belangrijke uitgangspunten zoals verwoord in uw brief betrekken.

Ik hoop met u voortvarend aan een zorgvuldige inpassingsprocedure te kunnen werken.

Hoogachtend,

H.G.J. Kamp
De Minister van Economische Zaken

Agenda

Bestuurlijk Platform windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: vrijdag 23 januari 2015
Tijdstip: 13.30 uur - (uiterlijk) 15.30 uur
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted] (voorzitter)	Plaatsvervangend directeur-generaal ministerie EZ
[redacted]	Vertegenwoordiger ministerie IenM/RWS
R.W. Munniksma	Gedeputeerde provincie Drenthe
H. van de Boer	Gedeputeerde provincie Drenthe
[redacted]	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
F. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
C. Lambert/ H. Heijerman	Wethouder gemeente Aa en Hunze
P. Gelling	Wethouder gemeente Stadskanaal
[redacted] (secretaris)	Projectleider ministerie EZ

1. **Opening en vaststellen agenda**

2. **Mededelingen** **bijlagen 1,2,3,4,5,6**
- Brief Astron
- Brief Provincie Drenthe
- Brieven van minister EZ aan gemeenten over draagvlakonderzoek

3. **Vaststellen van de variant voor de procedure van het inpassingsplan** **bijlagen 7,8**
Tijdens de bestuurlijke sessie van 10 december 2014 zijn varianten 1 en 3 besproken. Aan alle partijen is hun visie gevraagd over met name variant 3. Van Astron en initiatiefnemer Stichting DEE zijn inmiddels reacties ontvangen.
- De vraag is nu aan de orde welke variant de basis zal vormen voor de procedure van het inpassingsplan.

4. **Communicatie en vervolgafspraken**

5. **Rondvraag en sluiting**

Ministerie van Economische Zaken

TER ADVISERING

Aan de Minister

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Datum
24 februari 2015

Kenmerk
DGETM-ED / 15025983

Kopie aan
[redacted]

Bijlage(n)

nota

Procedure windpark Drentse Monden Oostermoer

Parafenroute

Paraaf	Paraaf	Paraaf
[redacted] PlvDGETM		
Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf

BBR-paraaf
[redacted]

Aanleiding

In een brief van 3 februari 2015 heeft u de initiatiefnemers van het windpark Drentse Monden Oostermoer verzocht een voorkeursalternatief in te dienen langs de lijnen van een meegezonden kaartbeeld (150 MW, 50 turbines in een lijnopstelling van 7 lijnen). De initiatiefnemers hebben in een antwoordbrief een aangepast voorkeursalternatief ingediend dat overeenkomt met dat kaartbeeld. Zij willen zelf graag snel in dialoog met de omgeving en vragen u op korte termijn het inpassingsplan op te stellen. Daarnaast vragen zij van u bevestiging dat u een aantal punten daarbij meeneemt.

Advies

- Starten met een inpassingsplan voor het aangepaste voorkeursalternatief. Dit alternatief past binnen de kaders van het Rijk;
- Plv. DG ETM [redacted] mondeling aan de initiatiefnemers laten weten dat:
  - is gestart met een inpassingsplan overeenkomstig hun aangepaste voorkeursalternatief;
  - dat hierbij de punten die de initiatiefnemers in hun brief aandragen, worden meegenomen;
  - dat u het een goed idee vindt dat de initiatiefnemers op korte termijn in dialoog gaan met de omgeving over de invulling van de financiële participatie en de exacte inpassing van de turbines.
- Geen communicatiemomenten vanuit EZ tot het concept ontwerp inpassingsplan gereed is.

Ontvangen BBR

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 15025983

Toelichting

Procedure

De initiatiefnemers van windpark Drentse Monden en Oostermoer hebben in hun brief van 13 februari een aangepast voorkeursalternatief aan u voorgelegd dat past binnen de door u gestelde kaders. U kunt nu beginnen met het opstellen van een inpassingsplan voor dit voorkeursalternatief. Dit is geen formeel beslismoment, maar enkel het verstrekken van een opdracht aan de planologisch bureau. De formele procedure is hierna als volgt:

a. Rond 1 april 2015: U stelt een concept ontwerp inpassingsplan vast, aan de hand waarvan u tussen mei en juni 2015 het Bro-overleg voert. Dit is een verplicht overleg met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. Instemming van de betrokken besturen met het plan is niet vereist.
b. In september 2015 volgt de ter inzage legging van het ontwerp inpassingsplan en de ontwerp vergunningen. Dit gaat gepaard met een verplichte informatiebijeenkomst.
c. Tegelijk met de beantwoording van alle zienswijzen die zijn ingediend en het verlenen van de vergunningen kan het definitieve inpassingsplan in het eerste helft van 2016 worden vastgesteld.
d. Eventueel volgt een beroepsprocedure bij de Raad van State van maximaal een half jaar (eind 2016).

Communicatie

Communicatie vanuit EZ richting bewoners is pas aan de orde bij bovengenoemde formele stappen en is nu niet voorzien. Tegelijk is het gekozen voorkeursalternatief al wel bekend bij de burger via verschillende berichten in de media. Om in deze situatie niet te communiceren met de omwonenden van het toekomstig windpark werkt tegen het project. De initiatiefnemers willen daarom vanaf heden beginnen met zogenaamde keukentafelgesprekken over de inspraakmogelijkheden, de instelling van een omgevingsraad en een parkfonds en de mogelijkheden voor financiële participatie voor omwonenden. Voordat zij hiermee beginnen willen zij onder andere bevestigd zien dat het Rijk een inpassingsplan opstelt voor het voorkeursalternatief. U wordt geadviseerd deze bevestiging mondeling te (laten) doen om te voorkomen dat een antwoordbrief een eigen leven gaat leiden.

Overige punten

De initiatiefnemers hebben in hun brief een aantal voor hen belangrijke uitgangspunten genoemd. Zoals de noodzakelijkheid van 50 windturbineposities, dat de keuze van de turbine aan hen is, en de economische haalbaarheid van innovatieve oplossingen. Deze punten worden nadrukkelijk meegenomen in de procedure van de ruimtelijke inpassing.

[redacted]
Energie en Duurzaamheid

Ministerie van Economische Zaken

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Datum
2 mei 2019

Kenmerk
DGETM-ED / 15075348

Kopie aan

Bijlage(n)

verslag

Omschrijving	Verslag Bestuurlijk Platform windpark De Drentse Monden en Oostermoer 13 april 2015
Voorzitter	[redacted]
Vergaderdatum en -tijd	13 april 2015, 09.00 uur - 10.30 uur
Locatie	Provinciehuis te Assen
Aanwezig	[redacted] (vz), dhr. R.W. Munniksma, dhr H van de Boer, [redacted] dhr F. Buijtelaar, dhr Lambert, dhr P. Gelling en [redacted]

1. Opening en vaststellen agenda

Hartelijk welkom aan een ieder in het bijzonder de twee Gedeputeerden die voor de laatste keer dit overleg bijwonen. Dhr. Munniksma stelt dat de stukken voor de vergadering te laat zijn verzonden. De stukken voor het volgende bestuurlijk overleg zullen tijdig van te voren worden verzonden.

2. Mededelingen

Dhr. Munniksma zal aantreden als waarnemend burgemeester van Menterwolde.

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Ons kenmerk
DGETM-ED / 15075348

3. Communicatie

De initiatiefnemers hebben een voorstel voor een stappenplan t.a.v. informatie, participatie en profijt laten opstellen. Dit concept is de start op basis waarvan de dialoog met de omgeving om informatie te delen en mogelijkheden te verkennen voor participatie (financiële deelname in het windpark) en profijt (voordeel dat initiatiefnemers beschikbaar stellen aan de omgeving) kan worden opgestart.

Gemeenten geven uitdrukkelijk aan dat dit stappenplan niet namens hen is. Ze willen wel worden geconsulteerd maar zijn geen afzender van de communicatie rond het windpark.

Dhr. Munniksma geeft aan dat de provincie pas na aanstelling van het nieuwe College definitief een uitspraak kan doen over het communicatieplan en dat wat hem betreft de opdracht te smal is.
[redacted] geeft aan dat er nu gecommuniceerd moet worden met de bevolking dat we nu niet weer kunnen wachten. Elk uitstel op dit punt brengt meer onrust.

Dhr. de Boer geeft aan dat op basis van de brief van de Minister van april en de brief van de provincie als reactie op de brief van de Minister van 3 februari er gecommuniceerd kan worden. Er is sprake van een onomkeerbaar proces en als zodanig zal de bevolking ook geïnformeerd moeten worden.

[redacted] geeft aan dat het Ministerie en de initiatiefnemers op korte termijn zullen communiceren. Dit zal afgestemd worden met alle betrokkenen. Dus wel afstemming met gemeenten maar deze zijn geen afzender.

De initiatiefnemers zullen samen met betrokken partijen het voorliggende plan nader uitwerken. Het uitgewerkte plan zal voor het volgende bestuurlijk overleg (eind mei) voorliggen. Punten die hier in meegenomen worden zijn:

- Verantwoordelijkheden benoemen en toedelen in de matrix
- Heldere tijdslijn opnemen voor communicatiemomenten
- In de omgevingsraad ook plaatselijke ondernemers opnemen om ook de lusten in gebied te laten landen.
- Bekijk goed de effectiviteit van plenaire bijeenkomsten.

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Ons kenmerk
DGETM-ED / 15075348

Na overleg en afstemming met alle betrokkenen stellen de inititatiefnemers [redacted] voor als onafhankelijk voorzitter van de omgevingsraad en als facilitator van de dialoog met de omgeving.
[redacted] stelt voor dat [redacted] dan tevens zal fungeren als de regiocoördinator. De aanwezigen stemmen hier mee in.

4. Concept Voorbereidingsbesluit

Ter kennisgeving ligt het voorbereidingsbesluit voor. Met dit voorbereidingsbesluit zal de Minister van Economische Zaken formeel de inpassingsprocedure starten. Na ondertekening van dit besluit zal EZ samen met initiatiefnemers formeel de start van de procedure communiceren.
Opmerkingen op voorliggend concept inzake 380 KV en art 2d (buiten reguliere agrarische activiteiten) worden meegenomen.

5. Start vergunningverlening

Na het kenbaar maken van het voorkeursalternatief in de brief van Minister Kamp van 3 februari 2015 is de procedure voor het inpassingsplan opgestart. Een belangrijk onderdeel hiervan is de vergunningverlening. Gemeenten hebben aangegeven de medewerking aan de vergunningverlening met de gemeenteraden te willen delen. De initiatiefnemers hebben aangegeven tijdig te willen beschikken over de benodigde vergunningen. Om aan beide belangen recht te doen zal de formele vergunningaanvraag pas half juni ingediend worden bij de gemeente. Het verlenen van medewerking door gemeenten in de voorbereiding is dan wel nodig.

De vraag ligt voor of gemeenten medewerking kunnen verlenen aan ambtelijk vooroverleg ter voorbereiding op de vergunningverlening met inachtneming van de formele besluitvormingsprocedure in de gemeenteraden. De Gemeente Aa en Hunze wil hierover eerst de Gemeenteraad consulteren. [redacted] geeft aan dat dan een week zal worden gewacht alvorens over te gaan tot besluitvorming. Mocht de gemeente de vergunningverlening niet ter hand willen nemen dan zal het Rijk dit overnemen.

6. Afronding MER – Start Rijksinpassingsplan

De stand van zaken rond de afronding van het MER en de start van het Rijksinpassingsplan worden ter kennisgeving aangenomen.

7. Planning

De planning wordt ter kennisgeving aangenomen.

8. Rondvraag en sluiting

De voorzitter besluit met een hartelijk dank aan de beide Gedeputeerden dhr. Munniksma en de Boer.

Ministerie van Economische Zaken

TER INFORMATIE

Aan
de Directeur Energie en Duurzaamheid

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Datum
7 mei 2015

Kenmerk
DGETM-ED / 15064536

Kopie aan
[redacted]

Bijlage(n)

nota

kennismakingsgesprek [redacted]

Parafenroute

Paraaf	Paraaf	Paraaf
Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf

Morgen heb je een kennismakingsgesprek met [redacted] is de beoogd regiocoördinator/omgevingsmanager van het windpark Drentse Monden Oostermoer. [redacted] is door de initiatiefnemers in overleg met gemeenten en provincie naar voren geschoven als beoogd omgevingsmanager/voorzitter van de omgevingsraad.

Opdracht

[redacted] heeft een eerste voorstel gedaan inzake het communicatietraject rond windpark Drentse Monden Oostermoer (besproken in Bestuurlijk Overleg en bijgevoegd). Ook heeft een eerste vervolgbijeenkomst plaatsgevonden (verslag bijgevoegd).Op 18 mei volgt een tweede bespreking. Dit moet uitmonden in een nieuw document voor het Bestuurlijk Overleg in juni. Op basis hiervan zal de opdracht verder gestalte moeten krijgen. Er ligt een principe afspraak dat we (initiatiefnemers, provincie en Rijk) de opdracht gezamenlijk gaan financieren. Idealiter zouden ook de gemeenten nog een bijdrage moeten leveren maar dit lijkt vooralsnog niet haalbaar (misschien nog een beslispunt voor het volgende Bestuurlijk Overleg).

Regiocoördinator

Het ligt voor de hand dat de aan te stellen omgevingsmanager ook gelijktijdig de door de Minister toegezegde regiocoördinator in Drenthe wordt. Dit zal de eerste aanstelling van een regiocoördinator zijn. We werken momenteel nog aan een taakomschrijving. Insteek is dat de taken zich voornamelijk richten op communicatie (dialoog met de omgeving), participatie en profijt voor het gebied (gebiedsfonds etc.). De ruimtelijk inpassing loopt via de standaard procedure van de RCR met de reguliere communicatie en inspraakmomenten.

Ontvangen BBR

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 15064536

Korte levensloop

[redacted] 10.2.e is samen met [redacted] 10.2.e eigenaar van [redacted] 10.2.e Procesmanagement: een onafhankelijk adviesbureau op het gebied van proces-en projectmanagement. Ze werken sinds 2006 voor (semi-)overheden in Noord- en Oost Nederland. Wij begeleiden en ondersteunen besluitvormingsprocessen op het gebied van ruimtelijke planvorming. Ze zijn ook betrokken geweest bij de Gebiedsvisie van de Provincie Drenthe. [redacted]

10.1.d

10.2.e

[redacted]

10.2.e [redacted]

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe
t.a.v. Gedeputeerde T. Stelpstra
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-ED / 15064788

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1 - kennisgeving

Datum - 11 MEI 2015 -
Betreft Aanbiedingsbrief van het voorbereidingsbesluit en de Notitie Reikwijdte en Detail van het windpark DMOM

Geacht College,

Op 1 mei 2015 hebben de Minister van Economische Zaken (EZ) en de minister van Infrastructuur en Milieu (I&M) een voorbereidingsbesluit genomen betreffende het windpark Drentse Monden en Oostermoer. Een afschrift van dit besluit treft u hierbij aan. Een kennisgeving van dit besluit wordt geplaatst in de Staatscourant van 13 mei 2015. Het besluit wordt gepubliceerd op de websites www.ruimtelijkeplannen.nl en www.bureau-energieprojecten.nl en ligt vanaf maandag 18 mei 2015 ter inzage op de gemeentehuizen van Aa en Hunze, Borger-Odoorn en Stadskanaal.

Tevens hebben de Ministers de definitieve notitie Reikwijdte en Detail van het windpark Drentse Monden Oostermoer vastgesteld. Deze is openbaar gemaakt op de website www.bureau-energieprojecten.nl.

Verder is het Ministerie van Economische Zaken gestart met het schrijven van een concept-inpassingsplan voor realisatie van het windpark Drentse Monden en Oostermoer. Dit concept inpassingsplan zal de komende weken worden besproken met de verschillende overheden. In dit traject worden ook gesprekken gevoerd met de regio over de verdere planuitwerking van het windpark. De eerste stap in de formele besluitvorming over het windpark zal volgens planning eind 2015 kunnen plaatsvinden. Dan kan het ontwerp-inpassingsplan ter inzage worden gelegd, tezamen met de ontwerp besluiten over de vergunningaanvragen.

Met vriendelijke groet,

Minister van Economische Zaken
Namens deze [redacted]

Plv. DG Energie, Telecom en Mededinging [redacted]

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Borger Odoorn
t.a.v. Wethouder F. Buijtelaar
Postbus 3
7875 ZG EXLOO

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-ED / 15064788

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1 - kennisgeving

Datum - 11 MEI 2015 -
Betreft Aanbiedingsbrief van het voorbereidingsbesluit en de Notitie Reikwijdte en Detail van het windpark DMOM

Geacht College,

Op 1 mei 2015 hebben de Minister van Economische Zaken (EZ) en de minister van Infrastructuur en Milieu (I&M) een voorbereidingsbesluit genomen betreffende het windpark Drentse Monden en Oostermoer. Een afschrift van dit besluit treft u hierbij aan. Een kennisgeving van dit besluit wordt geplaatst in de Staatscourant van 13 mei 2015. Het besluit wordt gepubliceerd op de websites www.ruimtelijkeplannen.nl en www.bureau-energieprojecten.nl en ligt vanaf maandag 18 mei 2015 ter inzage op de gemeentehuizen van Aa en Hunze, Borger-Odoorn en Stadskanaal.

Tevens hebben de Ministers de definitieve notitie Reikwijdte en Detail van het windpark Drentse Monden Oostermoer vastgesteld. Deze is openbaar gemaakt op de website www.bureau-energieprojecten.nl.

Verder is het Ministerie van Economische Zaken gestart met het schrijven van een concept-inpassingsplan voor realisatie van het windpark Drentse Monden en Oostermoer. Dit concept inpassingsplan zal de komende weken worden besproken met de verschillende overheden. In dit traject worden ook gesprekken gevoerd met de regio over de verdere planuitwerking van het windpark. De eerste stap in de formele besluitvorming over het windpark zal volgens planning eind 2015 kunnen plaatsvinden. Dan kan het ontwerp-inpassingsplan ter inzage worden gelegd, tezamen met de ontwerp besluiten over de vergunningaanvragen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Minister van Economische Zaken,
Namens deze
[redacted]

Plv. DG Energie, Telecom en Mededinging
[redacted]

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Stadskanaal
t.a.v. Wethouder P. Gelling
Postbus 140
9500 AC STADSKANAAL

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-ED / 15064788

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1 - kennisgeving

Datum - 11 MEI 2015 -
Betreft Aanbiedingsbrief van het voorbereidingsbesluit en de Notitie Reikwijdte en Detail van het windpark DMOM

Geacht College,

Op 1 mei 2015 hebben de Minister van Economische Zaken (EZ) en de minister van Infrastructuur en Milieu (I&M) een voorbereidingsbesluit genomen betreffende het windpark Drentse Monden en Oostermoer. Een afschrift van dit besluit treft u hierbij aan. Een kennisgeving van dit besluit wordt geplaatst in de Staatscourant van 13 mei 2015. Het besluit wordt gepubliceerd op de websites www.ruimtelijkeplannen.nl en www.bureau-energieprojecten.nl en ligt vanaf maandag 18 mei 2015 ter inzage op de gemeentehuizen van Aa en Hunze, Borger-Odoorn en Stadskanaal.

Tevens hebben de Ministers de definitieve notitie Reikwijdte en Detail van het windpark Drentse Monden Oostermoer vastgesteld. Deze is openbaar gemaakt op de website www.bureau-energieprojecten.nl.

Verder is het Ministerie van Economische Zaken gestart met het schrijven van een concept-inpassingsplan voor realisatie van het windpark Drentse Monden en Oostermoer. Dit concept inpassingsplan zal de komende weken worden besproken met de verschillende overheden. In dit traject worden ook gesprekken gevoerd met de regio over de verdere planuitwerking van het windpark. De eerste stap in de formele besluitvorming over het windpark zal volgens planning eind 2015 kunnen plaatsvinden. Dan kan het ontwerp-inpassingsplan ter inzage worden gelegd, tezamen met de ontwerp besluiten over de vergunningaanvragen.

Met vriendelijke groet,

Minister van Economische Zaken
Namens deze
[redacted]

Plv. DG Energie, Telecom en Mededinging
[redacted]

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Aa en Hunze
t.a.v. Wethouder C. Lambert
Postbus 93
9460 AB GIETEN

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-ED / 15064788

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1 - kennisgeving

Datum - 11 MEI 2015 -
Betreft Aanbiedingsbrief van het voorbereidingsbesluit en de Notitie Reikwijdte en Detail van het windpark DMOM

Geacht College,

Op 1 mei 2015 hebben de Minister van Economische Zaken (EZ) en de minister van Infrastructuur en Milieu (I&M) een voorbereidingsbesluit genomen betreffende het windpark Drentse Monden en Oostermoer. Een afschrift van dit besluit treft u hierbij aan. Een kennisgeving van dit besluit wordt geplaatst in de Staatscourant van 13 mei 2015. Het besluit wordt gepubliceerd op de websites www.ruimtelijkeplannen.nl en www.bureau-energieprojecten.nl en ligt vanaf maandag 18 mei 2015 ter inzage op de gemeentehuizen van Aa en Hunze, Borger-Odoorn en Stadskanaal.

Tevens hebben de Ministers de definitieve notitie Reikwijdte en Detail van het windpark Drentse Monden Oostermoer vastgesteld. Deze is openbaar gemaakt op de website www.bureau-energieprojecten.nl.

Verder is het Ministerie van Economische Zaken gestart met het schrijven van een concept-inpassingsplan voor realisatie van het windpark Drentse Monden en Oostermoer. Dit concept inpassingsplan zal de komende weken worden besproken met de verschillende overheden. In dit traject worden ook gesprekken gevoerd met de regio over de verdere planuitwerking van het windpark. De eerste stap in de formele besluitvorming over het windpark zal volgens planning eind 2015 kunnen plaatsvinden. Dan kan het ontwerp-inpassingsplan ter inzage worden gelegd, tezamen met de ontwerp besluiten over de vergunningaanvragen.

Met vriendelijke groet,

Minister van Economische Zaken
Namens deze
[redacted]

Plv. DG Energie, Telecom en Mededinging
[redacted]

Ministerie van Economische Zaken

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Datum
1 juni 2015

Kenmerk
DGETM-ED / 15075348

Kopie aan

Bijlage(n)

verslag

Omschrijving	Verslag Bestuurlijk Platform windpark De Drentse Monden en Oostermoer 13 april 2015
Voorzitter	[redacted]
Vergaderdatum en -tijd	13 april 2015, 09.00 uur - 10.30 uur
Locatie	Provinciehuis te Assen
Aanwezig	[redacted] (vz), dhr. R.W. Munniksma, dhr H van de Boer, [redacted] dhr F. Buijtelaar, dhr Lambert, dhr P. Gelling en [redacted]

1. Opening en vaststellen agenda

Hartelijk welkom aan een ieder in het bijzonder de twee Gedeputeerden die voor de laatste keer dit overleg bijwonen. Dhr. Munniksma stelt dat de stukken voor de vergadering te laat zijn verzonden. De stukken voor het volgende bestuurlijk overleg zullen tijdig van te voren worden verzonden.

2. Mededelingen

Dhr. Munniksma zal aantreden als waarnemend burgemeester van Menterwolde.

3. Communicatie

De initiatiefnemers hebben een voorstel voor een stappenplan t.a.v. informatie, participatie en profijt laten opstellen. Dit concept is de start op basis waarvan de dialoog met de omgeving om informatie te delen en mogelijkheden te verkennen voor participatie (financiële deelname in het windpark) en profijt (voordeel dat initiatiefnemers beschikbaar stellen aan de omgeving) kan worden opgestart.

Gemeenten geven uitdrukkelijk aan dat dit stappenplan niet namens hen is. Ze willen wel worden geconsulteerd maar zijn geen afzender van de communicatie rond het windpark.

Dhr. Munniksma geeft aan dat de provincie pas na aanstelling van het nieuwe College definitief een uitspraak kan doen over het communicatieplan en dat wat hem betreft de opdracht te smal is.
[redacted] geeft aan dat er nu gecommuniceerd moet worden met de bevolking dat we nu niet weer kunnen wachten. Elk uitstel op dit punt brengt meer onrust.

Dhr. de Boer geeft aan dat op basis van de brief van de Minister van april en de brief van de provincie als reactie op de brief van de Minister van 3 februari er gecommuniceerd kan worden. Er is sprake van een onomkeerbaar proces en als zodanig zal de bevolking ook geïnformeerd moeten worden.

[redacted] geeft aan dat het Ministerie en de initiatiefnemers op korte termijn zullen communiceren. Dit zal afgestemd worden met alle betrokkenen. Dus wel afstemming met gemeenten maar deze zijn geen afzender.

De initiatiefnemers zullen samen met betrokken partijen het voorliggende plan nader uitwerken. Het uitgewerkte plan zal voor het volgende bestuurlijk overleg (eind mei) voorliggen. Punten die hier in meegenomen worden zijn:

- Verantwoordelijkheden benoemen en toedelen in de matrix
- Heldere tijdslijn opnemen voor communicatiemomenten
- In de omgevingsraad ook plaatselijke ondernemers opnemen om ook de lusten in gebied te laten landen.
- Bekijk goed de effectiviteit van plenaire bijeenkomsten.

Na overleg en afstemming met alle betrokkenen stellen de inititatiefnemers [redacted] voor als onafhankelijk voorzitter van de omgevingsraad en als facilitator van de dialoog met de omgeving.
[redacted] stelt voor dat [redacted] dan tevens zal fungeren als de regiocoördinator. De aanwezigen stemmen hier mee in.

4. Concept Voorbereidingsbesluit

Ter kennisgeving ligt het voorbereidingsbesluit voor. Met dit voorbereidingsbesluit zal de Minister van Economische Zaken formeel de inpassingsprocedure starten. Na ondertekening van dit besluit zal EZ samen met initiatiefnemers formeel de start van de procedure communiceren.
Opmerkingen op voorliggend concept inzake 380 KV en art 2d (buiten reguliere agrarische activiteiten) worden meegenomen.

5. Start vergunningverlening

Na het kenbaar maken van het voorkeursalternatief in de brief van Minister Kamp van 3 februari 2015 is de procedure voor het inpassingsplan opgestart. Een belangrijk onderdeel hiervan is de vergunningverlening. Gemeenten hebben aangegeven de medewerking aan de vergunningverlening met de gemeenteraden te willen delen. De initiatiefnemers hebben aangegeven tijdig te willen beschikken over de benodigde vergunningen. Om aan beide belangen recht te doen zal de formele vergunningaanvraag pas half juni ingediend worden bij de gemeente. Het verlenen van medewerking door gemeenten in de voorbereiding is dan wel nodig.

De vraag ligt voor of gemeenten medewerking kunnen verlenen aan ambtelijk vooroverleg ter voorbereiding op de vergunningverlening met inachtneming van de formele besluitvormingsprocedure in de gemeenteraden. De Gemeente Aa en Hunze wil hierover eerst de Gemeenteraad consulteren. [redacted] geeft aan dat dan een week zal worden gewacht alvorens over te gaan tot besluitvorming.

Mocht de gemeente de vergunningverlening niet ter hand willen nemen dan zal het Rijk dit overnemen.

6. Afronding MER – Start Rijksinpassingsplan

De stand van zaken rond de afronding van het MER en de start van het Rijksinpassingsplan worden ter kennisgeving aangenomen.

7. Planning

De planning wordt ter kennisgeving aangenomen.

8. Rondvraag en sluiting

De voorzitter besluit met een hartelijk dank aan de beide Gedeputeerden dhr. Munniksma en de Boer.

Ministerie van Economische Zaken

TER ADVISERING

Aan de Minister [redacted]

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted] @minez.nl

Datum
6 juli 2015

Kenmerk
DGETM-ED / 15095613
BKM: 15096393

Kopie aan
[redacted]

nota

Overname vergunningverlening voor RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Parafenroute

Digitaal akkoord 07-07-2015	**Digitaal akkoord 09-07-2015**	Paraaf
[redacted]	[redacted]	
directeur Energie en Omgeving	Directeur-Generaal ETM	
Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf
BBR-paraaf		
Digitaal akkoord 08-07-2015		
[redacted]		

Bijlage(n)

Aanleiding

U heeft naar aanleiding van berichtgeving in de media over RCR-windpark 'De Drentse Monden en Oostermoer' gevraagd of het ministerie van EZ de vergunningverlening nu wel of niet moet overnemen en of de RCR-status wel of niet van toepassing is op dit windpark. In deze nota worden uw vragen beantwoord. De nota is afgestemd met WJZ.

Advies

- Ik adviseer u akkoord te gaan met de voorbereidingen voor overname van de vergunningverlening voor RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer. De minister van IenM ontvangt parallel een gelijkluidend advies.
- Aan u en de minister van IenM wordt eind augustus 2015 een definitief besluit ter ondertekening voorgelegd.

Kernpunten

- EZ heeft de afgelopen periode meerdere malen aan de betrokken gemeenten helder heeft gemaakt op welk moment er uiterlijk duidelijkheid moest komen over wie de vergunningverlening voor dit windpark gaat doen. [redacted]
- Verdere vertraging in het proces leidt tot het niet halen van de doelstelling van 14 procent duurzame energie in 2020. Overname van de vergunningverlening door EZ is wat ons betreft dan ook opportuun.

Ontvangen BBR
9/7 - 20/7

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Kenmerk
DGETM-ED / 15095613

Toelichting

Stand van zaken en mogelijke consequenties vergunningverlening

- In het bestuurlijk overleg van 8 juni 2015 over RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer is met de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze afgesproken dat zij uiterlijk 3 juli 2015 aan EZ duidelijkheid geven over de vergunningverlening. Voorts is afgesproken dat EZ de vergunningverlening zal overnemen, indien de gemeenten dit niet willen doen en/of geen duidelijkheid geven.
- De gemeenteraad van Aa en Hunze heeft tegen de vergunningverlening door de gemeente gestemd. Het college van burgemeester en wethouders heeft aangegeven de uitkomst van de gemeenteraad te volgen.
- Afgelopen week heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Borger-Odoorn als standpunt ingenomen dat de provincie Drenthe bevoegd gezag is voor dit windpark en niet de minister van EZ. De gemeente heeft derhalve nog geen besluit genomen.
- De gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze hebben nog niet formeel aan EZ hierover bericht.
- WJZ en RCR-juristen van EZ/DGETM hebben in een eerder stadium een analyse gemaakt met als conclusie dat de RCR van toepassing is op windpark De Drentse Monden en Oostermoer. Advocatenkantoor Stibbe, de huisjurist van de initiatiefnemers, heeft een analyse gemaakt die de analyse van de EZ-juristen onderschrijft. De facto betekent de uitkomst van beide gemeenteraadsvergaderingen dat EZ de vergunningverlening zal moeten overnemen.
- U heeft deze procedure ook tijdens uw werkbezoek op 24 juni 2015 in het gebied in het bestuurlijk overleg aan de wethouders duidelijk gemaakt. Met het huidige ambitieuze tijdspad tot realisatie van het windpark kunnen de windmolens in het najaar van 2019 energie produceren. Dat is net op tijd om de doelstelling te halen. Een verdere vertraging in de RCR-procedure is een aantasting van het instrument RCR, welke essentieel is voor het tijdig realiseren van grootschalige windparken en daarmee voor het halen van de doelstelling duurzame energie van 14 procent in 2020.
- Op basis van de gemaakte afspraken in het bestuurlijk overleg van 8 juni 2015 en hetgeen u heeft gezegd tijdens uw werkbezoek op 24 juni 2015 zorgt een zorgvuldige overname van de vergunningverlening door EZ voor consistentie en geloofwaardigheid naar alle betrokken partijen.
- Het daadwerkelijk overnemen van de vergunningverlening door het ministerie van EZ zal waarschijnlijk leiden tot bezwaren en protesten van bewoners/actiegroepen in het gebied, kritiek en verzet van lokale/regionale bestuurders en Kamervragen als gevolg van lobby vanuit de regio.
- Het overnemen van de vergunningverlening van de gemeenten kan voor rumoer zorgen bij windprojecten elders in het land, omdat iedere stap in deze RCR-procedure in het hele land wordt gevolgd door actiegroepen en bestuurders.

Vervolgstappen

Overname van de vergunningverlening door EZ leidt tot beperkte vertraging, omdat dit een zorgvuldige voorbereiding vergt, mede in het licht van dossieropbouw voor de Raad van State. De stappen zien er als volgt uit:

- Het selecteren van een bureau dat de vergunningverlening zal verzorgen namens de minister van EZ.
- Het uitbrengen van een nadere analyse door een advocaat van de Landsadvocaat die gedetacheerd is bij EZ/WJZ. Daarbij worden de analyses betrokken van de door de gemeente ingehuurde advocaat en van de EZ-juristen.
- Het plannen van een bestuurlijk overleg in de eerste helft van augustus 2015 met de gemeenten over de vergunningverlening.
- Het opstellen van een brief van de ministers van EZ en van IenM gezamenlijk, waarin de beide ministers besluiten om de vergunningverlening van de gemeenten over te nemen.

Inpassingsplan

- Voor RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer heeft u op 3 februari 2015 een besluit genomen over de opstellingsvariant van 150 MW voor de procedure van het inpassingsplan.
- U heeft op 11 mei 2015 een voorbereidingsbesluit genomen. Op grond van dit besluit kunnen in het plangebied geen activiteiten worden ontplooid die de realisatie van het windpark kunnen belemmeren.
- Het Ministerie van EZ heeft medio mei 2015 de bewoners in het gebied geïnformeerd over de stand van zaken en het vervolgproces van windpark De Drentse Monden en Oostermoer.
- In concreto is aangegeven dat de laatste hand wordt gelegd aan het milieueffectrapport, een start is gemaakt met het schrijven van het inpassingsplan en de vergunningverlening wordt voorbereid. Planning is terinzagelegging van de ontwerpbesluiten in het najaar van 2015.

Procedure vergunningverlening

- Bij een RCR-procedure voor een windpark is de gemeente bevoegd gezag voor de verlening van de omgevingsvergunning.
- Indien een gemeente medewerking weigert, kunt u als minister van EZ deze bevoegdheid overnemen.
- Het overnemen van de vergunningverlening door de minister van EZ vergt ook instemming van de minister van IenM. De ministers van EZ en van IenM zijn immers gezamenlijk bevoegd gezag voor de besluitvorming. De vergunningen worden t.z.t. ook door beide bewindspersonen ondertekend.

Het betrekken van de omgeving

- Het is van belang verder vorm te geven aan omgevingsmanagement, zeker gelet op de in deze nota genoemde ontwikkelingen. Onderdeel hiervan is de verkenning die zal worden uitgevoerd door de gebiedscoördinator, de heer [redacted]. Hij zal met de bewoners in het plangebied verkennen of en zo ja op welke wijze het gesprek met bewoners kan worden gestart over hoe de lusten van het windpark ten goede kunnen komen aan het gebied (bijvoorbeeld het oprichten van een gebiedsfonds).
- De gebiedscoördinator zal deze verkenning uitvoeren in opdracht van de initiatiefnemers, de provincie Drenthe en het ministerie van EZ.
- De provincie Drenthe heeft aangegeven deze verkenning belangrijk te vinden en te steunen. De verantwoordelijke gedeputeerde heeft voorts aangegeven nu voortvarend verder te willen met de procedure en wil dat het rijk het ontwerp-inpassingsplan zo snel als mogelijk vaststelt.
- De opdracht is niet namens de gemeenten Borger-Odoorn, Aa en Hunze en Stadskanaal. Dit maakt het proces niet eenvoudiger.
- De steun van de provincie Drenthe aan het ministerie van EZ en de initiatiefnemers en actievere rol van de provincie bij het realiseren van het windpark ook richting de gemeenten is daarbij gewenst. De rol van de Commissaris van de Koning van de provincie Drenthe is in dit verband opmerkelijk. De betrokken gemeenten hebben overleg met hem over hoe ze de Tweede Kamer kunnen beïnvloeden.

[redacted]
Directie Energie en Omgeving

Agenda bestuurlijk overleg inzake overnemen vergunningverlening

Datum: vrijdag 7 augustus 2015
Tijdstip: 10.30 uur - 12.00 uur
Locatie: Zaal A.0.05 in het Provinciehuis aan de Westerbrink 1 te Assen

Deelnemers:

[redacted] (voorzitter)	Directeur Energie en Omgeving ministerie EZ
F. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
C. Lambert	Wethouder gemeente Aa en Hunze
[redacted]	Beleidsadviseur gemeente Borger-Odoorn
	Projectleider ministerie EZ

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda
→ EZ geeft een toelichting op het doel van dit overleg.

2. Overnemen vergunningverlening RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer door EZ
→ EZ geeft een toelichting op de stand van zaken en de gemaakte afspraken tijdens het laatste bestuurlijk overleg van 8 juni 2015 over de vergunningverlening.
In het bestuurlijk overleg van 8 juni 2015 is afgesproken dat de gemeenten eind juni 2015/ begin juli 2015 (na afloop van de vergaderingen van de beide gemeenteraden) duidelijkheid geven over de vergunningverlening. Voorts is afgesproken dat indien de gemeenten de vergunningverlening niet willen doen en/of geen duidelijkheid hierover geven EZ de vergunningverlening zal overnemen.

→ De gemeenten Borger Odoorn en Aa en Hunze geven een toelichting op de stand van zaken, de standpunten van de colleges van burgemeester en wethouders en de uitkomsten van de gemeenteraden van Aa en Hunze (25 juni 2015) en Borger Odoorn (2 juli 2015), waarin het vraagstuk vergunningverlening door de gemeenten voor RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer aan de orde is geweest.

3. Conclusies en afspraken onder andere over vervolg bestuurlijk overleg

4. Rondvraag en sluiting

Gebiedscoördinator Windpark De Drentse Monden en Oostermoer start verkenning

Dit voorjaar is na overleg met de provincie Drenthe en de initiatiefnemers door het Ministerie van Economische Zaken de procedure gestart voor het windpark De Drentse Monden en Oostermoer van 150 megawatt (MW). Er staat daarmee veel te gebeuren in het gebied. Er zijn ook afspraken gemaakt om het gebied tegelijkertijd te versterken met middelen uit een gebiedsfonds. Met dit gebiedsfonds willen we bijdragen aan de leefbaarheid en ontwikkeling van de directe omgeving.

Verkenning

Titian Oterdoom van het bureau Elzinga & Oterdoom Procesmanagement gaat in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken, de provincie Drenthe, en de initiatiefnemers van het windpark een verkenning uitvoeren. Met deze verkenning wordt onderzocht of er vanuit de bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties animo is om samen met de initiatiefnemers en overheden invulling te geven aan communicatie, participatie en profijt in het kader van windpark De Drentse Monden en Oostermoer. Uit het gebiedsfonds kunnen bijvoorbeeld voorzieningen voor het gebied worden betaald. Ook zal de verkenning ingaan op de vraag hoe we de samenwerking met omwonenden het best kunnen organiseren. Deze verkenning gaat niet over de keuze van plaatsing, hoeveelheid en soort windmolens.

Werkwijze

In de komende periode nodigt het bureau Elzinga & Oterdoom een aantal inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven uit voor een gesprek. Deze inwoners vertegenwoordigen de verschillende groepen uit de regio zoals onder andere Dorpsbelangen uit de verschillende dorpen. De uitkomsten van de verkenning zullen bekend worden gemaakt in de huis-aan-huisbladen en op de verschillende websites.

Uitgangspunten windpark

Dit voorjaar is na overleg met de provincie Drenthe en de initiatiefnemers van het windpark door het Ministerie van Economische Zaken de procedure gestart voor het inpassingsplan voor een windpark van 150 megawatt (MW) met de opstelling van 50 turbines. In de loop van de jaren is het windpark in omvang teruggebracht van 420 MW (2011) naar 150 MW (2014).

Meer informatie

Informatie over de gebiedscoördinator, de stand van zaken en het vervolgproces van het windpark, zoals planning, milieueffectrapportages, onderzoeken en besluitvorming over windpark De Drentse Monden en Oostermoer kunt u vinden op de website: www.bureau-energieprojecten.nl. Voor een telefonische afspraak kunt u bellen: 070-379 89 79. Algemene informatie over het windpark kunt u vinden op www.drentsemondenoostermoer.nl. Via uw regionale dagblad en/of huis-aan-huisbladen houden wij u op de hoogte van de verschillende activiteiten.

Waarom dit windpark?

De doelstelling van het Kabinet is 14% duurzame energie in 2020. Windenergie is een belangrijke en goedkope vorm van energie om die doelstelling te bereiken. Rijk, provincies, de windenergiesector en natuur- en milieuorganisaties hebben met elkaar afgesproken om in 2020 6.000 megawatt aan windenergie op land te realiseren. De afspraak is een onderdeel van de Structuurvisie Windenergie op land en opgenomen in het Energieakkoord. Het Rijk heeft in overleg met de provincies 11 gebieden aangewezen die geschikt zijn voor windparken van minimaal 100 MW. Het gebied in de Drentse Veenkoloniën in de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze is er daar een van.

Het Ministerie van Economische Zaken
De provincie Drenthe
De initiatiefnemers van het windpark De Drentse Monden en Oostermoer (Duurzame Energieproductie Exloërmond B.V., Raedthuys Windenergie BV en Windpark Oostermoer Exploitatie B.V.)
September 2015

Agenda

Bestuurlijk Platform windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: vrijdag 9 oktober 2015
Tijdstip: 11.00 uur - (uiterlijk) 12.30 uur
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted] (vz)	Directeur ministerie EZ
[redacted]	Vertegenwoordiger ministerie IenM/RWS
T. Stelpstra	Gedeputeerde provincie Drenthe
[redacted]	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
F. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
C. Lambert	Wethouder gemeente Aa en Hunze
P. Gelling	Wethouder gemeente Stadskanaal
[redacted]	Projectleider ministerie EZ

1. **Opening, mededelingen en vaststellen agenda**

2. **Verslag bestuurlijk platform 8 juni 2015** **bijlage**
→ U wordt gevraagd het verslag van de vergadering van 8 juni 2015 vast te stellen.

3. **Stand van zaken en voortgang**
→ EZ geeft een toelichting op een aantal ontwikkelingen in procedure.
(1) Het MER is gereed en het voorontwerp inpassingsplan is afgerond.
(2) Het "Bro en Wro" overleg inzake het voorontwerp IP is van start gegaan.
(3) Het MER is voor advies voorgelegd aan de commissie voor de m.e.r.

4. **Samenwerking met gemeenten**
De initiatiefnemers van het windpark hebben op 17 september 2015 de benodigde besluiten (vergunningen) bij de bevoegde instanties aangevraagd.
De minister van EZ heeft in dat kader op 18 september 2015 aan de bevoegde instanties een termijnbrief gestuurd, waarin wordt aangegeven dat de Minister van EZ de ontwerpbesluiten uiterlijk op 24 november 2015 wil ontvangen.
→ Aan de gemeenten Aa en Hunze en Borger-Odoorn wordt gevraagd hoe zij omgaan met de door de initiatiefnemers ingediende aanvragen voor de benodigde besluiten (vergunningen) waarvoor zij in eerste aanleg bevoegd gezag zijn. In concreto ligt de vraag voor of beide gemeenten de vergunningverlening ter hand gaan nemen, zodat de ontwerp besluiten uiterlijk op 24 november 2015 door de minister van EZ zijn ontvangen.

5. **Gebiedscoördinator**
In opdracht van de provincie Drenthe, de initiatiefnemers en het ministerie van EZ is [redacted] als gebiedscoördinator gestart met een verkenning.
De gebiedscoördinator is aangekondigd in de lokale bladen.
→ EZ geeft een toelichting op de opdracht, de stand van zaken en communicatie.

6. **Rondvraag en sluiting**

Ter kennisname
- Briefwisseling van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Borger-Odoorn met de minister van EZ over windpark De Drentse Monden en Oostermoer.
- Concept-Terugkoppeling bestuurlijk overleg inzake overnemen vergunningverlening.
- Planning.

Concept Verslag

Bestuurlijk Platform windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: vrijdag 9 oktober 2015
Tijdstip: 11.00 uur - 12.30 uur
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted] (vz)	Directeur ministerie EZ
[redacted]	Vertegenwoordiger ministerie IenM/RWS
T. Stelpstra	Gedeputeerde provincie Drenthe
[redacted]	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
F. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
C. Lambert	Wethouder gemeente Aa en Hunze
P. Gelling	Wethouder gemeente Stadskanaal
[redacted] (verslag)	Projectleider ministerie EZ

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda.

[redacted] opent de vergadering en heet een ieder welkom. Hij meldt dat op 3 september jl. een plenair debat in de Tweede Kamer heeft plaatsgevonden waarin het windpark De Drentse Monden en Oostermoer aan de orde is geweest. Er is een motie ingediend en aangenomen. In deze motie wordt de regering verzocht in de lopende zienswijzeprocedure, zo nodig samen met de provincie Drenthe, serieus te kijken naar de bezwaren van bewoners die mogelijk geconfronteerd worden met een windmolen aan de voor- en achterkant van hun woning Daarnaast heeft de minister van EZ de Tweede Kamer een feitenrelaas over de rcr procedure van windpark De Drentse Monden en Oostermoer. toegezegd. Zodra het feitenrelaas door de minister van EZ aan de Tweede Kamer is gestuurd zal het worden rondgestuurd aan de leden van het bestuurlijk platform.

[redacted] geeft een terugkoppeling van het bestuurlijk overleg op 7 augustus jl. met beide wethouders. Hij geeft daarbij aan dat de procedurele stappen die het ministerie van EZ moet doorlopen voor het overnemen van de vergunningverlening met beide wethouders zijn besproken. De terugkoppeling van dat overleg is bijgevoegd bij de stukken van dit bestuurlijk overleg.

T. Stelpstra geeft aan dat komende week een debat plaatsvindt met Provinciale Staten over de reactie van de provincie Drenthe op het voorontwerp inpassingsplan. Mede naar aanleiding van de uitzending van Cassata afgelopen zaterdag geeft T. Stelpstra aan dat GS Drenthe niet van plan is om mee te doen met het kort geding. Daarnaast geeft hij aan dat in Cassata onterecht de conclusie is getrokken dat de provincie Drenthe de regie wil overnemen van het rijk. Hij benadrukt dat zulks niet het geval is.

De wethouders geven aan dat de komende week raadsvergaderingen plaatsvinden over de reactie op het voorontwerp inpassingsplan. De gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze willen een kort geding aanspannen tegen het rijk over het toepassen van de rcr.

2. Verslag bestuurlijk platform 8 juni 2015

Onder agendapunt 1 dient het getal 185,5 MW te worden gewijzigd in 285,5 MW.
T. Stelpstra geeft aan dat de zin over het coalitie akkoord van gedeputeerde staten dient te worden gewijzigd, in die zin dat het college van gedeputeerde staten zich houdt aan de afspraken met het rijk. Voor de invulling in de provincie Drenthe betekent dat 135,5 MW voor Emmen en Coevorden en 150 MW voor windpark De Drentse Monden en Oostermoer.
Het verslag wordt met deze wijzigingen vastgesteld.

3. Stand van zaken en voortgang

[redacted] geeft aan dat de stappen in de procedure systematisch zijn doorlopen. [redacted] geeft een toelichting op het MER en het voorontwerp inpassingsplan, het Bro en Wro overleg en de commissie voor de m.e.r.
Het MER is begin september jl. opgeleverd evenals het voorontwerp inpassingsplan. Daarnaast is de fase van Bro en Wro overleg van start gegaan. De betrokken en naastgelegen gemeenten en provincies zijn bij brief van 11 september jl. in de gelegenheid gesteld om te reageren op dit plan.

Het MER is voor advies voorgelegd aan de commissie voor de m.e.r. Ingeschat wordt dat de commissie voor de m.e.r. in de eerste helft van november 2015 advies uitbrengt met bijbehorende MER.

4. Samenwerking met gemeenten

[redacted] geeft aan dat dit agendapunt gaat over de samenwerking, rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen.

Aangegeven wordt dat de initiatiefnemers van het windpark op 17 september jl. de benodigde vergunningen bij de bevoegde gezagen hebben aangevraagd. De minister van EZ heeft in dat kader op 18 september jl. een termijnbrief gestuurd. In deze termijnbrief is aangegeven dat de minister van EZ de ontwerp vergunningen uiterlijk op 24 november van de bevoegde gezagen wil ontvangen.

De verschillende partijen geven hun kijk op de zaak.
T. Stelpstra geeft aan dat hij komende woensdag bij de vergadering van provinciale staten kritiek verwacht over het proces de afgelopen periode. Daarnaast geeft hij aan dat de provincie Drenthe zoveel mogelijk recht wil doen aan de belangen van de inwoners. In de brief aan de minister van EZ wordt gefocused op de dubbele lijn bij Drouwenerzand, de windmolens die in Lofar zone 2 zijn geprojecteerd en de stand der techniek (met minder maar zwaardere windmolens de 150 MW realiseren). De communicatie zal weer op gang moeten komen hoe ingewikkeld dat ook is. Zijn inzet is een dialoog met betrokken partijen organiseren.
T. Stelpstra geeft aan dat de provincie ruimtelijk gezien kansen ziet om de verticale lijn in Oostermoer naar het westen te verplaatsen.

[redacted] verwijst naar het VKA besluit van de minister van EZ en de daaraan gebonden wederzijdse inpanningsverplichting om eerst de daadwerkelijke verstoring voor Lofar vast te stellen en vervolgens de mogelijkheden voor mitigerende maatregelen te verkennen (conform de brief van de minister van EZ in februari jl.). T. Stelpstra geeft aan dat hij verwacht dat EZ en initiatiefnemers hierover met Astron tot afspraken komen, waarbij de provincie wil faciliteren. Daarnaast wil de provincie Drenthe de lijn te zuiden en het meest dicht bij Drouwenerzand eruit en vervolgens dat de meest actuele stand der techniek wordt toegepast. Daarbij wordt aangegeven dat de provincie Drenthe de doelstelling van 150 MW voor dit gebiedwil halen.

[redacted] geeft aan dat regelmatig discussie wordt gevoerd over techniekkeuze, en dan met name over de MW. Hij geeft daarbij aan dat nieuwe technieken vooral tot uiting komen in grotere rotordimater en hogere masten en windmolens met een vermogen van zo'n 3MW.

[redacted] geeft aan dat de minister van EZ zich houdt aan zijn afspraken in het kader van het Energieakkoord (en de afspraken rijk - ipo over windenergie op land) en dat het windpark van 150 MW uitgaat van 50 windmolens van 3MW.

F. Buijtelaar geeft aan dat in Emmen afspraken zijn gemaakt over MW en tiphoogte. [redacted] C. Lambert geeft aan dat het gaat om duurzaamheid versus geld versus omwonenden.

[redacted] geeft aan dat in het Energieakkoord ingezet wordt op het realiseren van duurzame energie en dat medewerking wordt verwacht van alle partijen die hebben ondertekend dus ook de andere overheden. De provincie Drenthe herkent zich hier niet in, immers zij houden zich aan de afspraken uit het Energieakkoord.

C. Lambert geeft aan dat eerst duidelijkheid moet komen over het windpark, de dubbele lijn en de verdeling van de lusten en lasten en dat er dan aan acceptatie kan worden gewerkt. Hij stelt dat er sprake is van geen draagvlak. [redacted]

F. Buijtelaar en C. Lambert geven aan dat de duidelijkheid kan worden gekoppeld aan het voorontwerp inpassingsplan. De gemeente Borger-Odoorn gaat een brief sturen aan de minister van EZ waarin zal worden gevraagd om af te zien van de rcr en de regie terug te geven aan de provincie Drenthe. Indien de minister hier niet op ingaat dan geven de gemeenten aan voornemens te zijn een civiele procedure te starten.

[redacted] geeft in dit kader aan voor de minister de rechtmatigheid van de rcr niet ter discussie staat. De minister heeft zijn standpunt hierover reeds kenbaar gemaakt. Voor de vergunningverlening (van de omgevingsvergunningen) zijn de gemeenten bevoegd gezag. Indien de gemeenten niet binnen de gestelde termijn de ontwerpvergunningen sturen zal de minister van EZ de vergunningverlening overnemen.

5. Gebiedscoordinator

[redacted] geeft aan dat [redacted] is gestart met de verkenning. De opdracht voor deze verkenning is september jl. in de huis-aan-huisbladen aangekondigd. Hij geeft daarbij aan dat in het kader van de verkenning de aspecten communicatie en acceptatie van belang zijn.

P. Gelling geeft aan dat er geen draagvlak is voor het windpark en dat er dan ook geen acceptatie zal komen.

[redacted] geeft aan dat de resultaten van de verkenning worden geagendeerd in het bestuurlijk platform. De verkenning zal gaan om invulling geven aan communicatie participatie en profijt.

T. Stelpstra geeft aan dat hij op dit moment de uitstraling van participatie en profijt mogelijkheden van de initiatiefnemers aan de magere kant vindt.
[redacted] geeft voorbeelden (Deventer / Noord Brabant) waarin samen met corporaties en inwoners afspraken zijn gemaakt.

[redacted] geeft aan dat zijn organisatie enkele jaren geleden afspraken met burgercoöperatie De Windvogel heeft gemaakt en gecommuniceerd in een reeks informatiebijeenkomsten met als gezamenlijk doel om 10% van het exploitatie eigendom in handen te brengen van de inwoners in het gebied.

Rondvraag en sluiting

T. Stelpstra geeft aan dat hij het initiatief neemt om samen met de betrokken gemeenten, initiatiefnemers van het windpark en de gebiedscoördinator de mogelijkheden wil verkennen voor gebiedsontwikkeling. De resultaten van deze verkenning worden teruggekoppeld tijdens het volgende bestuurlijk platform.

Ter kennisname

- Briefwisseling van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Borger-Odoorn met de minister van EZ over windpark De Drentse Monden en Oostermoer.
- Concept-Terugkoppeling bestuurlijk overleg inzake overnemen vergunningverlening.
- Planning.

Ministerie van Economische Zaken

[redacted]

TER ADVISERING EN
TER ONDERTEKENING

Aan de Minister

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Datum
4 december 2015

Kenmerk
DGETM-EO / 15173218

Kopie aan
[redacted]

nota

Windpark De Drentse Monden en Oostermoer: Brief aan gemeenten over overnemen vergunning verlening / brief aan de Tweede Kamer over de resultaten van de verkenning door de gebiedscoördinator

Parafenroute

[redacted] **akkoord 4/12**	**Digitaal akkoord 4/12** [redacted]	Paraaf
directeur-generaal ETM	directeur EenO	
Medeparaaf **per email 2/12**	Medeparaaf	Medeparaaf
WJZ [redacted]		
-BBR-**akkoord 07-12** [redacted]		

Bijlage(n)
-brieven aan de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze
- Brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
- concept rapport resultaten verkenning
- concept advertentietekst

Aanleiding

Overnemen vergunningverlening

In het kader van de vergunningverlening voor het windpark De Drentse Monden en Oostermoer hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze de door hen op te stellen ontwerp-besluiten niet binnen de door u gestelde termijn in uw termijnbrief, dat wil zeggen uiterlijk op 24 november 2015, aan u verzonden. Het betreft de ontwerpbesluiten waarvoor de gemeenten bevoegd gezag zijn.

Verkenning

De heer [redacted] van het bureau Elzinga & Oterdoom Procesmanagement is gebiedscoördinator voor het windpark en heeft de opdracht gekregen om met de bewoners in het plangebied te verkennen of er vanuit de bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties animo is om gezamenlijk met initiatiefnemers en overheden invulling te geven aan communicatie, participatie en profijt. Daarbij staan de locatie, omvang en inrichting van het windpark staan niet ter discussie. Eind november 2015 heeft de gebiedscoördinator zijn verkenning uitgebracht aan het ministerie van Economische Zaken, de provincie Drenthe en de initiatiefnemers van het windpark. Het is de bedoeling dat over de verkenning een gezamenlijke advertentie (ministerie Economische Zaken, provincie Drenthe en initiatiefnemers van het windpark) op en omstreeks 16 december 2015 in de regionale huis-aan-huisbladen in de regio wordt geplaats.

Advies

- Overnemen vergunningverlening: Ik adviseer u indien u akkoord gaat met het overnemen van de vergunningverlening voor het windpark van de colleges

Ontvangen BBR
8/12

van burgemeester en wethouders van de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze bijgaande brieven te ondertekenen. U ondertekent de brieven mede namens de minister van Infrastructuur en Milieu. De minister van Infrastructuur en Milieu ontvangt parallel een gelijkluidend advies. Planning is dat de brieven op 10 december 2015 worden verstuurd.

- Verkenning: Ik adviseer u indien u akkoord bent met de conceptbrief aan de Tweede Kamer deze te ondertekenen. De brief met de definitieve verkenning zal dan op 10 december 2015 aan de Tweede Kamer worden gezonden. Reden voor deze verzenddatum is dat er op 10 december een bestuurlijk overleg plaatsvindt, waarna de communicatie vanuit alle overheden tegelijkertijd kan plaatsvinden.
  In de concept brief aan de Tweede Kamer over de verkenning wordt melding gemaakt van het overnemen van de vergunningverlening. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat de minister van Infrastructuur en Milieu voor donderdag akkoord gaat met het overnemen van de vergunningverlening. Indien dat niet tijdig lukt zullen de passages over de vergunningverlening uit de brief aan de Tweede Kamer worden gehaald.
- Advertentietekst verkenning: Ik adviseer u akkoord te gaan met de concept advertentietekst over de verkenning. Indien u akkoord bent zal deze tekst komende week in de regionale huis-aan-huisbladen worden geplaats. De tekst is afgestemd met DC.

Kernpunten

Overnemen vergunningverlening

Vanaf uw besluit in februari 2015 over het voorkeursalternatief van 150 MW voor het inpassingsplan is er regelmatig bestuurlijk overleg geweest of de beide gemeenten de vergunningverlening ter hand willen nemen, aangezien zij in eerste aanleg hiervoor bevoegd gezag zijn. In het bestuurlijk overleg op 7 augustus 2015 hebben de wethouders aangegeven de vergunningverlening niet ter hand te willen nemen (gemeente Aa en Hunze) en de vergunningverlening niet te hebben besproken in de raad omdat zij vinden dat de RCR niet van toepassing is op het windpark (gemeente Borger-Odoorn).

U heeft op 18 september 2015 in uw zgn. termijnbrief de colleges van burgemeester en wethouders verzocht de door hen te nemen besluiten aan u toe te zenden uiterlijk 24 november 2015.

Na het verstrijken van de datum in de termijnbrief is op 27 november 2015 telefonisch contact geweest tussen [redacted] directeur Energie en Omgeving, en de wethouders over de vergunningverlening. Tijdens dat gesprek is gebleken dat de gemeenten de gevraagde ontwerpbesluiten niet binnen de gestelde termijn hebben opgesteld en/of gestuurd en ook niet van plan zijn dit op korte termijn te doen.

Met bovenstaande stappen is de procedure op het punt gekomen dat aan alle formele eisen is voldaan om de vergunningverlening over te nemen. U bent op

16 juli 2015 met de nota over (de voorgenomen) overname van de vergunningverlening akkoord gegaan met het doorlopen van deze stappen. Deze nota is bijgevoegd.

In de bijgaande concept brieven aan de beide gemeenten geeft u op grond van bovenstaande aan dat u mede namens de minister van Infrastructuur en Milieu op grond van artikel 3.36 Wro heeft besloten de bevoegdheid voor het verlenen van de onderhavige vergunningen voor het windpark De Drentse Monden en Oostermoer van de colleges van beide gemeenten over te nemen.

Vervolgprocedure en planning
Vooruitlopend op uw besluit zijn voorbereidende werkzaamheden verricht om efficiënt tot vergunningverlening over te gaan waardoor in de vergunningverlening slechte beperkte vertraging wordt opgelopen.
De ontwerp besluiten zijn naar verwachting in januari 2016 gereed zodat deze vervolgens gelijktijdig met het ontwerp inpassingsplan en het milieueffectrapport ter inzage worden gelegd.
Het ontwerp inpassingsplan is naar verwachting medio januari 2016 gereed. De terinzagelegging is voorzien in februari 2016.

Verkenning
Mede naar aanleiding van de motie Van Veldhoven cs. heeft u in september 2015 mede namens de provincie Drenthe en de initiatiefnemers van het windpark De Drentse Monden Oostermoer een gebiedscoördinator aangesteld. Op initiatief van de regio is de heer [redacted] van het bureau Elzinga & Oterdoom hiervoor benaderd.

Het ministerie van Economische Zaken, de provincie Drenthe en de initiatiefnemers van het windpark hebben de heer [redacted] de opdracht gegeven om met de bewoners in het plangebied te verkennen of er vanuit de bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties animo is om gezamenlijk met initiatiefnemers en overheden invulling te geven aan communicatie, participatie en profijt. Daarbij staan de locatie, omvang en inrichting van het windpark staan niet ter discussie. U heeft de Kamer in het debat van 3 september 2015 toegezegd de Kamer te informeren over de resultaten van deze verkenning.

Begin december 2015 heeft de heer [redacted] zijn verkenning opgeleverd aan het ministerie van Economische Zaken, de provincie Drenthe en de initiatiefnemers van het windpark. Het rapport laat zien dat de heer [redacted] in deze verkenning buiten de scope van de formele opdracht veel ruimte aan de geïnterviewden heeft gegeven voor het uiten van ongenoegen over het windpark, de werkwijze en de procedure. De verkenning van bureau Elzinga & Oterdoom Procesmanagement bevestigt ook de lokale weerstand tegen het windpark. In de brief aan de Tweede Kamer geeft u aan dat u dit signaal serieus neemt en dit meeneemt in de verdere communicatie, procedure en evaluatie van de Rijkscoördinatieregeling die recent is gestart.

Binnen de scope van de opdracht geeft de verkenning een duidelijk beeld. Er is volgens de geïnterviewden geen animo om gezamenlijk met initiatiefnemers van het windpark en de overheden invulling te geven aan communicatie, participatie en profijt. Wel is behoefte aan intensivering van een goede neutrale informatievoorziening en communicatie. In de brief geeft u aan samen met provincie en initiatiefnemers de communicatie te intensiveren en gerichter in te zetten.

Verder geeft de verkenning een aantal aanknopingspunten met betrekking tot een brede gebiedsgerichte aanpak. Er wordt gekeken hoe de opbrengsten van het windpark het gebied kunnen versterken. Hiertoe zal met partijen een gebiedsgerichte agenda worden geformuleerd. De provincie Drenthe heeft aangegeven hierin het voortouw te willen nemen.

Verzameloverleg Energie Tweede Kamer op 16 december 2015
Het windpark De Drentse Monden en Oostermoer is één van de agendapunten van het verzameloverleg Energie met de Tweede Kamer op 16 december 2015.
Het rapport met de resultaten van de verkenning wordt gelijktijdig met het versturen van uw brief aan de Tweede Kamer 10 december 2015 gepubliceerd.
Het rapport zal waarschijnlijk aan de orde komen tijdens dit Kamerdebat.

Het rapport zal op 15 december 2015 worden besproken in de vergadering van Provinciale Staten van de provincie Drenthe.

Kort geding over bevoegdheidsvraagstuk bij de rechtbank Den Haag
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze hebben aangekondigd u en de minister van Infrastructuur te dagvaarden over het bevoegdheidsvraagstuk. Beide gemeenten zijn van mening dat de rijkscoördinatieregeling niet van toepassing is op het windpark.
De zitting is gepland op 20 januari 2015. De Landsadvocaat is reeds ingeschakeld.
U krijgt begin januari 2016 de pleitnota voor voorgelegd.

Aangezien de terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan, de ontwerp besluiten en het milieueffectrapport - na de zitting - in februari 2016 is gepland, wordt de rcr-procedure vooralsnog volgens planning vervolgd.

[redacted]

Directie Energie en Omgeving

15173218

Concept advertentietekst

Verkenning gebiedscoördinator Windpark Drentse Monden en Oostermoer

Op welke wijze willen bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties geïnformeerd en betrokken worden bij de invulling van de communicatie in het kader van windpark De Drentse Monden en Oostermoer. En in hoeverre kunnen de opbrengsten van het windpark ten goede komen aan het gebied. Dat was de opdracht van het ministerie van Economische Zaken, de provincie Drenthe en de initiatiefnemers van het windpark aan de heer Titian Oterdoom van het bureau Elzinga & Oterdoom Procesmanagement.

Met deze advertentie informeren we u over de uitkomsten van de verkenning van [redacted] De verkenning is te lezen en te downloaden op: www.bureau-energieprojecten.nl

Deze verkenning gaat niet over de keuze van plaatsing, hoeveelheid en soort windmolens. Deze zaken worden vastgelegd in het inpassingsplan. In februari 2015 heeft het ministerie van Economische Zaken na overleg met de provincie Drenthe en de initiatiefnemers de procedure gestart voor het inpassingsplan voor een windpark van 150 megawatt (MW) met de opstelling van 50 windmolens. Begin 2016 kunt u inspreken op het ontwerp inpassingsplan.

Uitkomsten verkenning
Uit de verkenning komt duidelijk naar voren dat er behoefte is aan meer en persoonlijke informatie. Tegelijkertijd is er weinig animo om met het Rijk, provincie en initiatiefnemers in gesprek te gaan.

De geïnterviewden geven aan het lastig te vinden om op basis van de beschikbare informatie een inhoudelijk gesprek te voeren. Het ministerie van Economische Zaken, de provincie Drenthe en de initiatiefnemers zullen de communicatie over het windpark daarom intensiveren. Er zal vooral aandacht besteed worden aan meer persoonlijke informatie en er zal de gelegenheid geboden worden voor gesprekken in kleine kring.

Over de wijze waarop de opbrengsten van het windpark ten goede kunnen komen aan het gebied zijn in de gesprekken bruikbare aanknopingspunten naar voren gekomen. De provincie, de initiatiefnemers en het ministerie kijken gezamenlijk hoe met de opbrengsten van het windpark het gebied verder versterkt kan worden en mogelijke nadelige effecten kunnen worden verminderd.

Begin 2016 wordt u geïnformeerd over hoe de uitkomsten uit de verkenning verder worden uitgewerkt. Ook ontvangt u dan informatie over de verdere procedure en de mogelijkheden tot een persoonlijk gesprek.

Meer informatie
Algemene informatie over het windpark kunt u vinden op www.drentsemondenoostermoer.nl. Via uw regionale dagblad en/of huis-aan-huisbladen houden wij u op de hoogte van de verschillende activiteiten. Meer informatie is ook te vinden op : www.bureau-energieprojecten.nl. Voor een telefonische afspraak kunt u bellen: 070-379 89 79.

Ministerie van Economische Zaken
Initiatiefnemers van het windpark Drentse Monden en Oostermoer
Provincie Drenthe

Concept Verslag

Bestuurlijk Platform windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: donderdag 10 december 2015
Tijdstip: 13.30 uur - 15.00 uur
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted] (vz)	Directeur ministerie EZ
T. Stelpstra	Gedeputeerde provincie Drenthe
[redacted]	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
F. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
C. Lambert	Wethouder gemeente Aa en Hunze
mw. G. Brongers	Wethouder gemeente Stadskanaal
[redacted] (verslag)	Projectleider ministerie EZ
[redacted]	Projectleider windenergie provincie Drenthe
	Bestuursadviseur gedeputeerde T. Stelpstra

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

[redacted] opent de vergadering en heet een ieder welkom. [redacted] (gebiedscoördinator) zal de resultaten van de verkenning toelichten. [redacted] is aanwezig omdat hij als gebiedscoördinator de verkenning zal doen voor WP N33. Mevrouw G. Brongers (wethouder gemeente Stadskanaal) vervangt P. Gelling.

[redacted] meldt dat de ministers van EZ en IenM zijn gedagvaard (kort geding bij de civiele rechter) door de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze. De beide gemeenten zijn van mening dat de ministers ten onrechte de rijkscoordinatieregeling toepassen daardoor ook niet bevoegd zijn om een inpassingsplan vast te stellen. De zitting is op 20 januari 2016.

2. Verslag bestuurlijk platform 9 oktober 2015

Inhoudelijk:

Met de toevoeging van de aanwezigheid van [redacted] en [redacted] wordt het verslag vastgesteld.

Naar aanleiding van: Er is een Algemeen Overleg gepland in de Tweede Kamer op 16 december 2015. T. Stelpstra meldt dat hij van plan is om aanwezig te zijn bij dit Algemeen Overleg.

T. Stelpstra meldt voorts dat hij op 3 december 2015 een gesprek heeft gehad met de betrokken wethouders en initiatiefnemers van het windpark om de mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling te verkennen.

[redacted] meldt dat ook hij aanwezig zal zijn bij het Algemeen Overleg in de Tweede Kamer.

3. Stand van zaken en voortgang

[redacted] geeft aan dat Commissie m.e.r. op 18 november 2015 een positief advies heeft uitgebracht. De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over de realisatie van het windpark.

[redacted] geeft aan dat het advies van de Commissie m.e.r. openbaar is en op de websites van de Commissie m.e.r. en bureau energieprojecten is te raadplegen. Ook is het verspreid onder de leden van de ambtelijke projectgroep.

[redacted] geeft aan dat in het kader van het Bro en Wro overleg de betrokken en naastgelegen gemeenten en provincies bij brief van 11 september 2015 in de gelegenheid gesteld om te reageren op het voorontwerp inpassingsplan. Er wordt gewerkt aan een nota van antwoord waarin zal worden aangegeven hoe met de reacties wordt omgegaan. De nota van antwoord is een bijlage van het ontwerp inpassingsplan.
Het verzoek van de provincie Drenthe om een gesprek met de minister van EZ en de gebiedsgerichte aanpak worden meegenomen. T. Stelpstra geeft aan dat met de betrokken partijen de communicatie over het IP en Bro reacties vooraf op elkaar moeten worden afgestemd. Een ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.
[redacted] roept de betrokken partijen op om over het proces en de feiten eenduidig te communiceren.

4. Overnemen vergunningverlening gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze
[redacted] meldt dat het ministerie van EZ niet uiterlijk 24 november 2015 de ontwerp vergunningen van de gemeente Borger-Odoorn en Aa en Hunze heeft ontvangen conform de termijnstellingsbrief. Hij heeft met de wethouders op 27 november 2015 telefonisch gesproken. De wethouders hebben kenbaar gemaakt dat zij de benodigde vergunningen niet willen verlenen zolang de RCR-procedure loopt. De ministers van EZ en van IenM hebben mede daarom besloten om de vergunningverlening van beide gemeenten over te nemen. De beide gemeenten zullen hierover op korte termijn een brief ontvangen.

C. Lambert geeft aan dat als de RCR niet van toepassing is er een ander voorstel op tafel moet komen waarover partijen opnieuw met elkaar in gesprek kunnen gaan.
[redacted] reageert hierop en meldt dat zolang de rechter nog geen uitspraak heeft gedaan de RCR van toepassing is.

Ten aanzien van de planning wordt door [redacted] aangegeven dat de vergunningverlening enige tijd in beslag neemt en dat ook het ontwerp inpassingsplan gereed moet worden gemaakt. De terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan met bijbehorende besluiten is daarom voorzien op z'n vroegst medio februari 2016 (redactioneel: de terinzagelegging is voorzien op 4 maart 2016).

5. Verkenning, vervolgtraject en communicatie
[redacted] licht zijn opdracht, werkwijze en de resultaten van de verkenning toe.
Bij de opdracht was de vraagstelling of er vanuit het gebied animo is om samen met initiatiefnemers, de provincie Drenthe en het ministerie van Economische Zaken invulling te geven aan communicatie, participatie en profijt. Hieronder wordt op hooflijnen de presentatie weergegeven. Alle partijen hebben ter vergadering een exemplaar van de resultaten van de verkenning ontvangen.

Qua communicatie blijkt uit de gespreksverslagen dat behoefte is aan een open dialoog, beschikt wordt over de zelfde informatie en er een eerlijke verdeling van de lusten en lasten plaatsvindt. Er is onvrede over het proces en de wijze waarop wordt gecommuniceerd. Er wordt ook niet beantwoord aan de informatiebehoefte.

Qua participatie en profijt is door de geïnterviewden gewezen op de huidige werkwijze waarbij niet is gekeken naar de consequenties voor het gebied als geheel. Participatie als mogelijkheid om mede eigenaar te worden kan niet op veel enthousiasme rekenen. Betwijfeld wordt of een gebiedsfonds kans van slagen heeft.

Qua animo wordt door geïnterviewden aangegeven dat er onder de huidige omstandigheden geen animo is om een actieve rol te spelen bij de invulling van communicatie, participatie en profijt.

Er zijn door geïnterviewden zorgen geuit over onder andere de sociale impact, de impact op de leefomgeving en de waardedaling van het onroerend goed. Ook wordt aangegeven dat moet worden gekeken naar versterking van het gebied.

Daarnaast wordt door geïnterviewden aanbevolen om de RCR-procedure te stoppen en het huidige plan voor het windpark van tafel te halen. Aandachtspunten daarbij zijn onder andere: neem mensen serieus, definieer de opgave voor het gebied en laat ruimte voor alternatieven. Er zijn onder andere de volgende concrete opties naar voren gebracht: benoem een marktmeester, installeer een commissie van goede diensten en werk volgens een open planproces.

Door de leden van de vergadering wordt gediscussieerd over de resultaten van de verkenning en er worden vragen gesteld aan [redacted] over de gesprekken die hij heeft gehouden en resultaten ten aanzien van de drie gestelde hoofdvragen over communicatie. participatie en profijt. De leden willen graag weten wat de achterliggende gedachten zijn achter de resultaten van de verkenning.

T. Stelpstra geeft aan dat er een rapport ligt met bevindingen. Deze zullen moeten worden gemarkeerd en aangegeven zal moeten worden hoe partijen met deze rapportage zullen omgaan. Hij geeft tevens aan de verantwoordelijkheid te voelen om het gesprek met de omgeving aan te gaan. Initiatiefnemers geven aan dat niets doen geen optie is en dat vanuit gebiedsversterking, toekomstgerichtheid en kansen zou moeten worden gekeken. [redacted] geeft daarbij nog aan dat de energietransitie een van de grootste opgaven is en dat het hier gaat om duurzame energie. C. Lambert reageert dat hij deze boodschap niet kan uitleggen in het gebied.

De minister van Economische Zaken en het college van gedeputeerde staten van de provincie Drenthe zullen de Tweede Kamer en Provinciale Staten de resultaten van de verkenning voorzien van een oplegbrief sturen. In deze brieven zal onder andere worden aangegeven wat er door de betrokken partijen gaat gebeuren op het gebied van communicatie, participatie en profijt.

Rondvraag en sluiting

Er wordt afgesproken dat de volgende vergadering van het Bestuurlijk Platform medio februari 2016 wordt gepland; na de uitspraak van de rechter en voor de terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan.

[redacted] sluit de vergadering.

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Aa en Hunze
T.a.v. de heer C. Lambert, wethouder
Postbus 93
9460 AB GIETEN

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-EO / 15173154

Datum 16 DEC. 2015
Betreft Overnemen vergunningverlening windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Geachte heer Lambert,

In het kader van de planprocedure onder de rijkcoördinatieregeling (hierna: rcr-procedure) voor het windpark De Drentse Monden en Oostermoer deel ik u, mede namens de minister van Infrastructuur en Milieu, het volgende mede.

Brief termijnstelling
Op 18 september 2015 heb ik uw college een brief gestuurd over de termijnstelling van de ontwerpbesluiten voor windpark De Drentse Monden en Oostermoer. De besluitvorming voor dit windpark wordt voorbereid met toepassing van de rijkcoördinatieregeling (artikel 3.35 Wro).
Voor dit windpark zijn besluiten nodig waarvoor uw college bevoegd gezag is. De initiatiefnemers van het windpark hebben de voor het windpark benodigde besluiten die onder de rijkscoördinatieregeling vallen in de week van 14-18 september 2015 bij uw college aangevraagd.

In mijn bovengenoemde brief heb ik u verzocht de door u te nemen besluiten aan mij toe te zenden opdat ik deze uiterlijk 24 november 2015 zou ontvangen. Dit betreft de ontwerpbesluiten op de aanvragen van het besluit als bedoeld in artikel 2.1 en artikel 2.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ('Omgevingsvergunning') en het besluit als bedoeld in artikel 8.3 lid 3 Bouwbesluit 2012 ('ontheffing Bouwbesluit').

Bestuurlijk overleg
Vanaf mijn beslissing in februari 2015 over het voorkeursalternatief van 150 MW voor het inpassingsplan is er regelmatig bestuurlijk overleg geweest over de vergunningverlening door uw college. Dit omdat het voor de te doorlopen rcr-procedure van belang is om te weten of uw college dat daar als bevoegd gezag in eerste aanleg verantwoordelijk voor is medewerking wil verlenen.

Op 7 augustus 2015 heeft een bestuurlijk overleg specifiek over (het overnemen van) de vergunningverlening plaatsgevonden. U heeft aangegeven dat in uw raadsvergadering van 25 juni 2015 de raad tegen het voornemen van uw college heeft gestemd om medewerking te verlenen aan de vergunningverlening. U heeft

voorts aangegeven dat uw college de raad in deze volgt en geen medewerking zal verlenen aan de vergunningverlening.

Vanuit mijn ministerie is door [redacted] directeur Energie en Omgeving, gerefereerd aan de afspraken die gemaakt zijn tijdens het bestuurlijk overleg van 8 juni 2015. Daar is afgesproken dat uw college duidelijkheid zou geven over de vergunningverlening na de raadsvergadering van 25 juni 2015. Ook is afgesproken dat indien uw college de vergunningverlening niet ter hand neemt of geen duidelijkheid geeft, ik deze zal overnemen.

Voorts is tijdens het overleg aangegeven dat ik de bevoegdheid voor de vergunningverlening overneem indien uw college niet of niet tijdig een besluit neemt overeenkomstig de aanvragen of dat uw college een besluit neemt wat naar het oordeel van mij en de minister van Infrastructuur en Milieu wijziging behoeft. Daarbij is aangegeven dat ik hiertoe de nodige procedurele stappen voor het overnemen van de vergunningverlening zal doorlopen.

Na het verstrijken van de in de termijnbrief genoemde datum van 24 november 2015 is er op 27 november 2015 telefonisch contact geweest tussen [redacted] en u over de vergunningverlening. Tijdens dat gesprek is gebleken dat uw college de gevraagde ontwerpbesluiten niet binnen de gestelde termijn heeft opgesteld en/of gestuurd.

Conclusie
Ik stel vast dat ik de hierboven genoemde ontwerpbesluiten niet binnen de door mij in de termijnbrief gestelde termijn, dat wil zeggen uiterlijk op 24 november 2015, van uw college heb ontvangen. Voorts is uit de bestuurlijke overleggen gebleken dat er geen bereidheid is om aan deze termijn te voldoen. Ik heb daarom, mede namens de minister van Infrastructuur en Milieu, op grond van artikel 3.36 Wro besloten de bevoegdheid voor het verlenen van de onderhavige vergunningen voor het windpark De Drentse Monden en Oostermoer van uw college over te nemen.

Hoogachtend,

[redacted]

H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

[redacted]

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Borger-Odoorn
T.a.v. de heer F. Buijtelaar, wethouder
Postbus 3
7875 ZG EXLOO

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-EO / 15172964

Datum 16 DEC. 2015
Betreft Overnemen vergunningverlening windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Geachte heer Buijtelaar,

In het kader van de planprocedure onder de rijkcoördinatieregeling (hierna: rcr-procedure) voor het windpark De Drentse Monden en Oostermoer deel ik u, mede namens de minister van Infrastructuur en Milieu, het volgende mede.

Brief termijnstelling
Op 18 september 2015 heb ik uw college een brief gestuurd over de termijnstelling van de ontwerpbesluiten voor windpark De Drentse Monden en Oostermoer. De besluitvorming voor dit windpark wordt voorbereid met toepassing van de rijkscoördinatieregeling (artikel 3.35 Wro).
Voor dit windpark zijn besluiten nodig waarvoor uw college bevoegd gezag is. De initiatiefnemers van het windpark hebben de voor het windpark benodigde besluiten die onder de rijkscoördinatieregeling vallen in de week van 14-18 september 2015 bij uw college aangevraagd.

In mijn bovengenoemde brief heb ik u verzocht de door u te nemen besluiten aan mij toe te zenden opdat ik deze uiterlijk 24 november 2015 zou ontvangen. Dit betreft de ontwerpbesluiten op de aanvragen van het besluit als bedoeld in artikel 2.1 en artikel 2.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ('Omgevingsvergunning') en het besluit als bedoeld in artikel 8.3 lid 3 Bouwbesluit 2012 ('ontheffing Bouwbesluit').

Bestuurlijk overleg
Vanaf mijn beslissing in februari 2015 over het voorkeursalternatief van 150 MW voor het inpassingsplan is er regelmatig bestuurlijk overleg geweest over de vergunningverlening door uw college. Dit omdat het voor de te doorlopen rcr-procedure van belang is om te weten of uw college, dat daar als bevoegd gezag in eerste aanleg verantwoordelijk voor is, medewerking wil verlenen.

Op 7 augustus 2015 heeft een bestuurlijk overleg specifiek over (het overnemen van) de vergunningverlening plaatsgevonden. U heeft aangegeven dat de vraag om medewerking te verlenen aan de vergunningverlening niet in uw raadsvergadering op 2 juli 2015 is voorgelegd. Dit omdat uw college van mening

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Ons kenmerk
DGETM-EO / 15172964

is dat de rijkscoördinatieregeling niet van toepassing is op het windpark De Drentse Monden en Oostermoer met als gevolg dat naar uw oordeel ik niet bevoegd gezag ben voor de ruimtelijke inpassing.

Vanuit mijn ministerie is door [redacted] directeur Energie en Omgeving, aangegeven dat ik de rcr-procedure zal vervolgen. Tijdens het overleg is gerefereerd aan de afspraken die gemaakt zijn tijdens het bestuurlijk overleg van 8 juni 2015. Daar is afgesproken dat uw college duidelijkheid zou geven over de vergunningverlening na de raadsvergadering van 2 juli 2015. Ook is afgesproken dat indien uw college de vergunningverlening niet ter hand neemt of geen duidelijkheid geeft ik deze zal overnemen.

Voorts is tijdens het overleg aangegeven dat ik de bevoegdheid voor de vergunningverlening overneem indien uw college niet of niet tijdig een besluit neemt overeenkomstig de aanvragen of dat uw college een besluit neemt wat naar het oordeel van mij en de minister van Infrastructuur en Milieu wijziging behoeft. Daarbij is aangegeven dat ik hiertoe de nodige procedurele stappen voor het overnemen van de vergunningverlening zal doorlopen.

Na het verstrijken van de in de termijnbrief genoemde datum van 24 november 2015 is er op 27 november 2015 telefonisch contact geweest tussen [redacted] en u over de vergunningverlening. Tijdens dat gesprek is gebleken dat uw college de gevraagde ontwerpbesluiten niet binnen de gestelde termijn heeft opgesteld en/of gestuurd.

<u>Conclusie</u>
Ik stel vast dat ik de hierboven genoemde ontwerpbesluiten niet binnen de door mij in de termijnbrief gestelde termijn, dat wil zeggen uiterlijk op 24 november 2015, van uw college heb ontvangen. Voorts is uit de bestuurlijke overleggen gebleken dat er geen bereidheid is om aan deze termijn te voldoen. Ik heb daarom, mede namens de minister van Infrastructuur en Milieu, op grond van artikel 3.36 Wro besloten de bevoegdheid voor het verlenen van de onderhavige vergunningen voor het windpark De Drentse Monden en Oostermoer van uw college over te nemen.

Hoogachtend [redacted]

H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

Agenda

Bestuurlijk Platform windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: donderdag 18 februari 2016
Tijdstip: 13.30 uur - (uiterlijk) 15.00 uur
Locatie: Provinciehuis te Assen

Deelnemers:

[redacted] (vz)	Directeur ministerie EZ
[redacted]	Vertegenwoordiger ministerie IenM/RWS
T. Stelpstra	Gedeputeerde provincie Drenthe
[redacted]	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
	Initiatiefnemer
F. Buijtelaar	Wethouder gemeente Borger-Odoorn
C. Lambert	Wethouder gemeente Aa en Hunze
P. Gelling	Wethouder gemeente Stadskanaal
[redacted]	Projectleider ministerie EZ
	Projectleider windenergie provincie Drenthe
	Bestuursadviseur gedeputeerde T. Stelpstra

1. **Opening, mededelingen en vaststellen agenda**

2. **Verslag bestuurlijk platform 10 december 2015**
   ➔ U wordt gevraagd het verslag van de vergadering van 10 december 2015 vast te stellen.

3. **Uitspraak voorzieningenrechter**
   De voorzieningenrechter heeft op 3 februari 2016 uitspraak gedaan in het kort geding.
   ➔ Ter vergadering zal worden stilgestaan bij de uitspraak. Ter vergadering wordt gesproken hoe met elkaar om te gaan in de verdere procedure.

4. **Stand van zaken en voortgang RCR-procedure**
   EZ geeft een toelichting op volgende stap in de procedure, te weten de terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan met bijbehorende ontwerp besluiten en het milieueffectrapport.

5. **Communicatie**
   De terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan voor windpark De Drentse Monden en Oostermoer is voorzien op vrijdag 4 maart 2016. Het Ministerie van EZ informeert de mensen hierover via een (officiële) mededeling in de Staatscourant, regionale kranten, huis-aan-huisbladen en de website van het bureau energieprojecten.
   ➔ Ter vergadering zal EZ een toelichting geven op de communicatie in de periode van de terinzagelegging.

6. **Gebiedsgerichte aanpak/ gebiedsfonds**
   Naar aanleiding van de resultaten van de verkenning heeft de provincie Drenthe het voortouw genomen om samen met partijen een brede gebiedsgerichte aanpak te ontwikkelen.
   ➔ Ter vergadering zal een voorstel voor een aanpak worden toegelicht voor bespreking.

7. **Rondvraag en sluiting**

Windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Geachte bewoner,

Met deze brief informeren wij u over het windpark De Drentse Monden en Oostermoer in de Veenkoloniën, in de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze. In deze brief vindt u informatie over de besluiten en plannen die er nu liggen en de mogelijkheid om te reageren en in gesprek te gaan.

Wat zijn de uitgangspunten?

- Het Rijk heeft met de provincies afspraken gemaakt om in 2020 6.000 megawatt (MW) aan windenergie op land te realiseren. Deze afspraken staan in de Structuurvisie Windenergie op land en in het Nationaal Energieakkoord waarin het Rijk, provincies, de windsector en natuur- en milieuorganisaties samenwerken. Het Rijk heeft na overleg met de provincies 11 gebieden aangewezen die geschikt zijn voor windmolenparken van minimaal 100 MW. Het gebied in de Drentse Veenkoloniën in de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze is daar één van.
- Na overleg tussen het Rijk, de provincie Drenthe, gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn en Stadskanaal en de initiatiefnemers van het windpark heeft de Minister van Economische Zaken besloten dat er in het gebied van De Drentse Monden en Oostermoer een windpark van 150 MW wordt gebouwd. Uitgaande van windmolens van 3 MW betekent dat 50 windmolens. Vanwege de omvang van het windpark voert het Rijk de regie over de plaatsing van de windmolens.

Wat is de stand van zaken?

- Om dit windpark te kunnen bouwen wordt een Rijksinpassingsplan gemaakt. Hierin beschrijft het Rijk op welke wijze het Windpark De Drentse Monden en Oostermoer ruimtelijk kan worden gerealiseerd. Het (voorontwerp) inpassingsplan is in september 2015 voorgelegd aan verschillende overheden en wettelijke adviseurs. In het plan staan onder meer de exacte locaties van de 50 windmolens. U ziet de locaties op de afbeelding. Inmiddels zijn het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpvergunningen klaar.
- Ook is er een milieueffectrapport (MER) opgesteld om de milieueffecten van het windpark in beeld te brengen. In het rapport zijn verschillende alternatieven uitgewerkt en worden de effecten daarvan op de omgeving met elkaar vergeleken. Het betreft dan onder meer onderwerpen zoals geluid, slagschaduw, flora en fauna, landschap en energieopbrengst. De onafhankelijke Commissie voor de m.e.r. heeft het rapport beoordeeld en een positief advies uitgebracht over de inhoud en kwaliteit van het milieueffectrapport.

Waarom dit windpark?
De overheid werkt aan een CO_2-arme energievoorziening, die veilig, betrouwbaar en betaalbaar is. Hierover zijn in het Energieakkoord tussen Rijk en provincies afspraken gemaakt over windmolens op land. Het windpark De Drentse Monden en Oostermoer levert een belangrijke bijdrage aan de doelstelling om in 2020 14% duurzame energie op te wekken. Het kabinet houdt voor de periode ná het Energieakkoord vast aan de afspraak dat de CO_2-uitstoot in 2030 met 40% en in 2050 met 80-95% moet zijn teruggedrongen op Europees niveau. Windenergie speelt een belangrijke rol in de energietransitie, naast zon, biomassa en aardwarmte.

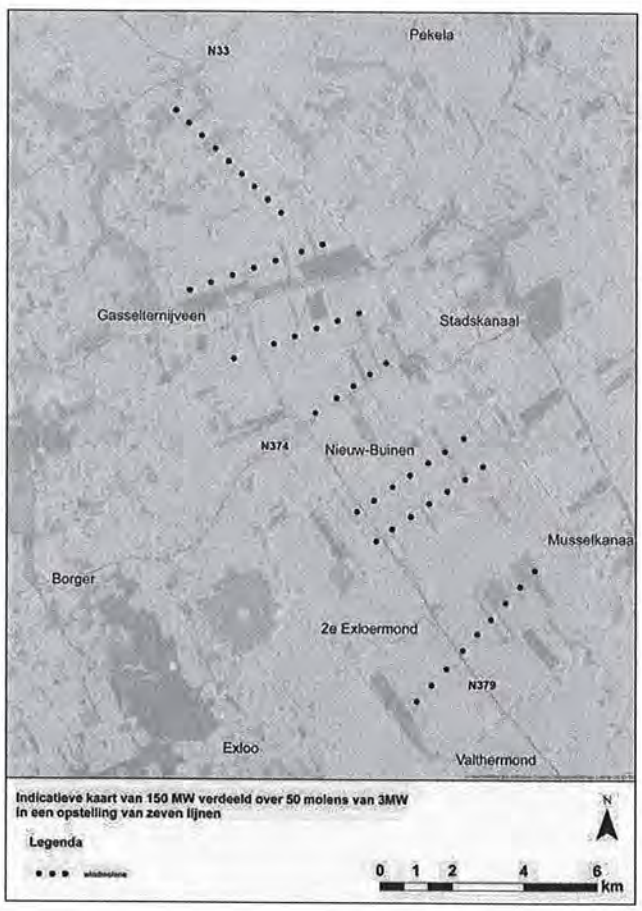

Inzien van de ontwerpbesluiten

Op 4 maart 2016 start de zienswijzeprocedure. U kunt vanaf die datum tot en met 14 april 2016 het ontwerp-inpassingsplan, de overige ontwerpbesluiten van deze fase, het MER en de andere onderliggende stukken inzien op www.bureau-energieprojecten.nl. Ook zijn ze in die periode op papier in te zien bij de gemeentehuizen Aa en Hunze, Borger-Odoorn en Stadskanaal (tijdens reguliere openingstijden).

Uw reactie ('zienswijze') kunt u indienen in de periode dat de ontwerpbesluiten ter inzage liggen. Dat kan digitaal via www.bureau-energieprojecten.nl, schriftelijk of mondeling. U leest hier meer over in uw huis-aan-huisblad en op de website van Bureau Energieprojecten.

De binnengekomen zienswijzen worden meegenomen bij de definitieve besluitvorming, die rond de zomer 2016 wordt verwacht. Deze definitieve besluiten zullen vervolgens na de zomer ter inzage worden gelegd en staan open voor beroep bij de Raad van State. Een ieder die belanghebbend is en een zienswijze heeft ingediend op het ontwerpbesluit, heeft de mogelijkheid om hiertegen in beroep te gaan.

Profijt van het windpark

Het Rijk, de provincie Drenthe en de initiatiefnemers vinden het belangrijk dat iedereen in de regio, en in het bijzonder de omwonenden, kan meeprofiteren van het windpark. Dat kan straks op verschillende manieren.

Gebiedsontwikkeling

De provincie Drenthe, de initiatiefnemers en het Rijk zetten zich in om een gebiedsfonds te ontwikkelen dat bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving en versterking van de lokale economie in de Drentse Veenkoloniën. De provincie Drenthe, de initiatiefnemers en het Rijk willen graag – samen met u, ondernemers en maatschappelijke organisaties – de plannen en ideeën verder uitwerken. Uiteraard wordt u op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Participatie

Naast het gebiedsfonds bieden de initiatiefnemers verschillende mogelijkheden om te participeren in het project. Zo kunt u bijvoorbeeld straks zelf investeren in het park via burgercoöperatie De Windvogel, die mede-eigenaar wordt van een aantal windmolens. Hoe dat werkt, en welke andere mogelijkheden van participatie er komen, kunt u vinden op de website www.drentsemondenoostermoer.nl. Graag onderzoeken de initiatiefnemers samen met u waar behoefte aan is en hoe invulling gegeven kan worden aan de participatie.

Persoonlijk contact

Het ministerie van Economische Zaken organiseert een aantal spreekuren in de regio. U kunt daar informatie krijgen over de procedure en het ontwerp-inpassingsplan (waarin de exacte locaties van de windmolens zijn opgenomen) en u kunt vragen stellen. Met de initiatiefnemers kunt u in gesprek over de ontwikkeling van het windpark en de participatiemogelijkheden.

De spreekuren worden gehouden in de periode van 21 maart tot en met 8 april 2016. U dient zich van tevoren aan te melden via www.spreekurenwindparkdrenthe.nl. Hier vindt u ook de data, tijden en locaties. Als u zich niet digitaal kunt aanmelden dan kunt u bellen met het registratiebureau Evite, telefoon 070 – 416 18 80.

Meer weten?

Informatie over de ontwikkeling van het windpark De Drentse Monden en Oostermoer vindt u op www.drentsemondenoostermoer.nl.

Alle officiële informatie over de milieueffectrapportages, onderzoeken en besluitvorming windpark De Drentse Monden en Oostermoer kunt u terugvinden op www.bureau-energieprojecten.nl.

Heeft u nog vragen dan kunt u bellen met Informatie Rijksoverheid op werkdagen van 8.00 uur tot 20.00 uur, telefoon 1400.

Het ministerie van Economische Zaken

Maart, 2016

Ministerie van Economische Zaken

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Datum
11 januari 2017

Kenmerk
DGETM-EO / 17005727

Bhm: 17006560

Bijlage(n)
-Concept uitstel brief van de minister van Economische Zaken aan de Tweede Kamer
-Motie Smaling en Jan Vos
-Brief van de Voorzitter van de Tweede Kamer aan de minister van Economische Zaken

nota

Motie over Windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Parafenroute

EO, directeur [redacted] 11-01-2016	**DG ETM** [redacted] 11-01-2017
WJZ [redacted] 11-01-2017	**BBR** [redacted] 11-01-2017

Aanleiding

De voorzitter van de Tweede Kamer heeft op 20 december 2016 het verzoek overgebracht van het lid Smaling (SP) om te reageren op de aangenomen motie over alternatieven voor grote windparken rondom de Drentse Veenkoloniën.
In deze nota wordt u gevraagd om een uitstelbrief aan de Tweede Kamer te ondertekenen, aangezien de reactie op de aangenomen motie nog niet gereed is en deze naar verwachting via de Ministerraad moet. Voor het schrijven van de Kamerbrief is het van belang om te weten welke richting u op wilt ten aanzien van de aangenomen motie. Aan u worden ter besluitvorming twee varianten voorgelegd hoe om te gaan met de motie met bijbehorende mogelijke consequenties. Na uw besluit kan de Kamerbrief worden geschreven.

Advies

- Ten aanzien van de aangenomen motie over alternatieven voor grote windparken in de Drentse Veenkoloniën wordt u gevraagd een besluit te nemen over welke variant (wel of niet uitvoeren van de motie) moet worden uitgewerkt in een brief aan de Tweede Kamer. U wordt geadviseerd de motie uit te voeren.
- U wordt geadviseerd om in beide varianten vast te houden aan het verlenen van de Flora- en faunawet ontheffing voor het windpark.
- U wordt geadviseerd om de uitstelbrief aan de Tweede Kamer te ondertekenen.

Ontvangen BBR
12/1

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Kenmerk
DGETM-EO / 17005727

Kernpunten

- De motie verzoekt de regering "een periode van bezinning in te lassen en een zoektocht naar alternatieven te starten die dezelfde hoeveelheid duurzame energie opleveren."
- De RCR-procedure van het windpark De Drentse Monden en Oostermoer is in een vergevorderd stadium. Het definitieve besluit inzake het inpassingsplan is door u en de minister van Infrastructuur en Milieu in september 2016 genomen en de vergunningen zijn verleend. De beroepsprocedure bij de Afdeling loopt en het besluit is nu onder de rechter.
- De motie kan uitgevoerd worden door de periode tot de uitspraak van de Raad van State te gebruiken om in nauwe samenwerking met de provincie Drenthe de mogelijke alternatieven in de provincie Drenthe die een zelfde hoeveelheid energie opleveren als het windpark te onderzoeken. Deze optie levert wel een extra juridisch risico op bij de Raad van State.
- Indien u kiest voor het niet uitvoeren van de motie dan riskeert u een verdere verslechtering van het draagvlak voor de energietransitie als geheel en voor windenergie op land in het bijzonder.

Toelichting

<u>Stand van zaken procedure omtrent windpark De Drentse Monden en Oostermoer</u>

- De RCR-procedure van het windpark De Drentse Monden en Oostermoer is in een vergevorderd stadium. Het definitieve besluit inzake het inpassingsplan is door u en de minister van Infrastructuur en Milieu in september 2016 genomen en de vergunningen zijn verleend.
- De beroepsprocedure bij de Afdeling loopt. De termijn voor indiening van beroepen is 18 november 2016 verstreken. Er zijn 22 beroepen ingediend. Het verweerschrift van u en de minister van IenM is op 23 december 2016 bij de Raad van State afgeleverd.
- Kortom het besluit is nu onder de rechter, de Raad van State is aan zet.
- De initiatiefnemers kunnen op basis van de genomen besluiten en nadat de Raad van State een positieve uitspraak heeft gedaan verder met de ontwikkeling van het park. Het Rijk heeft daar formeel geen rol in.
- Alle drie de initiatiefnemers hebben de SDE+ beschikking ontvangen.
- Het ontwerpbesluit ontheffing Flora- en faunawet ligt tot en met 19 januari 2017 ter inzage. Het besluit kan in maart 2017 worden vastgesteld.
- Voor beide opties adviseren wij de ontheffing op basis van de Flora- en faunawet conform planning (maart 2017) te verlenen. De ontheffing kan alleen worden geweigerd indien het belang waarop de Flora- en faunawet ziet, in het geding is. Dat is hier niet het geval. Weigeren van de vergunning vanwege een periode van bezinning zou in strijd zijn met de wettelijke termijnen uit de Flora- en faunawet en de Algemene wet bestuursrecht en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Kenmerk
DGETM-EO / 17005727

Mogelijkheden om de procedure op te schorten voor een periode van bezinning

- Omdat de beroepsprocedure loopt, kunt u het proces niet eenzijdig vertragen. U hebt geen wettelijke basis om aan de Raad van State te verzoeken de beroepsprocedure te schorsen. Onder de Crisis- en Herstelwet is de Raad van State gehouden om binnen een halfjaar te beslissen.
- U kunt formeel besluiten het Rijksinpassingsplan en de verleende (Wabo-) vergunningen in te trekken (de andere vergunningen zijn verleend door de provincie en het waterschap). Daarmee vervalt het besluit en daarmee de beroepsprocedure. Het is niet goed voor te stellen dat na het eenmaal intrekken van het inpassingsplan en de verleende vergunningen en het onderzoeken van alternatieven alsnog weer hetzelfde inpassingsplan wordt vastgesteld. Dus uitstel is afstel.
- Ook de initiatiefnemers kunnen niet worden verzocht om voor een periode te stoppen met de ontwikkeling van het park, want de beroepsprocedure loopt. Wel kan worden gevraagd om na de uitspraak van de Raad van State nog niet te starten met de bouw van het park. Dit zal echter weinig realistisch zijn, ook omdat de SDE+-beschikking al is afgegeven en zij binnen de voorwaarden van de SDE+-beschikking een beperkte periode hebben van vier jaar om het windpark te realiseren.

Inhoud van de motie

- De motie verzoekt de regering "een periode van bezinning in te lassen en een zoektocht naar alternatieven te starten die dezelfde hoeveelheid duurzame energie opleveren."
- Wij zien twee opties om op deze motie te reageren:

[redacted]

Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Kenmerk
DGETM-EO / 17005727

[redacted]

[redacted]

Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Kenmerk
DGETM-EO / 17005727

[redacted]

[redacted]

Overige punten

- De Drentse gedeputeerde Tjisse Stelpstra heeft richting de directeur Energie en Omgeving, [redacted] aangegeven heel ongelukkig te zijn met deze aangenomen motie en deze te beschouwen als een dolk in de rug. De gedeputeerde heeft zich immers uiteindelijk achter het windpark geschaard. Hij ziet de voor- en nadelen van het wel of niet uitvoeren van de motie en wil vooral snel duidelijkheid wat u gaat doen met deze motie. Als u kiest voor het uitvoeren van de motie dan is hij bereid om mee te werken aan het onderzoek naar alternatieven.
- Voor beide opties adviseren wij de ontheffing op basis van de Flora- en faunawet conform planning (maart 2017) te verlenen. De ontheffing kan alleen worden geweigerd indien het belang waarop de Flora- en faunawet ziet, in het geding is. Dat is hier niet het geval. Weigeren van de vergunning vanwege een periode van bezinning zou in strijd zijn met de wettelijke termijnen uit de Flora en Faunawet en Algemene wet bestuursrecht en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Kenmerk
DGETM-EO / 17005727

Bijlage – Motie Smaling en Jan Vos

GEWIJZIGDE MOTIE VAN DE LEDEN SMALING EN JAN VOS TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 232
Voorgesteld 20 december 2016

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de onrust en wanhoop in en rond de Drentse Veenko-loniën over de voorgenomen bouw van grote windparken al lange tijd ernstig is en niet vermindert;

constaterende dat de plaatsing van de turbines fysieke schade en ernstige reputatieschade toebrengt aan een internationaal toonaangevend sterrenkundig instituut en zijn meetopstellingen;

verzoekt de regering, een periode van bezinning in te lassen en een zoektocht naar alternatieven te starten die dezelfde hoeveelheid duurzame energie opleveren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de minister van Economische Zaken

Den Haag, 20 december 2016

Kenmerk: 2016Z24256

Geachte heer kamp,

Met deze brief breng ik u het verzoek van het lid Smaling over zoals dat is gedaan in het ordedebat van heden.
Het stenografisch verslag inzake dit verzoek treft u bijgaand aan.

Met vriendelijke groet,

Khadija Arib
Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Stemming motie Energie

Aan de orde is **de stemming over een aangehouden motie,** ingediend bij het **VAO Energie,**

te weten:

- de motie-Smaling over alternatieven voor grote windparken rondom de Drentse Veenkoloniën (31239, nr. 232).

(Zie vergadering van 8 december 2016.)

De **voorzitter**:
De motie-Smaling (31239, nr. 232) is in die zin gewijzigd dat zij thans is ondertekend door de leden Smaling en Jan Vos, en luidt:

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de onrust en wanhoop in en rond de Drentse Veenkoloniën over de voorgenomen bouw van grote windparken al lange tijd ernstig is en niet vermindert;

constaterende dat de plaatsing van de turbines fysieke schade en ernstige reputatieschade toebrengt aan een internationaal toonaangevend sterrenkundig instituut en zijn meetopstellingen;

verzoekt de regering, een periode van bezinning in te lassen en een zoektocht naar alternatieven te starten die dezelfde hoeveelheid duurzame energie opleveren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. ??, was nr. 232 (31239).

In stemming komt de gewijzigde motie-Smaling/Jan Vos (31239, nr. ??, was nr. 232).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66, 50PLUS, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, Monasch, de VVD, de SGP, de ChristenUnie en het CDA voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De heer **Smaling** (SP):
Voorzitter. Je hebt moties en moties. Deze is licht emotionerend. Het is extra leuk dat deze minister erbij zit. Ik wil via u, voorzitter, aan de minister vragen om met een reactie op deze motie te komen. Hopelijk geeft hij daarbij bewoners en bedrijven in de regio alle kans om met alternatieven te komen.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

20-1-2017

Ministerie van Economische Zaken

TER ADVISERING EN
TER ONDERTEKENING

Aan de Minister

MINISTER DIGITAAL AKKOORD 17/1

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Datum
16 januari 2017

Kenmerk
DGETM-EO / 17008581
BM: 17008850

nota

Brief aan de Tweede Kamer over moties inzake alternatieven voor windenergie op land

Kopie aan:
[redacted]

Parafenroute

E&O, directeur [redacted] 16-01-2017	**DG ETM** [redacted] 16-01-2017
WJZ, directeur [redacted] 16-01-2017	**BBR** [redacted] 18-01-2017

Bijlage(n): 4.
- Kamerbrief over de moties
-Rapport MKEA zon-PV en wind op land
-Motie Smaling over een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) naar de huidige en verwachte ontwikkelingen van energieopwekking uit zon en wind-op-land
-Motie Smaling en Jan Vos over alternatieven voor grote windparken rondom de Drentse Veenkoloniën

Aanleiding

- De voorzitter van de Tweede Kamer heeft op 20 december 2016 het verzoek overgebracht van het lid Smaling (SP) om te reageren op de aangenomen motie Smaling en Jan Vos over alternatieven voor grote windparken rondom de Drentse Veenkoloniën. U heeft op een eerdere nota (DGETM-EO / 17005727) aangegeven deze motie niet te willen uitvoeren.
- Verder is de regering met de motie Smaling c.s. verzocht een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) uit te voeren naar de huidige en verwachte ontwikkelingen van energieopwekking uit zon en wind op land en het resultaat mee te wegen bij investeringsbeslissingen. Deze motie is inmiddels uitgevoerd.
- In bijgaande Kamerbrief gaat u in op beide moties. De inhoud van de brief aan de Tweede Kamer is ambtelijk afgestemd met het ministerie van Infrastructuur en Milieu/ RWS.

Advies

- U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer en deze naar de Kamer te sturen.
- Aangezien het niet uitvoeren van de motie Smaling en Jan Vos in de regio naar verwachting zal leiden tot onrust adviseer ik u contact te zoeken met de Commissaris van Koning van de provincie Drenthe over uw besluit.

Kernpunten

Met de motie Smaling en Jan Vos (Kamerstuk 31 239, nr. 246) is de regering verzocht om een periode van bezinning in te lassen en een zoektocht naar alternatieven te starten die dezelfde hoeveelheid duurzame energie opleveren. In de brief geeft u het volgende aan:

Ontvangen BBR
18/1
18 JAN. 2017

20-1-2017

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Kenmerk
DGETM-EO / 17008581

- Het definitieve besluit inzake het inpassingsplan is door u en de minister van Infrastructuur en Milieu in september 2016 genomen en de vergunningen zijn verleend. De beroepsprocedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State loopt en het besluit is nu dus onder de rechter.
- De enige mogelijkheid die u heeft om de door de Kamer gevraagde periode van bezinning in te lassen, is dat u samen met de minister van Infrastructuur en Milieu formeel besluit om de besluiten in te trekken. Met het intrekken van de besluiten komt de aanhangige procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te vervallen.
- Intrekken van de besluiten zou op enkele punten omvangrijke nadelige consequenties hebben.
    - ten eerste zou hierdoor een risico ontstaan voor de realisatie van andere windparken en grootschalige energieprojecten. Een dergelijk besluit is nog niet eerder genomen ten aanzien van een inpassingsplan van het Rijk;
    - ten tweede past intrekking van de besluiten niet bij een betrouwbare overheid en wordt het investeringsklimaat voor hernieuwbare energie geschaad. De initiatiefnemers zouden hiermee een grond krijgen voor het indienen van een schadeclaim tegen de Staat;
    - ten derde zal met het intrekken van de besluiten er geen mogelijkheid meer zijn om de afgesproken circa 150 MW windenergie in Drenthe in 2020 te realiseren, omdat de gehele procedure dan opnieuw moet worden doorlopen;
    - ten vierde komt het realiseren van de 6.000 MW windenergie op land als onderdeel van de doelstelling hernieuwbare energie van 14% in 2020 in gevaar en het zet de afspraken met de provincies onder druk. Daarmee komt ook het Energieakkoord onder druk (omdat de 6000MW hiervan onderdeel uitmaakt).
- De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is nu aan zet om zich uit te spreken over de ruimtelijke inpassing van het windpark.
- U gaat ondertussen verder met de overige lopende werkzaamheden die betrekking hebben op het windpark: De procedures voor verlening van een Flora- en Faunawet-ontheffing en het beroep tegen het onbevoegd vaststellen van het bestemmingsplan Buitengebied door de gemeenteraad van Aa en Hunze. Daarnaast wordt gewerkt aan de voorbereiding van het gebiedspakket, samen met de provincie Drenthe en de initiatiefnemers van het windpark.

Met de motie Smaling c.s. (Kamerstuk 30 196, nr. 452) is de regering verzocht om een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) uit te voeren naar de huidige en verwachte ontwikkelingen van energieopwekking uit zon en wind op land en het resultaat mee te wegen bij investeringsbeslissingen.

20-1-2017

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Kenmerk
DGETM-EO / 17008581

- In het kader van de motie Smaling over het uitvoeren van een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA), is op voorstel van de onderzoekers en in overleg met de klankbordgroep er voor gekozen een maatschappelijke kosteneffectiviteitsanalyse (MKEA) uit te voeren, in plaats van een (MKBA). Het belangrijkste verschil is dat de maatschappelijke effecten bij een MKEA uitsluitend in kaart worden gebracht als deze verschillen tussen zon-PV en wind op land.
- Belangrijkste uitkomst in de uitgevoerde studie is dat windenergie op land ten opzichte van zon-PV de meest kosteneffectieve optie is tot 2023 en zelfs tot 2030. Veel van de maatschappelijke effecten zijn niet in geld uit te drukken, maar afgezien van het effect van windturbines op omwonenden, zijn deze effecten gering. Als het effect op woningwaarde kwantitatief wordt meegenomen in de maatschappelijke kosten blijven de kosten van wind op land ook in 2020, 2023 en zelfs 2030, lager dan van zon-PV.
- U geeft in de brief aan dat de onderzoeksresultaten geen aanleiding geven tot aanpassing van uw beleid.

Ministerie van Economische Zaken

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Auteur
[redacted]
T 06 [redacted]
[redacted]@rvo.nl

Datum
27 januari 2017

Kenmerk
DGETM-EO / 17015905

Bhm: 17016766

Kopie aan:
[redacted]

Bijlage(n): 1.
-Brief aan TK

nota

Reactie op vragen PvdA over de bezinningsperiode in de Drentse Veenkoloniën

Parafenroute

EO, MT-lid	DG ETM	BBR
[redacted]	[redacted]	[redacted]
30-01-2017	29-01-2017	30-01-2017

Aanleiding
De Kamerleden Van Dekken, Vos en Wolbert (PvdA) hebben u op 25 januari 2017 vragen gesteld over de bezinningsperiode in de Drentse Veenkoloniën.
Bijgaand treft u de beantwoording van de Kamervragen aan.

Advies
U kunt bijgaande brief ondertekenen.*

[redacted]

Kernpunten
- De leden van de PvdA hebben hun vragen gesteld naar aanleiding van uw brief aan de Kamer van 19 januari 2017 waarin u reageert op de motie Smaling/ Jan Vos om een bezinningsperiode in te lassen en een zoektocht te starten naar alternatieven voor het windpark De Drentse Monden en Oostermoer.
- De leden vragen of u bereid bent om de periode tot aan de uitspraak van de Raad van State over het inpassingsplan van het windpark te gebruiken voor een zoektocht naar alternatieven.
- U geeft aan dat het definitieve besluit over de ruimtelijke inpassing van het windpark reeds is genomen en dat u geen instrument heeft om een bezinningsperiode in te lassen. Ook geeft u aan dat u niet bereid bent de tijd tot aan de uitspraak van de Raad van State te gebruiken voor een alternatievenonderzoek, omdat dit de omwonenden slechts valse hoop geeft.
- De beantwoording is in lijn met uw brief van 19 januari 2017.
- U geeft aan bereid te zijn om in overleg te gaan met de regio over zonneprojecten, maar niet als alternatief voor het windpark.

Ontvangen BBR
30/01.

Ministerie van Economische Zaken

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister

[redacted]

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Datum
2 maart 2017

Kenmerk
DGETM-EO / 17034907

BM: 17030513

Kopie aan
[redacted]

nota

Antwoorden op Kamervragen over het bericht 'Drenthe moet op zoek naar alternatieve locaties voor windmolens'

Parafenroute

E&O, directeur [redacted] 10-03-2017	**DG ETM** [redacted] 10-03-2017
BBR [redacted] 09-03-2017	

Bijlage(n): 2.
- Brief ri, de Voorzitter van de Tweede Kamer
- Vragen van het lid van Veldhoven (D66)

Aanleiding
Het Kamerlid Van Veldhoven (D66) heeft op 22 februari 2017 vragen gesteld over het bericht 'Drenthe moet op zoek naar alternatieve locaties voor windmolens'. De antwoorden zijn afgestemd met gedeputeerde Tjisse Stelpstra.

Advies
Ik adviseer u om de bijgevoegde brief te ondertekenen.

Kernpunten
- Het lid Van Veldhoven vraagt of u bereid bent om te kijken naar de mogelijkheden om de zoekgebieden voor windenergie in Drenthe te verruimen en of u bereid bent om een constructieve houding aan te nemen wanneer het Provinciebestuur met u om de tafel wil gaan zitten om hier gezamenlijk naar te kijken.
- In de beantwoording geeft u aan dat in het Energieakkoord afspraken zijn gemaakt over het realiseren van 14% hernieuwbare energie in 2020 en 16% in 2023. Onderdeel daarvan is de afspraak tussen het Rijk en de provincies om 6000MW windenergie op land te realiseren in 2020. Daarnaast geeft u aan dat u gelet op de gemaakte afspraken met de provincie Drenthe over windenergie op land in 2020 geen mogelijkheid ziet om de zoekgebieden voor windenergie in de provincie Drenthe te verruimen.
- Voorts laat u weten dat het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe heeft aangegeven uitvoering te geven aan de gemaakte afspraken over windenergie op land en dat u geen signaal van het college van Gedeputeerde Straten heeft ontvangen om overleg te hebben om deze afspraken te wijzigen.

Ontvangen BBR

10/3 – 10/3

Agenda overleg Windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Datum: 16 juni 2017
Tijdstip: 12.00 uur - 13.00 uur
Lokatie: C-Zuid 3e etage Ministerie EZ / kamer [redacted] 10.2.e

Deelnemers
[redacted] en [redacted], [redacted] (Duurzame Energieproductie Exloërmond B.V.), [redacted] (Raedthuys B.V.) en [redacted] (Windpark Oostermoer Exploitatie B.V.) 10.2.e

Dit overleg is gepland op verzoek van de initiatiefnemers van het windpark om de stand van zaken en voortgang met betrekking tot het windpark te bespreken. Ook willen zij aandacht vragen voor een aantal zaken.

1.Windpark De Drentse Monden en Oostermoer
Stand van zaken
- Tegen het inpassingsplan, de omgevingsvergunningen en de vergunning op grond van de natuurbeschermingswet 1998, die in september 2016 zijn vastgesteld, loopt een beroepsprocedure bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling).
- De Afdeling heeft de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) ingeschakeld voor advies.
- De StAB heeft eind april 2017 het advies opgeleverd aan de Afdeling.
- De zitting van de Afdeling zal naar verwachting worden gepland in de 2e helft september 2017.
- Als gevolg daarvan wordt de uitspraak van de Afdeling verwacht in de 2e helft november 2017/ in de 1e helft december 2017.
- Het besluit ontheffing Flora- en Faunawet en enkele wijzigingsbesluiten zijn op 7 april 2017 ter inzage gelegd (dit is het zogenoemde 2e mandje). Er zijn 6 beroepschriften ingediend bij de Afdeling. Momenteel worden door de bevoegde gezagen (provincie Drenthe en ministerie van EZ en van IenM) verweerschriften opgesteld.
- Het is onze inschatting dat de Afdeling de besluiten van het 2e mandje bij de in september 2016 genomen besluiten voegt en gelijktijdig zal behandelen in de nog te plannen zitting in de 2e helft september 2017.

3e mandje vergunningen
Voor het realiseren van het windpark zijn nog uitvoeringsvergunningen noodzakelijk (aanleg inritten, verbreden van wegen, het maken van uitwegen etcetera). Bevoegd gezag voor deze vergunningen zijn de gemeenten Borger - Odoorn en Aa en Hunze. Er zijn ook nog andere vergunningen/ meldingen noodzakelijk waarvoor de provincie Drenthe en het Waterschap bevoegd gezag zijn. Al deze vergunningen/ meldingen zijn het zogenoemde 3e mandje.

In het kader van de RCR-procedure is het de bedoeling dat deze vergunningen (die bijna allemaal van rechtswege onder de RCR vallen) door de minister van EZ gecoördineerd en gelijktijdig ter inzage worden gelegd. Het is daarbij gebruikelijk dat het ministerie van EZ een zogenoemde "termijnbrief" verstuurd aan alle bevoegde gezagen waarin wordt aangegeven binnen welke termijn de minister van EZ de (ontwerp)vergunningen wil ontvangen. Deze brief wordt normaal gesproken verstuurd in de periode dat de aanvragen voor de vergunningen door de initiatiefnemers bij de bevoegde gezagen zijn/ worden ingediend.
Er kunnen zich in ieder geval twee situaties voordoen. De beide gemeenten verlenen binnen de gestelde termijn wel de vergunningen of zij verlenen binnen de gestelde termijn niet de vergunningen. In het laatste geval kan de minister van EZ de vergunningverlening overnemen. Voor het overnemen gelden de voorwaarden dat er een termijnbrief is verstuurd en dat er een bestuurlijk overleg met beide gemeenten is geweest.

Op dit moment hebben de initiatiefnemers de vergunningen nog niet aangevraagd. Dat gaat naar verwachting op (korte) termijn gebeuren. Het is van belang om (tijdig) te weten of beide gemeenten bereid zijn om de vergunningen te verlenen waarvoor zij bevoegd gezag zijn.

2.Uitwerking convenant Astron - initiatiefnemers
Stand van zaken

[redacted]
10.1.c
10.2.g

De voorzitter van de coördinatiecommissie, [redacted] 10.2.e, is twee opties aan het verkennen voor een te ontwikkelen meetinstrument:

[redacted]
10.1.c
10.2.g

Op 15 juni 2017 is er een overleg van [redacted] en [redacted] met Astron en de initiatiefnemers.
Op 16 juni 2017 om 13.00 uur is er door [redacted] en mij een overleg gepland met [redacted] 10.2.e [redacted] en [redacted] over de stand van zaken van de verkenning.

3.Openbare orde en veiligheid

De initiatiefnemers willen aandacht vragen voor en hun zorgen uitspreken over de acties van actievoerders die tegen zowel het windpark als hen persoonlijk zijn gericht.
Als voorbeeld is door hen genoemd de brief met concept dagvaarding die zij medio mei 2017 ontvingen van de voorzitter van Stichting Platform Storm. In deze brief wordt gesommeerd om de plannen te stoppen onder dreiging van het betekenen van een dagvaarding.
Volgens de initiatiefnemers wordt hiermee een nieuwe juridische dimensie geïntroduceerd bij het ontwikkelen van het windpark waar zij niet gelukkig mee zijn. Niet voor dit project, maar ook niet voor eventuele andere projecten.

Voor het bestuurlijk platform op 12 juli 2017 heeft gedeputeerde Stelpstra het onderwerp "openbare orde en veiligheid" geagendeerd.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Auteur
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Datum
03 april 2018

Kenmerk
DGETM-EO / 18053593

BHM: 18062572

Bijlagen: 2.

nota

Windpark De Drentse Monden en Oostermoer: brieven aan de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze over de vergunningverlening.

Parafenroute

DG ETM	E&O, directeur	WJZ, coördinerend jurist
[redacted]	[redacted]	[redacted]

BBR
[redacted]

Aanleiding

- De besluitvorming voor het windpark De Drentse Monden en Oostermoer (hierna: het windpark) wordt voorbereid met toepassing van de zogeheten rijkscoördinatieregeling (RCR). U bent samen met de minister van BZK bevoegd gezag voor de ruimtelijke inpassing door het vaststellen van een Rijksinpassingsplan. Daarnaast bent u verantwoordelijk voor de coördinatie van de vergunningverlening. De gemeenten, provincies, het waterschap en enkele ministeries zijn bevoegd gezag voor diverse vergunningen.
- De initiatiefnemers van het windpark hebben in het najaar 2017 bij de bevoegde gezagen, waaronder de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze, vergunningen aangevraagd voor onder andere het aanleggen en verbreden van wegen, het aanleggen van kabels, bouwwerkzaamheden en het kappen van bomen.
- Enexis B.V. en Tennet TSO B.V. hebben eind 2017 bij de bevoegde gezagen vergunningen aangevraagd voor onder andere het aanleggen van kabels, het kappen van bomen en bouwwerkzaamheden.
- De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze hebben u per brief laten weten de aanvragen van de vergunningen voor het windpark niet in behandeling te nemen en de gevraagde vergunningen niet te verstrekken.

Advies

- We adviseren u de vergunningverlening voor het windpark over te nemen van de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze. Ik adviseer u de brieven te ondertekenen.
- U ondertekent de brieven mede namens de minister van BZK, die eenzelfde advies ontvangt. Nadat het akkoord van de minister van BZK, worden de brieven verzonden.

Ontvangen BBR

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Kenmerk
DGETM-EO / 18053593

Kernpunten

- De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft onlangs alle beroepen tegen het Rijksinpassingsplan en de daarbij behorende besluiten van het windpark ongegrond verklaard.
- Het windpark bestaande uit 45 windturbines met een omvang van circa 150 MW levert een belangrijke bijdrage aan de energietransitie en is noodzakelijk voor het behalen van de Europese en landelijke doelstellingen duurzame energie van 14% in 2020 en 16% in 2023, zoals neergelegd in het Energieakkoord en de Structuurvisie Windenergie op land (6000MW in 2020).
- Om het windpark te realiseren zijn nog vergunningen nodig. De initiatiefnemers van het windpark, Enexis B.V. en Tennet TSO B.V. hebben vergunningen voor onder andere het aanleggen en verbreden van wegen, het aanleggen van wegen met bijbehorende in en uitritten, het kappen van bomen en het aanleggen van kabels en bouwwerkzaamheden aangevraagd bij de volgende bevoegde gezagen: de gemeenten Borger-Odoorn, Aa en Hunze, Stadkanaal en Veendam, de provincies Drenthe en Groningen, het waterschap Hunze en Aa's en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
- De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze hebben eind 2017 en begin 2018 u per brief laten weten de aanvragen van de vergunningen voor het windpark niet in behandeling te nemen en de gevraagde vergunningen niet te verstrekken. Dit omdat de beide colleges geen betrokkenheid willen bij de totstandkoming van het windpark.
- De directeur Energie & Omgeving [redacted] heeft op 22 maart 2018 telefonisch contact gehad met wethouders Buijtelaar van Borger-Odoorn en Lambert van Aa en Hunze. In deze gesprekken hebben de wethouders bevestigd de aanvragen van de vergunningen niet in behandeling te nemen en de gevraagde vergunningen niet te verstrekken. Vanuit EZK is daarop aangegeven dat de ministers van EZK en BZK voornemens zijn te beslissen op de aanvragen en dat beide colleges hierover een brief zullen ontvangen.
- Hiermee is voldaan aan (het overleg conform) artikel 3:36 Wro om als ministers van EZK en van BZK in de plaats van de beide colleges van burgemeester en wethouders de vergunningen te verstrekken.
- De beide gemeenten hebben ook al in 2015 geweigerd andere, benodigde vergunningen te verlenen. Op grond van artikel 3:36 Wro zijn destijds door uw ambtsvoorganger van EZ en de toenmalige minister van IenM de vergunningen verstrekt.

<u>Gebiedspakket/gebiedsfonds</u>

- De gedeputeerde Tjisse Stelpstra (CU) van de provincie Drenthe heeft na de uitspraak van de Afdeling op 21 februari 2018 aangegeven eerst in gesprek te gaan met beide gemeenten om ze als gesprekspartner aan tafel te krijgen om onder andere invulling te geven aan het gebiedspakket/ gebiedsfonds.

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Kenmerk
DGETM-EO / 18053593

- U heeft op 16 april 2018 een gesprek met gedeputeerde Stelpstra en Commissaris van de Koning Jetta Klijnsma. Tijdens dat gesprek zal ook het windpark/ het gebiedsfonds aan de orde komen. Daarnaast heeft, naast u, de minister van BZK contact met de regio over onder andere krimp en woningmarktontwikkeling. U krijgt nog een separate voorbereiding voor dit gesprek.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Aa en Hunze
T.a.v. de heer C. Lambert, wethouder
Postbus 93
9460 AB GIETEN

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door
[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-EO / 18050149

Bijlage(n)
1

Datum 25 april 2018
Betreft Overnemen vergunningverlening Windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Geachte heer Lambert,

In het kader van de procedure voor het realiseren van het windpark De Drentse Monden en Oostermoer (hierna: het windpark) deel ik u, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK), het volgende mede.

De besluitvorming voor het windpark wordt voorbereid met toepassing van de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro). Voor de uitvoering van het windpark zijn besluiten nodig waarvoor uw College bevoegd gezag is.

Van de initiatiefnemers van het windpark heb ik begrepen dat de voor het windpark benodigde besluiten die onder de rijkscoördinatieregeling vallen op 5 september 2017 en 20 december 2017 zijn aangevraagd bij uw College. Voorts heb ik van Enexis B.V. begrepen dat op 20 december 2017 vergunningen bij uw College zijn aangevraagd ten behoeve van de netaansluiting van het windpark en het in dat kader aanleggen van kabels en uitbreiden van gebouwen en trafocellen op het trafostation Gasselte. Ten slotte heb ik van Tennet TSO B.V. begrepen dat op 20 december 2017 bij uw College een aanvraag is ingediend voor een vergunning voor de aanleg van een kabel en de kap van bomen. Een overzicht van de vergunningaanvragen aan uw College treft u aan in de bijlage.

Uw College heeft de afgelopen periode schriftelijk aan mij kenbaar gemaakt de genoemde aanvragen voor de vergunningen niet in behandeling te nemen en de gevraagde vergunningen niet te verstrekken. Dit omdat uw College heeft besloten om geen medewerking te verlenen aan het mogelijk maken van het windpark. Op 22 maart 2018 heeft u dit bevestigd in een telefoongesprek met [redacted] directeur Energie en Omgeving, van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). In dat gesprek is voorts besproken dat de ministers van EZK en van BZK voornemens zijn te beslissen op de aanvragen.

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Ons kenmerk
DGETM-EO / 18050149

Ik betreur het dat uw College, ook nu de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zich helder heeft uitgesproken over het Inpassingsplan en enkele besluiten ten behoeve van het windpark, geen bestuurlijke verantwoordelijkheid wil nemen voor de overige benodigde vergunningen. Het realiseren van de klimaatdoelstellingen en de energietransitie vergt een grote inspanning van de gehele Nederlandse samenleving. Ik reken er daarbij op dat alle overheden hierin een voorbeeldfunctie vervullen.

Ik stel vast dat de vergunningaanvragen, die zijn opgenomen in de bijlage, op korte termijn nodig zijn voor het kunnen realiseren van het windpark. Ik deel u daarom bij deze mede, dat de minister van BZK en ik zullen beslissen op de betreffende aanvragen met toepassing van artikel 3:36 Wro.

Hoogachtend,

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Ons kenmerk
DGETM-EO / 18050149

Bijlage
Overzicht aanvragen vergunningen bij het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Aa en Hunze:

Aanvrager	Besluit	Grondslag	Activiteit
Enexis B.V.	Omgevingsvergunning (bouw, werkzaamheden & afwijken RIP)	Bouw: Wabo art. 2.1, lid 1 onder a Werkzaamheden: Wabo art. 2.1, lid 1, onder b Afwijken RIP: Wabo art. 2.1, lid 1, onder c	Bouw van gebouw en transformator
Enexis B.V.	Omgevingsvergunning (werkzaamheden)	Werkzaamheden: Wabo art. 2.1, lid 1, onder b	Aanleg kabels
Tennet TSO B.V.	Omgevingsvergunning (kap, werkzaamheden)	Werkzaamheden: Wabo art. 2.1, lid 1, onder b Kap: Wabo art. 2.2, lid 1, onder g	Aanleg kabels Kap houtopstand
Windpark Oostermoer Exploitatie B.V.	Omgevingsvergunning (kap)	Kap: Wabo art. 2.2, lid 1, onder g	Kap houtopstand
Windpark Oostermoer Exploitatie B.V.	Omgevingsvergunning (bouw, aanleg, werkzaamheden, in- en uitrit, kap)	Bouw: Wabo art. 2.1, lid 1 onder a Werkzaamheden: Wabo art. 2.1, lid 1, onder b Aanleg/wijzigen wegen: Wabo art. 2.2, lid 1, onder d Uitrit: Wabo art. 2.2, lid 1, onder e Kap: Wabo art. 2.2, lid 1, onder g	Bouw inkoopstation, aanleggen kabels, aanleggen wegen, verbreden wegen, aanleg in- en uitritten, kap houtopstand

76b

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Borger-Odoorn
T.a.v. de heer F. Buijtelaar, wethouder
Postbus 3
7875 ZG EXLOO

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door
[redacted]

T 070 [redacted]
[redacted]@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-EO / 18050113

Bijlage(n)
1

Datum 25 april 2018
Betreft Overnemen vergunningverlening windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Geachte heer Buijtelaar,

In het kader van de procedure voor het realiseren van het windpark De Drentse Monden en Oostermoer (hierna: het windpark) deel ik u, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK), het volgende mede.

De besluitvorming voor het windpark wordt voorbereid met toepassing van de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro). Voor de uitvoering van het windpark zijn besluiten nodig waarvoor uw College bevoegd gezag is.

Van de initiatiefnemers van het windpark heb ik begrepen dat de voor het windpark benodigde besluiten die onder de rijkscoördinatieregeling vallen op 5 september 2017 zijn aangevraagd bij uw College. Voorts heb ik van Enexis B.V. begrepen dat op 20 december 2017 vergunningen bij uw College zijn aangevraagd ten behoeve van de netaansluiting van het windpark en het in dat kader aanleggen van kabels. Een overzicht van de vergunningaanvragen aan uw College treft u aan in de bijlage.

Uw College heeft de afgelopen periode schriftelijk aan mij kenbaar gemaakt de genoemde aanvragen voor de vergunningen niet in behandeling te nemen en de gevraagde vergunningen niet te verstrekken. Dit omdat uw College heeft besloten om geen medewerking te verlenen aan het mogelijk maken van het windpark. Op 22 maart 2018 heeft u dit bevestigd in een telefoongesprek met [redacted] directeur Energie en Omgeving, van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). In dat gesprek is voorts besproken dat de ministers van EZK en van BZK voornemens zijn te beslissen op de aanvragen.

Ik betreur het dat uw College, ook nu de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zich helder heeft uitgesproken over het Inpassingsplan en enkele besluiten ten behoeve van het windpark, geen bestuurlijke verantwoordelijkheid wil nemen voor de overige benodigde vergunningen.

Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Ons kenmerk
DGETM-EO / 18050113

Het realiseren van de klimaatdoelstellingen en de energietransitie vergt een grote inspanning van de gehele Nederlandse samenleving. Ik reken er daarbij op dat alle overheden hierin een voorbeeldfunctie vervullen.

Ik stel vast dat de vergunningaanvragen, die zijn opgenomen in de bijlage, op korte termijn nodig zijn voor het kunnen realiseren van het windpark. Ik deel u daarom bij deze mede, dat de minister van BZK en ik zullen beslissen op de betreffende aanvragen met toepassing van artikel 3:36 Wro.

Hoogachtend,

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving

Ons kenmerk
DGETM-EO / 18050113

Bijlage

Overzicht aanvragen vergunningen bij het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Borger-Odoorn:

Aanvrager	Besluit	Grondslag	Activiteit
Duurzame Energieproductie Exloërmond B.V.	Omgevingsvergunning (bouw, aanleg, werkzaamheden, in- en uitrit)	Bouw: Wabo art. 2.1, lid 1 onder a Werkzaamheden: Wabo art. 2.1, lid 1, onder b Aanleg/wijzigen wegen Wabo art. 2.2, lid 1, onder d Uitrit: Wabo art. 2.2, lid 1, onder e	Bouw inkoopstation, aanleggen kabels, aanleggen wegen, verbreden wegen, aanleg in- en uitritten
Duurzame Energieproductie Exloërmond B.V.	Omgevingsvergunning (bouw, aanleg, werkzaamheden, in- en uitrit, kap)	Bouw: Wabo art. 2.1, lid 1 onder a Werkzaamheden: Wabo art. 2.1, lid 1, onder b Aanleg/wijzigen wegen Wabo art. 2.2, lid 1, onder d Uitrit: Wabo art. 2.2, lid 1, onder e Kap: Wabo art. 2.2, lid 1, onder g	Bouw inkoopstation, aanleggen kabels, aanleggen wegen, verbreden wegen, aanleg in- en uitritten, kap houtopstand
Enexis B.V.	Omgevingsvergunning (werkzaamheden)	Werkzaamheden: Wabo art. 2.1, lid 1, onder b	Aanleg kabels
Raedthuys Windenergie B.V.	Omgevingsvergunning (bouw, aanleg, werkzaamheden, in- en uitrit, kap)	Bouw: Wabo art. 2.1, lid 1 onder a Werkzaamheden: Wabo art. 2.1, lid 1, onder b Aanleg/wijzigen wegen Wabo art. 2.2, lid 1, onder d Uitrit: Wabo art. 2.2, lid 1, onder e Kap: Wabo art. 2.2, lid 1, onder g	Bouw inkoopstation, aanleggen kabels, aanleggen wegen, verbreden wegen, aanleg in- en uitritten, kap houtopstand

Bestuurlijk overleg Windenergie DDOM 11 juni 2018, 10.00 tot 11.30 uur in het provinciehuis Assen.

Cursief is aangegeven wie bij welk onderwerp in eerste instantie het woord/initiatief krijgt.

Agenda

1. Opening en mededelingen.
(gedeputeerde Stelpstra)

2. Verslag overleg d.d. 12 juli 2017 (ter informatie).
(gedeputeerde Stelpstra)

3. Stand van zaken procedures windpark DDOM.
- brieven min. EZK en BZK m.b.t. overnemen vergunningverlening en antwoordbrief gemeente Borger Odoorn
  [redacted] *toelichting op de brieven en stand van zaken; wethouders Buijtelaar en Lambert: toelichting standpunt gemeenten)*
- zienswijzen bestemmingsplan Buitengebied Borger-Odoorn
  (wethouder Buijtelaar: toelichting stand van zaken; [redacted] *toelichting zienswijze)*
- 3e tranche vergunningen
  [redacted] *toelichting stand van zaken en planning)*

4. Voorbereidings- en bouwfase windpark.
- communicatie in het gebied
  [redacted] *toelichting op wijze van communicatie in het gebied tijdens voorbereidings- en bouwfase)*
- uitvoering toezicht en handhaving
  (gedeputeerde Stelpstra: vergunningverlening door Min. EZK, wie is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving? Hoe is dit juridisch geregeld, bij wie kunnen bewoners straks terecht)
- openbare orde en veiligheid
  (wethouders Buijtelaar en Lambert: afspraken hierover delen)
- nulmeting voor gewoon en laag frequent geluid
  (vraag van de gemeenten aan dhr. Smallenbroek: hoe gaan we dit vormgeven?)

5. Participatie / gebiedsfonds / gebiedsversterkend pakket.
(gedeputeerde Stelpstra: toelichting op stand van zaken. Eerder is in het bestuurlijk overleg afgesproken dat de provincie het voortouw neemt in de ontwikkeling/organisatie van het gebiedsfonds. Zien alle partijen dit nog zo? Dan afspraak bekrachtigen. De gemeenten en het Ministerie hebben we volop nodig. Vraagt om proactieve en constructieve aanpak van alle betrokkenen).

(gedeputeerde Stelpstra: de windunie organiseert met initiatiefnemers op 4 juli een bewonersavond over participatie. Welke rol positie gaan we daar innemen. Provincie is gevraagd om toelichting te geven op gebedsfonds. Voorstel is om aanwezig te zijn samen met gemeenten en EZK, uitstraling en positie moet eensluidend zijn).

6. Proces planschade.
(wethouders Buijtelaar/Lambert: toelichting stand van zaken).

7. Planning bestuurlijk overleg met initiatiefnemers.
(gedeputeerde Stelpstra: principe datum plannen).

8. Rondvraag en sluiting.
(gedeputeerde Stelpstra)

Bestuurlijk overleg Windenergie DDOM 27 september 2018, 10.00 tot 12.00 uur in het provinciehuis Assen.

Agenda

1. Opening en mededelingen.

2. De actualiteit van "vandaag": kort rondje langs deelnemers vergadering.

3. Gesprekken provincie/gemeenten met vertegenwoordigers uit het gebied.

4. Stand van zaken procedures/vergunningen windpark DDOM.
    - 3e tranche vergunningen
    - Astron/Lofar

5. Voorbereidings- en bouwfase windpark.
    - stand van zaken en planning bouw
    - communicatie in het gebied

6. Bevoegd gezag voor toezicht en handhaving.

7. Openbare orde en veiligheid.

8. Gebiedsfonds / Participatie.

9. Verslag overleg d.d. 12 juli 2017.

10. Rondvraag.

11. Datum volgende vergadering en sluiting.

Afspraken Bestuurlijk overleg Windpark DDOM d.d. 27 september 2018

Onderwerp	toelichting	Afspraak / actie
Capaciteit / omvang van het windpark	Discussie over het maximaal opgesteld vermogen / omvang van het windpark. Ministerie EZK geeft toelichting over inpassingsplan, vergunningen en de bandbreedtes.	Gemeenten beraden zich over standpunt.
Vergunningen (3e mandje)	Gaat om 18 vergunningen. 23 zienswijzen ingediend.	EZK: stelt in overleg en samen met andere bevoegde gezagen nota van beantwoording op. Daarna terinzagelegging en beroepstermijn.
Gesprekken met inwoners door CdK.	CdK heeft samen met de burgemeesters meerdere gesprekken gevoerd in het gebied. Gesprekken verlopen constructief.	Gesprekken lopen vooralsnog door.
Bouw eerste windturbine	Bouw eerste windturbine start medio 2019 (aan de Drentse Mondenweg). Communicatie omwonenden goed regelen.	Initiatiefnemers van het windpark: organiseren de communicatie hierover naar buiten.
	Proefmeting EMC i.v.m. Astron Lofar.	Initiatiefnemers: inzet is emissiearme turbines. Zowel qua EMC als geluidemissie.
Astron Lofar / zonne-park Nieuw Buinen / bestemmingsplan	EMC door zonnepark interfereert / cumuleert mogelijk met EMC windturbines.	Initiatiefnemer zonne-park: convenant afsluiten met Astron Lofar.
	Bestemmingsplan vaststellen	Gemeenteraad besluit hierover op 11 oktober.
	Er is verzoek ingediend om buiten toepassing verklaring RCR.	Gemeente Borger Odoorn en initiatiefnemers zonnepark in overleg met Astron en initiatiefnemers windpark) : Nadere informatie leveren aan ministerie van EZK.
Handhaving windpark	Trip advocaten hebben advies aan gemeenten uitgebracht.	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de handhaving van de omgevingsvergunningen.
Openbare orde en veiligheid	In de 2e kamer zijn vragen gesteld over de situatie in Drenthe.	Allen: alert blijven op ontwikkelingen. Structureel overleg met burgemeesters (in driehoeksoverleg).

Participatie	De “Windvogel” biedt de mogelijkheid voor financiële participatie.	De “Windvogel” organiseert heeft infoavond.

Bestuurlijk overleg Windpark DDOM 6 maart 2019, 15.00 tot 16.30 uur in het provinciehuis Assen.

Agenda

1. Opening en mededelingen.
2. Terugblik bezoek windpark op 25 januari.
3. Stand van zaken lopende procedures (toelichting EZK / initiatiefnemers).
4. Planning realisatie windpark (toelichting initiatiefnemers).
5. Handhaving tijdens bouw- en exploitatiefase (toelichting EZK, Aa en Hunze, Borger-Odoorn).
6. Gebiedsfonds (bespreken stand van zaken en financiën).
7. Omgevingsadviesraad Oostermoer (toelichting door gemeente Aa en Hunze).
8. Gezondheidsonderzoek (toelichting stand van zaken door gemeenten).
9. Openbare orde en veiligheid.
10. Rondvraag.
11. Datum volgende vergadering en sluiting.

Feitenrelaas windpark De Drentse Monden en Oostermoer.

- Melding RCR windpark De Drentse Monden bij Ministerie EZ in mei 2010.

- November 2010 t/m april 2011 Mediation [redacted]
Uitkomst: Oproep aan overheden (Rijk, provincie en gemeenten) om samen te werken en (aan provincie) om met initiatiefnemers aan tafel te gaan, want zonder initiatiefnemers geen windmolens. Samenwerking moet gericht zijn op realiseren windenergie.

- Juni 2011 start formele RCR proces windpark De Drentse Monden.

- Melding windpark Oostermoer bij Ministerie EZ in najaar 2011.

- Januari 2012 formele start windpark De Drentse Monden en samenhang windpark Oostermoer.

- Kamerdebat juni 2012/ Juli 2012.
Toezegging Minister Verhagen dat RCR doorgaat en dat er aandacht zal zijn in het MER-onderzoek voor de provinciale variant uit de gebiedvisie.
Motie Dikkers over moratorium voor RCR projecten buiten de zoekgebieden tot januari 2013. Deze motie heeft geen betekenis voor windpark De Drentse Monden en Oostermoer want dit park valt binnen zoekgebied. De MER-onderzoeken kunnen worden doorlopen.

- Oktober 2012/ November 2012 start plan-MER windpark De Drentse Monden en Oostermoer.

- Januari 2013
Antwoorden op Kamervragen van Van Tongeren waarin Minister EZ aangeeft aan dat het Rijk de regie heeft bij RCR-windpark De Drentse Monden en Oostermoer over de ruimtelijke inpassing en dat een variant uit de provinciale gebiedsvisie wordt meegenomen in het MER.

- Januari 2013 Rijk- IPO windakkoord over realisatie 6000 MW
Afgesproken is dat provincies 6000 wind op land MW ruimtelijk planologisch zullen vastleggen. De wettelijke RCR-procedure loopt nu al een paar jaar. Het project is groter dan 100 MW en valt daarmee van rechtswege onder de RCR. Het Rijk is bevoegd gezag voor de ruimtelijke inpassing. Er is derhalve een spanningsveld tussen enerzijds de reeds geruime tijd lopende wettelijke RCR-procedure en anderzijds de later bestuurlijk gemaakte afspraken tussen Rijk-IPO.

Maart 2013
Ontwerp-Structuurvisie Windenergie op land door kabinet aan de Tweede Kamer gezonden. In ontwerp-SVWOL is het gehele plangebied De Drentse Monden en Oostermoer opgenomen als in beginsel geschikt voor grootschalige (circa 300 MW) windenergie.

April/mei 2013 afronding concept plan-MER en voorbereiding project-MER windpark De Drentse Monden en Oostermoer.

Van april t/m september 2013 is verkenning gedaan om te kijken of er overeenstemming kan worden bereikt over een gezamenlijke aanpak/intentie.

Augustus 2013
Antwoorden op Kamervragen van Van Tongeren (GL) waarin Minister EZ aangeeft dat het RCR-proces zorgvuldig zal worden doorlopen en dat het project-MER wordt voorbereid met als uitgangspunt een opstellingsvariant van maximaal 255 MW. De provinciale variant uit de gebiedsvisie krijgt daarin aandacht.

September 2013
Op 6 september eindgesprek van de verkenning van EZ en IenM met provincie Drenthe en initiatiefnemers en concept brief is op 17 september 2013 door EZ verstuurd aan partijen.

Oktober/november/december 2013
Verschillende conceptbrieven over de verkenning om te komen tot een intentieverklaring zijn aan partijen gestuurd. Constatering is dat er geen overeenstemming is bereikt.

20 december 2013
Brief Minister Kamp aan de Commissaris van de Koning over het RCR windpark.
Die brief heeft de volgende strekking:
- De in 2011 gestarte rijkscoördinatieregeling (RCR) voor het windpark De Drentse Monden en Oostermoer zal worden voortgezet.
- Het kader voor de realisatie van het windpark is de Wet ruimtelijke ordening (Wro), in het bijzonder de RCR, de Wet milieubeheer (MER), de (ontwerp) Structuurvisie Windenergie op land en de afspraken tussen het Rijk en het IPO over windenergie op land van 22 januari 2013.
- Binnen dit kader is het de bedoeling om een windpark van minimaal 150 MW te realiseren.
- De omvang kan onder voorwaarden oplopen tot maximaal 185,5 MW. Uitgangspunt bij de MER-studie is het (project) MER, waarbij maximaal 255 MW zou kunnen worden ingepast.
- Bij de uiteindelijke besluitvorming omtrent het inpassingsplan zal het Rijk de relevante belangen, waaronder die van de initiatiefnemers (businesscase) en de provincie (gebiedsvisie), meewegen.

Planning:

Maart 2014
Structuurvisie Windenergie op land wordt op 28 maart 2014 door kabinet vastgesteld en aan de Tweede Kamer gezonden.

Ministerie van Economische Zaken

Windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Geachte heer, mevrouw,

Graag informeer ik u over de voortgang van de ontwikkeling van het windpark De Drentse Monden en Oostermoer. Het windpark zal een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstelling om in 2020 14% duurzame energie op te wekken. Ik ben mij ervan bewust dat het windpark impact heeft op de omgeving en dat een goede informatievoorziening van belang is. In deze brief geef ik u de stand van zaken en leest u over de verdere procedure.

Het ontwerp-inpassingsplan, de ontwerpbesluiten en onderliggende stukken lagen van 4 maart tot en met 20 april 2016 ter inzage. In die periode bent u in de gelegenheid gesteld om formeel te reageren door een zienswijze in te dienen. Het Bureau Energieprojecten, onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, ontving 286 unieke zienswijzen, met daarbij circa 5700 handtekeningen ter ondersteuning. Een groot deel van de handtekeningen heb ik op 19 april 2016 overhandigd gekregen van een afvaardiging van de actiegroepen Platform Storm, Tegenwind Veenkoloniën en Wind Nee. De ontvangen zienswijzen kunt u bekijken op www.bureau-energieprojecten.nl.

In de periode van 21 maart tot en met 12 april 2016 zijn diverse spreekuren gehouden. Ruim 200 bewoners in uw regio hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in gesprek te gaan met medewerkers van mijn directie, medewerkers van het ingenieursbureau Pondera en met de initiatiefnemers van het windpark. Wellicht bent u ook langs geweest en hebt u uw vragen gesteld en uw mening gegeven. Diverse onderwerpen zijn tijdens de spreekuren ter sprake gekomen. Het ging onder meer over de consequenties voor het landschap, eventuele geluidsoverlast, hinder door slagschaduw en er werden zorgen geuit over de gevolgen voor de gezondheid. Ook hebben bewoners hun zorgen geuit over de waarde van de woningen, de gevolgen voor de lokale economie en de verstoring van de sociale verhoudingen als gevolg van de plannen. Mijn medewerkers, de initiatiefnemers en de medewerkers van ingenieursbureau Pondera hebben tijdens de gesprekken geluisterd naar de verschillende vragen en zorgen en hebben hier op gereageerd. In de bijlage vindt u ter informatie een aantal vragen dat tijdens de spreekuren is gesteld, gevolgd door een antwoord. De komende periode vindt over diverse onderwerpen nader overleg plaats met de initiatiefnemers, provincie Drenthe en betrokken gemeenten. U wordt hierover geïnformeerd zodra er meer bekend is.

Op dit moment worden de ontvangen zienswijzen beoordeeld en betrokken bij de definitieve besluitvorming over het windpark, die volgens planning in het derde kwartaal van 2016 zal plaatsvinden. U wordt hierover op verschillende manieren geïnformeerd, bijvoorbeeld via huis-aan-huisbladen en via de website van Bureau Energieprojecten.

Verdere informatie over het windpark De Drentse Monden en Oostermoer vindt u op de website van Bureau Energieprojecten en op www.drentsemondenoostermoer.nl. Voor vragen kunt u ook telefonisch contact opnemen met Informatie Rijksoverheid op werkdagen van 8.00 tot 20.00 uur, telefoonnummer 1400.

Met deze brief heb ik u geïnformeerd over de stand van zaken. Ik waardeer uw betrokkenheid bij de ontwikkeling van het windpark en houd u op de hoogte van het vervolgproces.

Met vriendelijke groet,

drs. J.M.C. Smallenbroek
Directeur Energie en Omgeving

Bijlage

Hieronder vindt u ter informatie een aantal vragen dat tijdens de spreekuren is gesteld, gevolgd door een antwoord. In de beantwoording van de ingediende zienswijzen zullen deze onderwerpen uitgebreider aan bod komen. Beantwoording van de zienswijzen wordt gelijktijdig met de definitieve besluitvorming gepubliceerd op www.bureau-energieprojecten.nl. **Volgens planning zal de definitieve besluitvorming in het derde kwartaal van dit jaar plaatsvinden.**

Wordt mijn woning minder waard bij de komst van het windpark?

Momenteel is het effect dat het windpark zal hebben op de waarde van woningen en andere onroerende zaken in het gebied nog moeilijk te bepalen. Ook landelijk is geen eenduidig beeld wat het effect is van windturbines op woningprijzen. Uiteindelijk zal de vraag of er sprake is van woningwaardedaling en de omvang daarvan altijd afhankelijk zijn van de specifieke situatie.

Het meest complete onderzoek dat bij het Ministerie bekend is over het effect van windturbines op huizenprijzen is een onderzoek van het Tinbergen Instituut (discussion paper, 2014, http://www.tinbergen.nl). In dit onderzoek zijn woningtransacties tussen 1985 en 2011 onderzocht. Bij 80.000 woningen is in die periode binnen een straal van 2 kilometer een windmolen geplaatst. In dit onderzoek wordt geconcludeerd dat de woningprijs is gedaald met gemiddeld 1,4% tot 2,3%, ten opzichte van vergelijkbare woningen zonder windmolen in de buurt. Er is geen verschil geconstateerd tussen het plaatsen van één of meerdere windmolens.

Voor alle woningen stelt de gemeente elk jaar de WOZ-waarde vast. De WOZ-waarde is een indicatie voor de verkoopwaarde. De waardepeildatum ligt één jaar voor aanvang van het WOZ-jaar. Bij de vaststelling taxeert de gemeente niet elke woning apart, maar maakt een inschatting op basis van een aantal kenmerken van de woning en de omgeving. Hierdoor hoeft de WOZ-waarde niet overeen te stemmen met de verkoopwaarde van een woning. De verkoopwaarde kan bepaald worden door een taxatie.

Heb ik recht op vergoeding van planschade?

Planschade kan ontstaan na wijziging van de planologie, bijvoorbeeld de vaststelling van een inpassingsplan. Of er sprake is van planschade moet onderzocht worden, nadat u een aanvraag voor tegemoetkoming in planschade heeft ingediend. Het indienen van een dergelijke aanvraag is nu nog niet aan de orde. Dit kan pas als het inpassingsplan onherroepelijk is. Volgens de huidige planning wordt hiervoor uitgegaan van medio 2017. U dient er rekening mee te houden dat bij planschade een zogenaamd maatschappelijk risico geldt: 2% van de oorspronkelijke waarde van uw woning krijgt u niet vergoed. Een uitgebreide omschrijving over de planschadeprocedure kunt u vinden op: www.rvo.nl/subsidies-regelingen/planschade-rijksenergieprojecten.

Wat kan het windpark bijdragen aan het gebied?

De provincie Drenthe, de initiatiefnemers van het windpark en het ministerie van Economische Zaken zetten zich in om te investeren in de kwaliteit van de leefomgeving en versterking van de lokale economie in de Drentse Veenkoloniën. Zowel de provincie als de initiatiefnemers zullen geld beschikbaar stellen voor een gebiedsfonds. Tijdens de spreekuren is dit ook aan de bezoekers kenbaar gemaakt. Enkele bewoners gaven aan dat zij open staan voor vervolggesprekken over participatie en profijt en de invulling van het gebiedsfonds. Hoe een dergelijk gebiedsfonds eruit gaat zien en waar het geld aan kan worden besteed is nog niet bekend. Bij voorkeur wordt dit samen met de direct omwonenden uitgewerkt. De provincie Drenthe heeft hierin het voortouw genomen. Wilt u meedenken dan kunt u zich aanmelden bij de provincie Drenthe door een email te sturen naar: post@drenthe.nl, onder vermelding van: gebiedsfonds windenergie. Een medewerker van de provincie neemt dan contact met u op.

Kan ik slagschaduw verwachten?

Slagschaduw treedt op als de zon op de draaiende wieken van een windmolen schijnt. Slagschaduw op de woningen vindt plaats als de zon laag staat; vooral aan het begin en het einde van de dag. Zodra de zon hoger komt en als het bewolkt is, is er geen sprake (meer) van slagschaduw. De slagschaduw kan als hinderlijk worden ervaren omdat het als een flikkering wordt gezien.

In de wetgeving (Activiteitenbesluit) staat hoe vaak en hoe lang per dag de slagschaduw van een windturbine een woning mag raken. Als de verwachte hinderduur van slagschaduw op meer dan 17 dagen per jaar meer dan 20 minuten bedraagt, moeten de windturbines volgens de wet worden uitgerust met een (automatische) stilstandsvoorziening. Daarmee kan gecontroleerd worden of er geen slagschaduw van meer dan 20 minuten optreedt. Volgens de wet mag de slagschaduw op alle overige dagen in het jaar nog wel minder dan 20 minuten bedragen.

In het windpark De Drentse Monden en Oostermoer wordt per woning zes uur slagschaduw per jaar op de gevel als maximum gehanteerd. Voor woningen waar meer dan zes uur slagschaduw per jaar kan optreden wordt een automatische stilstandsregeling geprogrammeerd in de windturbines. Deze zorgt ervoor dat de windturbine automatisch wordt stilgezet op vooraf ingeprogrammeerde tijden/dagen voor zover dit meer dan zes uur per jaar betreft en voor zover op dat moment de zon schijnt.

Heeft geluid van windturbines effect op de gezondheid?

Op basis van beschikbare studies is een duidelijk verband aangetoond tussen windturbines en hinder. Bij het vaststellen van geluidsnormen voor windenergie, maar ook voor bijvoorbeeld wegverkeer, heeft de wetgever geaccepteerd dat een bepaald percentage bewoners geluid als hinderlijk kan ervaren.
Tussen (laagfrequent) windturbinegeluid en gezondheidseffecten, zoals vermoeidheid, hoge bloeddruk en windturbinesyndroom is

geen verband aangetoond. De kanttekening wordt daarbij gemaakt dat individuele gevallen bij dergelijke studies nauwelijks naar voren komen. Dit is beschreven in het "Kennisbericht Geluid van windturbines" dat in 2015 door het Kennisplatform Windenergie (RIVM, RuG, GGD Amsterdam en ECN) is uitgebracht. U kunt het kennisbericht vinden op: http://www.rivm.nl/Onderwerpen/W/Windenergie/Kennisplatform_Windenergie.

Wat zijn de normen in Nederland? Is het anders geregeld in omliggende landen?

Er gelden wettelijke grenswaarden voor de hoeveelheid geluid die een windturbine op een woning mag produceren. Deze grenswaarden worden uitgedrukt in een jaargemiddelde geluidsniveau waarbij rekening wordt gehouden met een verschil in geluidsgevoeligheid tussen de dag-, avond- en nachtperiode.
Voor 's nachts geldt een strengere norm.

Uit het kennisbericht geluid blijkt dat de normen die in Nederland worden gehanteerd (47 dB Lden en 41 dB Lnight) vergelijkbaar zijn met de normen elders in Europa. In de norm is rekening gehouden met laag frequent geluid (LFG). Bij het opstellen van de normen voor geluid van windturbines is een vergelijkbare methodiek gebruikt als voor geluid van bijvoorbeeld wegverkeer en industriegeluid.

De afstand tussen de woningen en windturbines hangt af van de hoeveelheid geluid die windturbines produceren en de daardoor ontstane geluidsbelasting op de gevels van de omliggende woningen. Er worden zogenaamde geluidscontouren berekend met een afstand van de turbines tot waar de geluidsnormen gelden. Als vuistregel wordt in Nederland vaak een afstand van minimaal 400 m gehanteerd. Dit is geen "harde" afstand.

Voldoen de windturbines aan de normen?

Om na te gaan of aan de geluidsnormen kan worden voldaan hebben de initiatiefnemers van het windpark bij de aanvraag voor de omgevingsvergunningen geluidsrapporten opgeleverd. Voor de woningen wordt in de omgevingsvergunning aan de hand van de geluidsrapporten getoetst of zij binnen of buiten de contouren liggen en of er extra maatregelen moeten worden genomen, bijvoorbeeld dat sommige turbines op bepaalde momenten minder draaien. In de berekeningen is uitgegaan van 'standaard' turbines. Als er uiteindelijk een type turbine wordt gekozen, dient te worden voldaan aan de normen voor geluid en slagschaduw.

Wat kan ik straks doen als ik klachten heb?

Voor geluid en slagschaduw geldt dat als de windmolens er eenmaal staan de gemeente moet handhaven of aan de wettelijke normen wordt voldaan. Bij klachten kunnen omwonenden terecht bij de gemeente.

Bij de handhaving wordt eerst gekeken of de windturbine niet meer geluid produceert of meer slagschaduw levert dan waar vergunning voor is verleend. Als dat zo is, moet de turbine worden "teruggeschakeld" of stilgezet. Bij de handhaving moet over een lange periode worden bekeken of het geluid bij de woningen de gemiddelde grenswaarden niet overschrijdt. Op sommige plaatsen in Nederland wordt geëxperimenteerd met het gezamenlijk monitoren van hinder door geluid en slagschaduw. Gemeente (of Regionale Uitvoeringsdienst), initiatiefnemers en omwonenden trekken hiervoor samen op. Op deze manier kan er sneller op klachten worden ingespeeld.

Wordt er verlichting aangebracht op de windturbines?

Een windpark met windturbines met een tiphoogte van meer dan 150 meter moet worden voorzien van verlichting, in verband met de luchtvaartveiligheid. Het gaat niet om alle turbines, maar in ieder geval wel om de turbines op de hoekpunten van het park en een deel van de turbines aan de buitenranden van het park. Welke turbines dit zijn, hangt af van de onderlinge afstand tussen de turbines. Op dit moment gaat het overdag om wit flitsend licht en bij nacht om rood flitsend licht. Alle windturbines in een windpark moeten tegelijkertijd flitsen.

In 2015 heeft een pilot plaatsgevonden in het Prinses Alexia Windpark in Flevoland naar de beleving van verlichting en verschillende soorten van verlichting. Op basis hiervan wordt bekeken of 's nachts vast brandende verlichting tot de mogelijkheden behoort. In dat geval zouden alle turbines met rood brandende verlichting moeten worden uitgerust. Ook wordt onderzocht of de mogelijkheid tot dimmen van de verlichting bij helder weer kan worden opgenomen in het nieuwe beleid dat later dit jaar wordt vastgesteld. Voor windpark De Drentse Monden en Oostermoer wordt een verlichtingsplan opgesteld conform het op dat moment geldende beleid. U wordt hierover geïnformeerd zodra er meer bekend is.

Kan er geen zonnepark komen in plaats van een windpark?

De overheid werkt aan een CO_2-arme energievoorziening die veilig, betrouwbaar en betaalbaar is. Hierover zijn in het Energieakkoord tussen Rijk en provincies afspraken gemaakt: een energietransitie met verschillende hernieuwbare energie technologieën (zoals zonne-energie, biomassa, aardwarmte en windenergie).

De doelstelling voor duurzame energie is 14% in 2020. In dit kader is de afspraak tussen Rijk en provincies gemaakt om in 2020 6.000 MW windenergie op land te realiseren en er zijn gebieden aangewezen voor windparken groter dan 100 MW. Het windpark De Drentse Monden en Oostermoer is zo'n gebied en levert met 150 MW een belangrijke bijdrage aan deze doelstelling. Aanvullende plannen voor zonneparken zijn welkom, maar niet in de plaats van dit windpark. Voor het halen van de doelstelling zijn namelijk alle opties voor hernieuwbare energie nodig.

Is windenergie goedkoper dan zonne-energie?

De kostprijs van duurzame energie is op dit moment hoger dan die van grijze energie (kolen, gas). Voor elke technologie is dit verschillend. Dit hangt af van de investeringen en exploitatie-kosten. Het is moeilijk om de prijs tussen wind- en zonne-energie één-op-één te vergelijken. Wat wel vergeleken kan worden is de hoeveelheid subsidie die het Rijk vergoedt voor de verschillende vormen van hernieuwbare energie. De hoogte van de subsidie, de SDE+, wordt jaarlijks voor zowel wind- als zonne-energie bepaald. Voor zon is die subsidie hoger dan voor wind (zie kader). Daar komt bij dat op landbouwgrond waar zonnepanelen staan geen gewassen kunnen worden verbouwd. De werkelijke kosten zullen nog hoger uitvallen.

Op verzoek van de Tweede Kamer laat het ministerie van Economische Zaken een maatschappelijke-kosten-baten-analyse op nationale schaal uitvoeren naar de huidige en verwachte ontwikkelingen van energieopwekking uit zonne-energie en windenergie op land. De resultaten zullen in het najaar van 2016 beschikbaar komen. Deze resultaten hebben geen effect op de huidige duurzame energie afspraken (afspraken Rijk en provincies voor de 6.000 MW windenergie op land in 2020).

Berekening*:

Windpark 150 MW levert 385.500 MWh per jaar aan elektriciteit op.
Zonnepark met evenveel elektriciteitsopbrengst zal 405,8 MW aan zonnepanelen nodig hebben.
De jaarlijkse subsidiekosten voor zon (400 MW) bedragen 49,3 miljoen (SDE+ 2016).
Voor wind: 31,6 miljoen euro
Verschil: 17,7 miljoen euro
Bij subsidieduur 15 jaar: 266 miljoen euro

**op basis van ECN-rapport 'Eindadvies basisbedragen SDE+ 2016' (ECN-E--15-052)*

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Omgeving
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Juni 2016